

AAOIA 214 C

క ప్పలు

క్రీ (త్రే) య

C7

3 AAL02A214

14 = 7-1

w = 4-8

కష్టాలి

[నాటకం]



అచార్య ఆత్మేయ



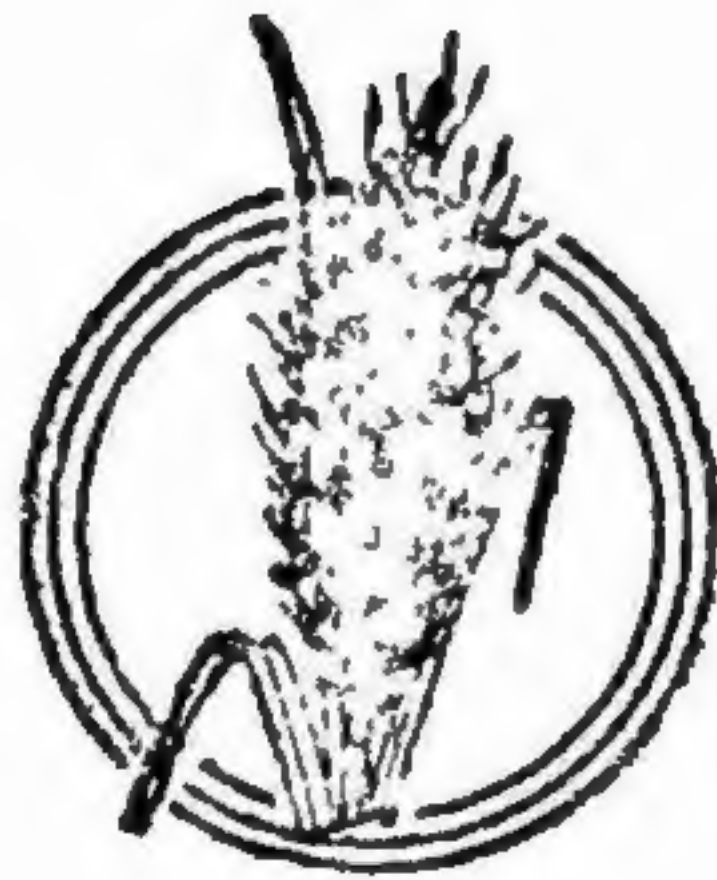
దేశికవైఖరి మండలి

గవర్నర్‌పేట, విజయవాడ.2.

4
దేశీ ప్రచురణ
ప్రథమ ముద్రణ
డిశంబరు — 1954

వెల.: రూపాయన్నర.

దేశీ ప్రెస్,
విజయవాడ-2.



సంపాదకులు:

బొందలపాటి శకుంతలాదేవి

శివరామకృష్ణ

నా నాటకం

‘విశ్వశాంతి’ తరువాత నా నాటకం ఇదే!

రాజకీయ నినాదాలతో నాటకాన్ని రక్తి కట్టించు కుంటాడన్న వాదనను కాదనిపించుకోవాలని యీ నాటకం వ్రాశాను. ఏమాత్రం సఫలమై కాగలిగానో జనం నిర్ణయించాలి.

ఇందులో కథావస్తువు కొత్తదికాదు. తెలుగు ప్రజలకి సుపరిచితమైన ‘సుచుతి శతకం’లోని ‘దెప్పలుగ చెరువు నిండిన గప్పలు పదివేలు జేరు’ అను పద్యం ఇందులోని ఇతివృత్తం. ఇలాంటి వస్తువుగల నాటకాలు తెలుగులో తదితర భాషల్లో ఎన్నో ఉండవచ్చు. అయినా యిది పూర్తిగా స్వతంత్ర రచన. వాటిని పోల్చుకుని చూడవలసిన అవసరం లేదు. ఒకవేళ అలా చూచుకున్నా, సామ్యాలున్నా స్వతంత్ర భావనను సందేహించటం అన్యాయమని మనవి.

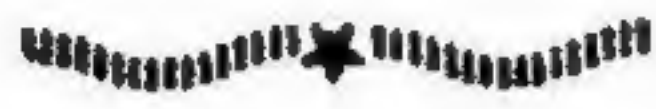
పాటలకు శెండు స్థలాలున్నాయి. నాటకం రక్తి కట్టాలంటే పాటలు అవసరం అనుకునే ప్రదర్శకులు వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోవచ్చు.

ఆంధ్రప్రజ యీ నాటకాన్ని ఆదరిస్తుందని ఆశిస్తా.

మీ

—ఆ శ్రే య.

ఆ చా ర్య ఆ శ్రే య
ఇ త ర నా టకా లు :



ప రి వ ర్త న
ఈ నా డు....
తి ర ప తి
భ యం
వి శ్వ శాంతి
ఎన్. జి. వో.

నా టి క లు :

వ ర ప్ర సా దం
ఎవరు చొంగ ?
అం త్యా ర్పణ



6.11-1954 తేదీన విజయవాడ శ్రీ వెలిదండ్ర హనుమంత
రాయ గ్రంథాలయ హాలులో 'ఆంధ్ర ఆర్టు ధియేటరు'
వారిచే విజయవంతంగా ప్రదర్శింపబడి, వివిధ పత్రి
కలచే, ప్రముఖులచే మన్నన లందబడినది.

నా టి న ట వ గ్గ ము:

శ్రీపతి	...	ఆదిశేషయ్య
నారయ్య	...	సత్యం
సాంబశివం	...	సూర్యనారాయణ
భద్రయ్య	...	హరినారాయణ
జగ్గయ్య	...	శగ్గ
గోపాలం	...	చలపతిరావు
చలపతి	...	శేఖర్
డ్రైవర్	...	ప్రసాదరావు
పిల్లవాడు	...	చి॥ బాబా పుండరి
పంకజమ్మ	...	కాంచనలత
కమల	...	ఉమాబాల



పాత్రలు :

శ్రీపతి	:	బాగా డబ్బుగల ఆసామి
కమల	:	అతని కూతురు
నాగయ్య	:	వాళ్ళింట్లో చాలా కాలంగా వుంటున్న నౌకరు
గోపాలం	:	శ్రీపతి స్నేహితుడు
చలపతి	:	కమల ప్రేమికుడు
జగ్గయ్య	:	చలపతి తండ్రి
సాంబశివం	:	శ్రీపతి బంధువులు
పంకజమ్మ	:	"
భద్రయ్య	:	"
పిల్లనాడు	:	"

... ఇంకా ఎవరన్నా అవసరమైతే ...

కాలం	:	నిన్న - నేడు
స్థలం	:	శ్రీపతి ఇల్లు
రంగాలు	:	రెండు
సమయం	:	ప్రథమ రంగం, ఒకనాడు రాత్రి పది గంటలు మొదలు ఒంటిగంట లోపు.
సమయం	:	ద్వితీయ రంగం, మరునాడు ప్రొద్దున ఆరు గంటలు మొదలు సాయంత్రం ఆరు లోపు.



క ప్ప లు

మొదటి రంగం

[శ్రీపతి యిల్లు. సిరిగలవాని సరదాలన్నీ కనపడతాయి ఆ హాయిలో. హాయిలోకి మేడ మెట్లున్నాయి. ప్రేక్షకుల కుడిచేతివైపు సింహ ద్వార ముంది. సింహద్వారానికి యిరువైపులా పెద్ద అద్దాల కిటికీలు నిలువునా వున్నాయి. సింహద్వారాని కదురుగా, అంటే ప్రేక్షకుల ఎడమవైపు గోడలో రెండు ద్వారాలున్నాయి. రెంటికీ పరదాలున్నాయి. ప్రేక్షకులకు ఎదురుగావున్న గోడలో ఒక ద్వారం వుంది. దానికి రెక్కతలుపులు (సగం) వున్నాయి. అఫీసు గదిలావుంది చూస్తే. హాల్లో చాలా ఖరీదైన సోఫాలు, కింద తివానీ, ఇంకా వుండతగిన సామాన్లు చాలా నాజూకైనవి వున్నాయి. గడియారం కనుపించక పోయినా వినిపిస్తే చాలు. తొమ్మిది గంటలు కొట్టింది.

తెర తీసేసరికి రాత్రి హాల్లో దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. ఒక సోఫా మీద ఒక్కొక్కరిగా వారి కమల యేదో పుస్తకం చదువుకొంటుంది. దాపునే వున్న చెరువులో “కప్పల బెకబెకలు” వినబడుతున్నాయి. కమల అప్పుడప్పుడు ఆ శబ్దానికి విసుగుపడుతూ చదువుతూంది. రాను రాను ఆ “బెకబెకలు” విపరీతమై దుర్భరమైనాయి. కమల ఇక భరించ లేక లేచి పుస్తకం విసిరి కొట్టింది బల్లమీద. అప్పుడే నారయ్య వచ్చాడు. నారయ్య బాగా ముసలివాడు. ఒడ్డున పొడుగు మనిషి, పుట్టిగా వున్నాడు.]

నారయ్య : భోజనానికి ఎంతారామ్మా !

కమల : నారయ్య, ఇలారా !

నార : ఏనుమ్మా !

కమ : కూచో.

నార : (కూచున్నాడు)

కమ : నువ్వెంత కాలంగా వున్నావు నాన్న దగ్గర ?

నార : ఏనుమ్మా ! ఎందుకట్లా అడుగుతున్నావు ?

కమ : ఏం లేదు, చెప్పు చెప్తా !

నార : నువ్వు పుట్టకపూర్వంనుంచీ వుంటున్నానమ్మా.

కమ : అంటే దాదాపు యిరవైయేళ్ళయి వుంటుందా ?

నార : ఆఁ.

కమ : అయితే నాన్నగారి విషయాలన్నీ నీకు బాగా తెలుసు కదూ ?

నార : అన్నీ ఎట్లా తెలుస్తాయమ్మా ? నాకర్లకు తెలియ తగ్గవే తెలుస్తయిగాని.

కమ : అలా కాదులే ! నిన్ను నాన్నగారు కేవలం నాకగు లాగా చూసుకోరుగా, వ్యాపారం విషయాలు కూడా నీతో మాట్లాడుతూంటారు.

నార : ఆఁ ఏదో ఆయన నమ్మకం కొద్దీ.

కమ : అదేలే. మరి ఈ యిల్లు కట్టించేప్పుడు నువ్వున్నావుగా.

నార : లేకే ? ... తులసికోట కట్టించడం విషయంలో నాన్న గారికీ నాకూ పెద్ద దెబ్బలాటైంది కూడా.

కమ : ఎందుకు ?

నార : నాన్నగారు అప్పట్లో, దేవుడూలేదు గీవుడూ లేదని వాదించేవారులేమ్మా, అందుకని.

కమ : అయితే ఇల్లు కట్టటానికి ఈ స్థలం చూసిందీ నువ్వేనా?

నార : పూర్తిగా నేను కాకున్నా నేనూ వున్నానే. ఏమిటమ్మా ఎందుకు ఈ భోగట్టా అంతా.

కమ : అసలు మీ కెవ్వరికీ మతిలేదు నారయ్యా!

నార : మతిలేదా! ఏమిటమ్మా, ఇంత ఒతుకూ బతికి ఈనాటికి నిపించుకున్నాం.

కమ : మతుంటే మనుష్యమాత్రు లెవ్వరైనా యిక్కడ ఇల్లు కట్టుకుంటారా?

నార : అదా? ఈ యింటికేమమ్మా, బంగారంలాటి స్థలం... చుట్టూ పెద్ద తోట... అటువైపు కొండలు... ఇటు పొలాలు... నాలుగడుగులు నడిస్తే సముద్రంలాంటి చెరువు.

కమ : అదే అదే... రాత్రయితే చెవులు గింగురుపోయేట్టు కప్పలు గోల, కీచురాళ్ళ గీగీలు, పొరబాటున ఇటు తిరిగామా ఎవడి కావ్వమో కాలుతూన్న మంటలు, నక్కల కూతలు... అబ్బ... ఎంత అందమైన స్థలంలే నారయ్యా.

నార : ఏమోనమ్మా! నాన్నగారికివే చాలా నచ్చినాయి. వీటికోసమనే ప్రత్యేకంగా కట్టించారీ యిల్లు.

కమ : ఏడ్చినట్టుంది. విన్నావా... ఆ కప్పలు... చెవులు చిల్లులు పడుతున్నాయి. నారయ్యా! నాన్నగారితో

చెప్పి ఆ కప్పలన్నిటినీ పట్టించి ఎక్కడన్నా దూరాన వదిలే, లేకుంటే ఈ ఇంట్లో బతకడం కష్టం.

నార : కప్పలెన్నాళ్లుంటాయమ్మా, చెరువులో నీళ్లున్నన్ని నాళ్లేగా !

కమ : చెరువులో నీళ్లు తీయించేస్తే ?

నార : బాగుంది. కప్పలకోసమని నీళ్లు పాడుచేసుకుంటామా?

కమ : కప్పలన్నీ చచ్చేటట్టు నీళ్ళల్లో మందేదైనా కలిపితే సరి.

నార : నీళ్ళు పనికొస్తాయా ? కప్పలతోపాటు పశువులు, పక్షులు కూడా చావవూ ?

కమ : అవి చస్తాయని మనం చస్తున్నాం. నారయ్యా యీ కప్పలు పోయేదాకా నే నెక్కడకన్నా పోతా అంతే. (వున్నట్లుండి కెప్పుమని కేకేసి ఎగిరిపడింది సోఫాలోంచి)

నార : (కంగారుగా) ఏమిటమ్మా ? ఏమైందీ... ఏమిటి ?

కమ : నారయ్యా, నారయ్యా...

శ్రీపతి : (మేడమెట్లు దిగివస్తూ) ఏమిటమ్మా కమలా, ఏమిటది?

కమ : కప్పలు... కప్పలు నాన్నా.

నార : ఎక్కడమ్మా, ఎక్కడ ?

కమ : అదిగో, సోఫాకిందకి వెళ్ళింది. పాడు కప్పలు, ఇంట్లోకే వస్తున్నాయి.

శ్రీపతి : (నవ్వి) ఎందుకమ్మా అంత గాభరా ! కప్పలేంచేస్తాయి?

కమ : అబ్బ ఛీ, వెధవ కప్పలు నా కసహ్యం. నాన్నా ఈ ఇల్లు వెంటనే వదిలేయాలి. ఇంట్లో కప్పలు, తోటలో కప్పలు, చెరువులో కప్పలు ఛీ ఛీ.

నార : కాస్త చెమ్మవుంటే చాలమ్మా కప్పలు చేరతాయి,
నేల ఎండిందంటే పత్తా లేకుండా పారిపోతాయి.

కమ : మననేల ఎండనూ ఎండదు, అవి పారిపోనూ పోవు.
మనం యిలా చావాల్సిందే.

శ్రీ : (నవ్వి) సాంబశివం వాళ్ళూ ఎక్కడమ్మా ?

కమ : సినిమా కెళ్ళారు నాన్నా.

శ్రీ : కార్లోనే వెళ్ళారా ?

కమ : ఆ...

నార : మీరు భోంచెయ్యండయ్యా, వాళ్ళు రావడం ఆలస్య
మవుతుందేమో !

శ్రీ : ఏమమ్మా !

కమ : వాళ్ళూ రానీ నాన్నా నాకేం ఆకలిగా లేదు.

శ్రీ : సరేలే నారయ్యా, వాళ్ళొచ్చిన తర్వాతే భోంచేస్తాం.

నార : సరేయ్యా (వెళ్ళాడు)

శ్రీ : ఏమిటమ్మా చదువుతున్నావు ?

కమ : చదివినట్లేవుంది నాన్నా యీ ఇంట్లో.

శ్రీ : ఏం ?

కమ : కప్పలగోల, ఇంకేముంది.

శ్రీ : సుమతి శళకం చదివావుకదూ నువ్వు ! అందులో
పద్యం జ్ఞాపకముందా ?

కమ : అందుకని కప్పలతో వేగాలంటావా ?

శ్రీ : ఏదీ ఆ పద్యం చదువమ్మా విందాం !

కమ : ఏమిటి నాన్నా మరీ నువ్వు. సుమతి శతకం పద్యం
చదవమంటావు పోయి పోయి.

శ్రీ : దానికేమమ్మా ! ఎప్పుటికైనా పనికొచ్చే పద్యాలవి.
ఏదీ ఆ పద్యం చదువు...ఊ...చదువు మరి.

కమ : “ఎప్పుడు సంపద కలిగిన
అప్పుడు బందుగులువత్తు రదియెట్లన్నన్
వెప్పలుగ చెరువు నిండిన
కప్పలు పదివేలుజేరు గదరా సుమతీ.”

అంతేనా ?

శ్రీ : అంతేనమ్మా ! అదే జీవితం, అదే పరమ సత్యం.

కమ : అయితే ఇప్పుడు మనింటికి వచ్చిన బంధువులందరూ
కప్పలే నంటావా ?

శ్రీ : (నవ్వి) చలపతి కూడా.

కమ : నాన్నా !

శ్రీ : అవునమ్మా ! అదే నీకు చాలా కాలంగా చెప్పాలను
కొంటున్నాను.

కమ : నాన్నా ! మీరేమన్నా అనండి. చలపతి అలాంటి
వాడు కాదు నాన్నా.

శ్రీ : పిచ్చి తల్లీ ! చలపతి మనిషే నంటావా ?

కమ : మనుష్యులందరూ అంతేనంటారా ?

శ్రీ : అనటానికి సాహసించను. కానీ చాలామంది అంతే
నమ్మా.

కమ : ఆ చాలామంది కాని కొద్దిమందిలో చలపతి ఒకరు
కాకూడదా నాన్నా !

శ్రీ : కావచ్చు, కాకపోనూవచ్చు. కాలం నిర్ణయించాల్సిందే.
కానీ చలపతి కూడా ఆ చాలామందిలో ఒకడైననాడు
కాదు—ఒకడైనాడని నువ్వు గ్రహించిననాడు చాలా
బాధపడతావు. అందుకని ముందుగా చెప్తున్నాను.
అంతకన్నా వేరింకేమీ లేదమ్మా !

కమ : (నిశ్శబ్దంగా కూర్చుండి ఆలోచిస్తూ)

శ్రీ : ఏమమ్మా ! నొప్పించానా !

కమ : ఏంలేదు నాన్నా !

శ్రీ : చూడు తల్లీ, నువ్వుకాక నాకింకెవరున్నారు. కొడుకు
కైనా, కూతురైనా నువ్వే. నీ సంతోషాన్ని కాదని
నేను చేసేదేముందమ్మా !

కమ : నాన్నా !

శ్రీ : బాధపడకమ్మా ! ఆడదాని జీవితం అరిటాకులాంటిది.
ప్రపంచంలో డబ్బు ప్రధానమైంది. అన్నీ ఆలోచించు
కొని, నీ ఆనందం ఇదని నువ్వు నిర్ణయించుకున్నావోజు,
నేను దాన్ని “ఏమిటని” అడక్కుండా ఆమోదిస్తాను.
అశీర్వాదిస్తాను. అనుమానాలతో బాధపడక్కలేదు.
సరేనా ?

కమ : (ఊరుకుంది)

[శ్రీపతి మెల్లగా మేడమెట్టువైపు వెళ్లాడు. కమల అలాగే వుంది. శ్రీపతి మళ్ళీ ఒకసారి ఆమెను చూసి ఆఫీసు రూంలోకి వెళ్లాడు. ఆలోచనలోపడ్డ కమల అలాగే కూచుంది.

కప్పల బెక బెకలు వినిపిస్తున్నావే వున్నాయి. వాకిట కారాగిన చప్పుడు. అందులోంచి దిగుతున్న జనం సందడి కప్పల బెక బెకలను మింగేస్తోంది. నుధ్య పిల్లవాడి యేడుపు. “ఆకలమ్మా ఆకలని...” “మెల్లగా దిగు బాబూ”—“నువ్వు దిగవే పిల్లవాణ్ణి నే నందిస్తాను” తదితరాలైన మాటలు. తలుపు మూసిన ధ్వని. ఈ గోల కమలను మళ్ళా కలల లోకాన్నించి దింపింది. ఇంతలో సాంబశివం, పంకజమ్మ, భద్రయ్య గుంపుగా లోపలికి వస్తున్నారు. పంకజమ్మ పడేళ్ళ కుర్రాణ్ణి మోసుకొస్తుంది. అందరూ ఎవరికి వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. నారయ్య ఆఫీసు రూంనుంచి వచ్చాడు. అందరూ తలావక ఆసనంలో నిట్టూరుస్తూ అమిరారు. పంకజమ్మ పిల్లవాణ్ణి కిందికి దింపుతూ]

పంకజమ్మ : అమ్మయ్య ! తిరణాళ్ళకుపోయి వచ్చినట్లయింది, పాడు సినిమాకు పోయిరావడం. భోంచేశారామ్మా?

కమ : లేదు.

పంక : శో, అబ్బ ! కాస్సేపు కూలబడితేగాని ప్రాణం కుదట బడదమ్మా ! కొంచెం ఆగి భోంచేస్తాంలే. మీరు కానీండి. శ్రీపతి వున్నాడా ?

కమ : ఉన్నారు. (లోపలకు వెళ్ళింది.)

పంక : అయినా ఊరికామడ దూరంలో కట్టుకున్నాడేమమ్మాయిల్లు.

సాంబశివం : ఆమడదూరమైతే యేం, పదామడలైతే యేం ? భూమికి చాలా దూరంలోనే ఉంటుంది స్వర్గం.

భద్రయ్య : అదికాదులే, పంకజమ్మ అన్నది. మనబోటివాళ్ళు
రానాలన్నా, పోవాలన్నా.....

నార : అట్లాగని రాకుండా ఎవ రున్నారయ్యా. రోజు తప్పినా
బందుగులు తప్పరుగా మన యింటికి.

సాంబ : అంతేలే నారయ్యా ! బెల్లం వున్నచోట చీమలు
చేరుతాయి. అయ్యగారు భోంచేశారా ?

నార : మీ కోసం కాచుకున్నాను.

పంక : మాకోసమా ? అయ్యదేవుడా ! లేవండి మరి. కాళ్ళు
చేతులు కడుక్కోండి ఇ తలో నేను వడ్డించేస్తా.

నార : మీ రెండుకమ్మా వంటమనిషుండగా ?

పంక : ఆ, వంటమనిషెందుకు - ఇంత ఆడది నే నుండగా.
ఫర్వాలేదులే.

పిల్లవాడు : అమ్మా ఆకలే !

పంక : పాడు సినిమా చూచాడో లేదో ఇదొక పల్లవి పట్టు
కున్నాడు.

(శ్రీ) : (వస్తూ) ఏం పంకజమ్మా ! ఎలాగుంది సినిమా ?

పంక : ఏం సినిమానో, ఒక హరిశ్చంద్రనా - సతీ సావిత్రా -
దేవుడి కథా - ఏమన్నా వుందా ? రోజూ కొంపలో
జరిగే భాగోతాలు చూట్టానికెందుకో ఈ సినిమాలు!

సాంబ : నీబోటి అత్తలకు బుద్ధిరావటానికి !

పంక : మీలాంటి మొగుళ్ళకో ?

పిల్ల : మామా ! మామా ! నాకో పాటవచ్చు !

శ్రీ : ఏదీ సాడు.

పిల్ల : “అమ్మా ఆకలే, బాబూ ఆకలీ!” (సాడి అభినయించాడు.)

పంక : చాల్లే, అడుక్కుతినే పాటా నువ్వు.

భద్ర : మీరు భోంచెయ్యకపోయారా? మాకోసం కాచుకున్నావట పాపం!

శ్రీ : ఆ....!

పంక : ఆ అలవాటు అతనికి చిన్నప్పట్నుంచీ లేదు. బంధువులంటే శ్రీపతికి మహాప్రీతి. ఉన్నదాల్లో నలుగురికి పెరిగేగాని అతనికి తిన్నట్లుండదు. ఒకసారి తన పదోయేట ఏమొదంటే.....

సాంబ : సరేలే, వెళ్ళి వడ్డించు.

పంక : సరేలే మీరుండండి. ఆకలి, ఆకలి ఎప్పుడూ వున్నదేగా మన పాట. అచ్చం అబ్బగుణమే వచ్చింది వీడికి. పెట్టవాల్గుంటే పీఠంవేసు కూచుంటారు. మా పెద్దవాడున్నాడే, వాడిట్లా కానే కాదన్నయ్యా. పుస్తకం చేత పట్టాడంటే వేళ్ళకంటుకు పోవాల్సిందే పట్టా....

సాంబ : నువ్వు వాగడం మొదలెడితే నడ్లవిల్లయిపోయినట్లు..

పంక : బాగుంది, వాగటమా యిది. అతనింత డబ్బుపోసి, కారిచ్చి, మనల్ని సినిమాకు పంపితే, అడిగితే మనం యేం చూచామో చెప్పకూర్తా!

పిల్ల : అమ్మా ఆకలే.

పంక : ఉండరా నీ రొద. శ్రీపతి తెలిక అడుగుతా, ఆ సిని
మాలో ఒక డబ్బుగల ఆసామిని తల పగులగొట్టి
డబ్బు లాక్కెళ్ళిందిగదా ఆ యిల్లాలు.... అంటే,
అందరూ అట్లా చేయాలనా యేమిటి, పాడు సినిమా
అది.

సాంబ : ఆ, అందరూ అలాంటి మహారాజులేవుంటారా యేం?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే మన శ్రీపతిగా రున్నారు. ఆయన
తెలబడ్డలు కొట్టమంటే మాత్రం కొడతామా మనం ?

పంక : ఏడ్చినట్లుంది. శ్రీపతికి, ఆ సినిమాలో వాడికి యేం
పోలిక ?

పిల్ల : మావార ! ఆలావాటి ఆయన్నిచూచి అమ్మ యేమి
న్నదో తెలుసా ?

పంక : ఛీ ! నువ్వు నోరుముయ్ !

శ్రీ : ఏమన్నదిబాబూ ?

పిల్ల : అచ్చం మీ మామలాగున్నాడు అంది.

పంక : ఆ పోలికేమిలే ! అవును శ్రీపతి. అచ్చం నీలాగే
వున్నాడు రూపానికి. కానీ గుణమో ? నీ కాళ్ళక్రింద
వెయ్యిసార్లు లాగితేమాత్రం వాడికి నీగుణం వస్తుందా ?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే, శ్రీపతిగారి గుణం, శ్రీపతిగారు మళ్ళీ
పుట్టి, వారికే రమ్మన్నా వస్తుందా ?

సాంబ : అసలందాక ఎందుకు ? శ్రీపతిగారికీ మళ్ళీ పుట్టుక
వుంటుందా అంట ?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే శాస్త్రంలో ఏమన్నారో తెలుసా ?

“పునరపి జననం, పునరపి మరణం, పునరపి జననీ, జరరేశయనం” అన్నారు.

సాంబ : అది మనబోటి మనుష్యులకయ్యా.

శ్రీ : అయితే నేను మనిషి నే కాదుటావా సాంబశివం ?

సాంబ : చాఛా ! ఎంతమా టెంతమాట !

పంక : ఏడ్చినట్లున్నాయి మీ మాటలు మీరూ ? ఎక్కడుం డెక్కడికి పోయారు. చావడం, పుట్టడం శుభమా అంటూ పెళ్ళి ముహూర్తం పెట్టుకుపోదామని వస్తే చావు మాటేమిటి ?

శ్రీ : ఎవరికీ పంకజం పెళ్ళి ?

పంక : మా పెద్ద పిల్లవాడికే !

శ్రీ : పిల్ల దొరకిందా యేం ?

పంక : బాగుంది నువ్వడగడం ! పిల్ల ? నా పీకలో ప్రాణా లుండగా వేరే సంబంధం చేసుకుంటానా ? బంగారంటి పిల్ల మేనకోడల్ని పెట్టుకుని నేరే పిల్లని చూటమే ! నేను బతికుండగా జరగదాపని.

శ్రీ : మేనకోడలా ! ఎవరు పంకజం ? (పంకజం సాంబశివాన్ని గిల్లింది)

సాంబ : ఇంకెవరున్నారు ! మన కమలే !

శ్రీ : కమలా !

కమ : (వచ్చింది) నాన్నా ! భోజనానికి అంతా సిద్ధం కా వుంది.

శ్రీ : ఆఁ లేవండి, భోంచేద్దాం.

పంక : అదేవఁమ్మా కమలా! నే నొస్తూనేవున్నా. యింతలో నువ్వు అంతా ఏర్పాటు చేశావా? నువ్వు ఇంటిపని చెయ్యగలనని నాకు చూపించక్కరలేదులే! అందరి అత్తగారలా కాను నేను. నేను నేలపడేదాకా నిన్ను కూర్చోబెట్టి చేస్తా.

భద్ర : సరే, పదండి, పదండి.

[అందరూ వెదురున్నారు కమల మాత్రం వెనకపడింది.]

పంక : రామ్మా కమలా, రా!

శ్రీ : రామ్మా!

కమ : నే నీ పూట భోంచెయ్యను నాన్నా.

శ్రీ : ఏం!

కమ : నాకు ఆకలిగా లేదు.

పంక : కాస్త మజ్జిగన్నం తినమ్మా, వేడిచేస్తుంది.

కమ : అక్కలేదు.

శ్రీ : సరే పదండి.

[అందరూ వెళ్ళారు. కమలమాత్రం హాల్లోవుంది.

కాస్సేపటికి నారయ్య వచ్చాడు.....]

నార : ఏమమ్మా, భోంచెయ్యలే?

కమ : ఆకలిగాలేదు నారయ్యా, వాళ్ళు భోంచేస్తున్నారా?

నార : ఆఁ ఇక దొరకదన్నట్లు తింటున్నారు.

కమ : నారయ్యా! ఏమిటది?

నార : కాకుంటే ఏమిటమ్మా ! వాళ్ళూ మనుష్యులేనా ?
అబ్బబ్బ, ఏం పొగడ్తలు, ఏం పొగడ్తలు నాన్నగారిని
ఒక్క దెబ్బన ఆకాశానికి ఎత్తేస్తున్నారు, ఒకరిని మించి
ఒకరు. అసలు వాళ్ళ మాటలు వింటూంటే నాకే
ఒళ్ళు మంచుకొస్తుంది. నాన్నగారెట్లా వింటున్నారో
గాని, అవి పచ్చి అబద్ధాలని మనకే అనిపిస్తావుంటే
ఎట్లాగమ్మా మగీసి. ఏదో వచ్చాడు, తిన్నారు. పోతే
పోలే ? ఎందుకు చెప్పు యీ తెగపోడ్డం ?

కమ : ఏమో ! నాన్నని చూస్తే వాళ్ళ కట్టా అనిపిస్తుందేమో
నారయ్యా !

నార : ఆ...నా బొంద అనిపిస్తావుంది. పో అమ్మా, మళ్లా
యిల్లా, ఎనక జేరి ఎక్కిరిస్తారు. ఈళ్ళ సంగతి నాకు
తెలీదూ ?

కమ : నారయ్యా ! చలపతిగార్ని ఎరుగుదువా నువ్వు ?

నార : ఎరక్కేవమ్మా ! రోజూ మనింటి కొస్తూంటేను ! ఈ
రోజు ఏడమ్మా యింకా కానరాలే !

కమ : ఇంకా రాలేదు నారయ్యా ! మనింటికి రాకపూర్వం
నుంచీ ఎరుగుదువా ఆయన్ని ?

నార : ఆయన్నేంటి ? ఆయన నాయన్ని కూడా ఎరుగుదును.

కమ : ఎట్లాంటివాళ్ళ ంటావ్ ?

నార : నాయన సంగతేమోగానీ, ఈయన శానామంచాయన.
అసలు బాగా బతికిన కుటుంబం గాదమ్మా, పాపం

యిప్పుడేదో కాస తంటాలు పడుతున్నారబగానీ,
ఏం ? ఎందుకమ్మా ?

కమ : ఏం లేదు.

నార : నాకు తెలుసులే అమ్మా ! నాన్నగారితో నేనుకూడా
ఎన్నోసార్లు చెప్పాను.

కమ : ఏమని ?

నార : మిమ్మల్నిద్దర్నీ చూస్తావుంటే చిలకా గోరింకల్లా
వున్నారని.

కమ : నువ్వు చెప్పావా ? ఎందుకు చెప్పావ్ ?

నార : ఏమమ్మా ?

కమ : నాన్నగారికి ఆయనంటే ఇష్టంలేదు.

నార : ఇష్టంలేదా ? నీతో చెప్పారా ?

కమ : ఆఁ.

నార : నువ్వుడిగావామ్మా ?

కమ : లేదు. నాన్నగారే చెప్పారు. ఎంతమంచి తలిదండ్రులైనా
చివరికింతే నారయ్యా ! పిల్లల పెళ్లి విషయం వచ్చేప్పు
టికి మేమున్నామని ముందుకొస్తాడు. పెళ్లి కేవలం
ఎవరికివారు నిర్ణయించుకోవాల్సిందని మర్చిపోతారు.
ఎంత చదువుకున్నవాళ్లయినా, ఎంత పెద్ద మనస్సు
కలవాళ్ళయినా యింతే. అన్ని స్వాతంత్ర్యాలు యిచ్చి,
అసలు విషయంగా పీక నొక్కేస్తారు. ఛీ ! అడదాని
బతుకు అధ్యాన్నపు బతుకు. (చాలా బాధపడుతూ

అన్నది. కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం వచ్చింది. నారయ్య గుర్తించాడు. ఏమీ పాలుపోక కాసేపాలోచించి)

నార : ఎందుకమ్మా అంత బాధపడతావ్ ? నాన్నగారు ఎందుకు చెప్పారో ఏమో ! నీ సంతోషంకన్నా నాన్నగారికా కావలసిందేముందమ్మా !

కమ : ఆ... అందరు నాన్నలూ యిదేమాటన్నారు. కన్న కూతురు బతుకు గంగలో కలిపినవాళ్ళు కూడా యిదే మాటన్నారు.

నార : పెద్దలమాట వినకుండా చెడిపోయిన బిడ్డలో ?

కమ : నా పళ్ళు నేనూడగొట్టుకుంటే పరవాలేదు నారయ్యా! ఎదటివాళ్ళు పూడగొడితేనే బాధ !

నార : పిచ్చితల్లీ , ఎవరై నా బాధ ఒకటేమ్మా ! నిజం ఆలోచిస్తే పసికిరానిపల్లు డాక్టరు తీసేయటమే మంచిది, మనం రాయిపెట్టి కొట్టుకుంటే రభసవుతుందికదా ?

కమ : నారయ్యా (నారయ్య వాదన తనకేమాత్రం నచ్చలేదు. లేచి వెళ్ళబోతుంది, చలపతి వచ్చాడు. సన్నగా, నాజూగ్గా వున్నాడు. సాదా పైజమా షర్టు.)

చలపతి : హల్లో కమలా !

కమ : (ఆగింది, ఒక్కక్షణం అతనివేపు చూసి) నేను పైకి వెళ్తున్నా !

చల : ఏం అప్పుడే నిద్ర వస్తుందా ?

కమ : తల నొప్పిగావుంది. (ఇక ప్రశ్నకు తాపీకుండా సరాసరి మేడమీద కెళ్ళింది.)

చల : (కాస్త కంగారు తిన్నాడు. కాని సర్దుకున్నాడు. అంతా
యీ సమయానికే లోపల్నుంచి బంధువులు వచ్చి
నవ్వుటం వినిపించింది. తన్ను చూసే నేమోనని భయము
తడువుకుని, తెప్పరిల్లి) బంధువులొచ్చాగా నారయ్యా?

నార : ఆ...రాబందులు.

చల : కమలేమిటి అలావుంది ?

నార : చెప్పారుగా తల నొప్పని !

చల : ఓ !

నార : మీరుంటారా ? వెళతారా ?

చల : వెళ్తాను. (అంటూ కూర్చున్నాడు)

నార : (ఇతని అభిప్రాయం ఏమిటా అన్నట్లు చూచాడు.
ఇంకా 'నారయ్యా' అని శ్రీపతి కేక. 'అయ్యా'
అని లోపలికెళ్లాడు)

చల : (జేబులోంచి కలంతీసి, సిగరెట్ పేకెట్ అట్టముక్క
చిగిపి ఉత్తరం రాస్తున్నాడు)

శ్రీ : (వస్తూ) నారయ్యా ! అందరికీ పక్కలపీ ఏర్పాటుచేయ్

చల : (లేచి నుంచుని) నమస్తే !

శ్రీ : ఓ, చలపతా ! కూర్చోవయ్యా కూర్చో !

[సాంబశివం, భద్రయ్య లోపల్నుంచి వస్తూ...]

భద్ర : డబ్బున్నంత మాత్రాన సరా సాంబశివం ! అనుభ
వించటం చేతకావద్దూ ! అందరికీ అవుతుందా ?

సాంబశివం : అదే నేనూ చెప్పేసి. అనుభవం అంటే శ్రీపతిగారిదే
అనుభవం (వచ్చాడు)

శ్రీ : గండి ' కూర్చో-డి.

భద్ర : అమ్మాయ్ ఎక్కడ ?

శ్రీ : పడుకుందేమో !

చల : వస్తానండి.

శ్రీ : ఉండవయ్యా ! నీతో మాట్లాడాలి.

చల : (కూర్చున్నాడు)

సాంబ : (పై కప్పుకేసి చూస్తూ) శావగారూ ! ఈ వాసాలు ఎక్కడుంచి తెప్పించారు ?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే బర్మాలో ఒక అడవిని కొని కొట్టిం
చారని విన్నాను. నిజమేనా ?

శ్రీ : (నవ్వి ఊరుకున్నాడు)

సాంబ : అసలు మా శావగారి అభిరుచులే ఒక ప్రత్యేకంగా వుంటాయి. చిన్నప్పట్నుంచీ అంతే. అన్నీ అందంగా నాజూగ్గా, ఉన్న కొద్దిపాట్లోనే అలా అమర్చుకునే వారు. అదీ కొందరి జాతికంటేవయ్యా.

భద్ర : ఆమాటకొస్తే నువ్వు వున్నావ్ ? ఎందుకూ ? ఇన ప్లెట్లో డబ్బు మురగాల్సిందేకాని, నీ కుక్క నులక మంచం మార్చవుకదా !

సాంబ : సరేలే భద్రయ్యా ! పెద్దవాళ్ళతో పోటీపడి మనం నెగ్గగలమా.

శ్రీ : ఎందులో పెద్ద సాంబశివం ? వయసులోనా ?

భద్ర : ఆ ఆమాటకొస్తే మీకు వయసేమొందని ?

శ్రీ : షష్టిపూర్తికి సిద్ధంగా వున్నాను.

భద్ర : ఆఁ మీ మాటలకేం తెండి. మిన్నుమాస్తే ఎవ్వరూ అలా అనకు. నువ్వేమంటావ్ సాంబశివం ?

సాంబ : నల్లభై ప్రాతం అని చెప్పొచ్చు.

భద్ర : చాల్లేనయ్యా! ఆ మాటకొస్తే నీకు తొంభై చెప్పాలి. శ్రీపతిగారి కేసుయ్యా ఇప్పటికీ ముప్పయి ప్రాయం అనిపిస్తుంటేను. వారు వద్దని ఊరుకున్నారుగాని, రెండోపెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటే ఇప్పటికై నాసరే వెయ్యిమంది ఇస్తారు పిల్లల్ని.

శ్రీ : (నవ్వి) పోనయ్యా భద్రయ్యా! నాకెవరిస్తారు పిల్లని.

భద్ర : అదేమిటండి అలాగంటారు. ఆ మాటకొస్తే, మీరు అవుననండి మా అమ్మాయినిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను.

శ్రీ : ఆఁ మీ అమ్మాయినా !

భద్ర : ఆఁ దానికేం ? మొన్న వున్నమాసానికి పదహారేళ్ళు వచ్చినాయ్. మీకివ్వటాని కేమిటండి ? కళ్ళ కద్దుకుని ఇస్తాం.

సాంబ : భద్రయ్యా ? తొందరపడి మాట జారకు. నీ పెళ్లాం...

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే అదే నన్నిక్కడికి పంపింది.

శ్రీ : (షాక్ తిని) భద్రయ్యా !!

[ఇంతలో లోపపుంచి పంకజమ్మ పళ్ళెంలో పళ్ళు, తాంబూలం పట్టుకుని వచ్చింది...]

పంక : రండి. దాబామీద కెళ్ళి కూర్చుందాం వెన్నెల అదీ ఎంతో బాగుంది.

పిల్ల : అమ్మా ! పండే.

పంక : ఇస్తానుండు. వెధవ కడుపాత్రం నువ్వు...

పిల్ల : నువ్వు నాలుగు తిన్నావుగా అప్పుడే...

పంక : ముయ్ నోరు. రండి మరి.

శ్రీ : పదండి.

సాంబ : మీరు రారా ?

శ్రీ : వెస్తున్నా, పదండి.

పంక : ఏనెండి ఇదికాస్త మీరు ఎట్టుకళ్ళండి. శ్రీపతితో ఒక్క మాట మాట్లాడివస్తా. (పిల్ల సాంబశివాని కిచ్చింది. సాంబశివం, భద్రదయ్య, పిల్ల వాడు మేడమీదకు వెళ్ళిపోయాడు.)

శ్రీ : ఏమిటి పంకజమ్మా ?

పంక : ఒక్కసారిలా ఆఫీసు గదిలోకి వస్తారు !

చల : ఎందుకూ ! నేను బైటుంటాను. మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ : అక్కరేదులే చలపతి ! ఆఫీసు గదిలో కూర్చో ! (చల పతి ఆఫీసు గదిలోకి వెళ్ళాడు) ఏమిటమ్మా అంత రహస్యం ?

పంక : ఏంలేదు నాయనా ! నారయ్యా వాళ్ళేమో నీతో చెప్పడానికి భయపడుతున్నారు. ఇంక నేనూ చూస్తూ ఉండుకుంటే ఎట్లా ? ఎప్పటికీ కప్పుడే చెబునామని, అయినా నువ్వేమనుకుంటావో !

శ్రీ : అనుకునేదేముందమ్మా ! చెప్పు !

పంక : అనుకున్నాసరే, నే చెప్పక తప్పతుందా ! నీక్కాక ఇంకెవరికి చెప్తాను. ఏంలేదు నాయనా! మనుషులందఱు ఒకటేలా ఉండరు, నీకు తెలియంది కాదనుకో ! ఎంత చేసినా కొందరికి నీచబుద్ధులు పోవు.

శ్రీ : అవునులే ! అసలు విషయమేమిటి ?

పంక : ఏముంది నాయనా ! భద్రయ్య వున్నాడు చూశావా వెధవది అడిగితే నువు కాదనవుకదా, సబ్బుబిళ్ళలు మొదలుకొని తుండుగుడ్డల వరకూ దొంగిలించి దాచు కోవలసిన ఖర్మమేమొచ్చింది చెప్పు ?

శ్రీ : ఏదో పోనీలే పంకజమ్మా!

పంక : అంతేలే ! కాకుంటే నీకు తెలిసుండనీ అని.

శ్రీ : అంతేనా ?

పంక : అంతే, అయితే యితడూరం నీతో చెప్పొచ్చానా ? అతనూ "యింకా యేదో పెద్దయెత్తు వేసుకుకూచున్నా డక్కడ. వాళ్ళ అమ్మాయిని యెప్పుడన్నా చూశావా నువ్వు ?

శ్రీ : లేదే !

పంక : అంత మంచిది కాదంటారు. ఊళ్ళో యెన్నో మాట్లాడు కుంటారు లే నాయనా, మనకెందుకొచ్చింది కానీ, సంబంధం దొరక్క చస్తున్నాడు. దానికా మూడుముళ్లు పడ్డాయనిపించుకోవాలనే యిక్కడిన్నాళ్ళుగా ప్రాచీన న్నాట్ట !

శ్రీ : అవును. నాతోకూడా చెప్పాడు.

పంక : చెప్పాడూ ? ఇంకేం, నువ్వేమన్నావ్ ?

శ్రీ : ఆలోచిస్తామన్నాను.

పంక : (ఒక్కక్షణం ఆలోచించి) అదే నాయనా! ఆలోచించు. నీకు నేను చెప్పేదేముంది. వస్తా ! (వెళుతూంది. శ్రీపతి నవ్వి అదోలా చూచాడు.)

శ్రీ : చలపతి ! (చలపతి వచ్చాడు) భోంచేశావా ?

చల : అయింది.

శ్రీ : తొందరేం లేదుగదూ ?

చల : పరవా లేదు.

శ్రీ : ఆలస్యంకాదులే. ఒకటి రెండు మాటలడగాలనుకున్నా అంతే !

చల : నన్నా ?

శ్రీ : ఆ...ఏం లేదూ ! నాకు ఎంత స్థిరచరాస్థి వుందో నీకు తెలుసా ?

చల : నాకెలా తెలుస్తుంది ?

శ్రీ : సరిగా తెలియకపోవచ్చు. కనీసం వినుంటావుగా ?

చల : విన్నాను.

శ్రీ : ఏమని ?

చల : సుమారు పదిరవై లక్షలున్నాయని.

శ్రీ : పదికి యిరవైకి చాలా తేడావుంది. నేం చెప్తున్నావను. నాకున్న ఆస్తి, యీనాడు యే దొంగచేతికిచ్చినా యిరవై లక్షలు చేస్తుంది. నా కెందరు పిల్లలున్నారో తెలుసా ?

చల : ిల్లలా !

శ్రీ : ఆఁ

చల : కమల ఒక్కతే అని విన్నాను ?

శ్రీ : అవును! కమల ఒక్కతే ! కొడుకైనా, కూతురైనా అదే ! నా తరువాత యీ ఆస్థంతా కమలకే చెందుతుంది.

చల : న్యాయమే !

శ్రీ : కమలకు పెళ్ళిడొచ్చింది.

చల : (ఏమనాలో తెలియక పూరుకున్నాడు)

శ్రీ : దాన్నొక మంచివాడి చేతిలోపెట్టి, ఒక యింటిదాన్ని చెయ్యాలి న బాధ్యత నామీదంది. ఏమంటావ్ ?

చల : అవును.

శ్రీ : సంబంధాలు దొరకవని కాదు. 'కో' అంటే కోటిమం దొస్తారు.

చల : నిజమే !

శ్రీ : కానీ, కలిగిన వాళ్ళకు ఒక్కటే చిక్కు. కావలసిన వాళ్ళు చాలా తక్కువ మందుంటారు. నా అభిప్రాయం ఆగ్ధమైందా ?

చల : ఆఁ

శ్రీ : విశదంగా చెప్తాను విను. డబ్బుగలవాళ్ళకు అభిమానం అనురాగం దొరకడం చాలా అరుదు. నన్ను చూస్తే నీ కేమనిపిస్తుంది ? నా వెనకాలవున్న ఇరివైలక్షల ఆస్తి కనిపిస్తుంది. నేను ఒక వ్యక్తిగా కనపడను. గూఢా

యలు, అణాలు, వైసలే నా రూపం. నన్ను శౌరవించే వాళ్ళు ప్రేమించేవాళ్ళు చాలా మందున్నారు. కానీ వాళ్ళలో ఎందరు నన్నే నిజంగా శౌరవిస్తున్నారో తెలుసుకోడం కష్టం. కమల విషయంకూడా అంతే. ఈనాడు ఎవరైనా సరే కమలను ప్రేమిస్తున్నాను, పెళ్ళి చేసుకుంటాను అని ముందుకొస్తే వాడు కమలనే ప్రేమిస్తున్నాడో, కమల వెనకాలవున్న కలిమిని ప్రేమిస్తున్నాడో నిర్ణయించలేం!

చల : అందరినీ అలా సందేహిస్తే ఎలా?

శ్రీ : సందేహం కాదు. కాలాలు మారిపోయినాయి. మనుషులమీద మమతలు బంధాలు తెగిపోయినాయి. మనిషిలో మంచీ, చెడూ చూచి, లోపలవ్యక్తిని అభిమానించే శక్తి మనకు లేదిప్పట్లో! పరిస్థితులకు దాసులం. ద్వేషం ఒక దివ్యసందేశం అయిపోయింది. నేను డబ్బు కలవాళ్ళను వెనకేసుకు రావడంలేదు. అందరి సంగతి నా కక్కరలేదు. నేను సంపాదించాను. నాకు తెలిసియే అన్యాయము అక్రమము చేసి సంపాదించలేదు. సంపాదించాలని కంకణం కట్టుకొని చేయలేదు. అదిగా వచ్చింది. వచ్చిందాన్ని కాలదన్నుకు నేంత యోగినికాను నే నప్పట్లో. కానీ యీనాడు చూచుకుంటే అంతా అసహ్యంగా వుంది. నా చుట్టూ జరుగుతున్న మోసాన్ని ఆత్మవంచనను చూస్తే నాకు జరుగు పాపతున్నాయి. ఎందుకు ఎవరు, నా పక్కచేగుతున్నారో, ఎందుకు నన్ను అందలమెక్కిస్తున్నారో

శాలికు. సంపాదించటం మహా సాపమయిపోయింది. నా డబ్బుకున్న విలువ నాకు లేకపోయింది. అంతా మోసం, అనుమానం, ఆస్థానంచన.

చల : అదంతా కేవలం మీ అనుమానమే అనుకుంటా !

శ్రీ : అనుమానమా ? (ఈ పాటికి ఇద్దరూ నిలబడి వున్నాడు. శ్రీపతి చలపతిని సగౌరవం సమీపించాడు. ముఖంలో ముఖ పెట్టి అడుగుతున్నాడు. సగౌరవం ఈ సమయానికి కమల వైచిత్ర్యం వచ్చి మెట్లమీద నిల్చుంది) అయితే చెప్పు. నీ గుండెమీద చెయివేసుకుని చెప్పు. నీ అంత రాష్ట్రాను అడిగి మరీ చెప్పు. నా ముఖంచూసి చెప్పు. నువ్వు నిజంగా కమలను, కేవలం కమలనే స్త్రీ వ్యక్తిని ప్రేమిస్తున్నావా ? చెప్పు ?

చల : (కంగారు తిన్నాడు)

శ్రీ : ఏం ? నిన్ను నువ్వు మోసం చేసుకోవద్దు. నిజంగా ప్రేమిస్తుంటే రేపటికి మీరు భార్యభర్తలు కావచ్చు, చెప్పు ?

చల : (నోటమాట రాలేదు)

శ్రీ : పిచ్చివాడా ! ప్రేమంటే నాకూ తెలుసు. నేనూ ప్రేమించాను. ప్రేమించిన వ్యక్తికోసం తల్లి, తండ్రి అందరినీ వదులుకున్నాను. ఇంటినుంచి వెళ్ళగొట్టారు. ఊళ్లో అందరూ వుమ్మేశారు. దేవుని ఎదుట ప్రమాణం చేసుకుని యిద్దరం దేశంమీద పడ్డం. అడవుల్లో అంతఃపురాలు కట్టుకున్నాం. చెట్ల నీడల్లో స్వర్గాలు నిర్మించుకున్నాం. చివరికి శ్రీమంతుణ్ణయ్యాను.

కలియ వేములు మా దాంపత్య జీవితంలో కాలు పెట్టలేను. మా అనురాగానికి ఆనకట్టలు వేయనూలేను. అలా ప్రేమించగలవాళ్లు ఈకాలంలో ఉన్నారంటావా?

చల : (హాకలేను)

శ్రీ : ఉన్నారంటావు నువ్వు ! ఉంటే సంతోషమే ! ఈ విశ్వర్యమంతా నా భార్యది. నా భార్య నాకు వదిలి పెట్టి పోయిన ఒక్కగాని ఒక్క బిడ్డని నిజమే ! కానీ ఈ ఆస్థిమీద ఆశను వదులుకుని ఆలోచించు. కమల శ్రీపతి కూతురు కాదనుకొని ప్రేమించటానికి ప్రయత్నించు. ఆలోచించుకుని మరీ చెప్పు. నీ మనసును నీ మనసిచ్చిన మనషిని మోసం చెయ్యద్దు. (కెళ్ళబోతున్నాడు. కమల మేడ మెట్లమీద కనుకొంచింది) ఇంకా మేల్కొన్నావా అమ్మా ! చలపతి నీ కోసం వచ్చాడు. మాట్లాడిరా (నెళ్ళాడు)

కమ : (మెట్లగా మెట్లు దిగి వచ్చింది. తిన్నగా చలపతిని సమీపించి అలాగే చూచింది. చలపతి ఎందుకో తల వంచాడు) ఇదేనా నువ్వు నన్ను ప్రేమిస్తున్నది.

చల : కమలా !

కమ : గట్టిగా ఒక్కమాట చెప్పలేకపోయావేం ?

చల : ఏమని ?

కమ : ప్రేమిస్తున్నానని !

చల : చెప్పలేకకాదు కమలా ! ఏమిటో నాన్నగారని చూస్తేనే భయమేసింది. ఆయనొకడుగుతున్నారో, ఏమిటడుగున్నారో అర్థంకాకపోయింది.

కమ : అగ్ధం కాకుంటే నేను చెప్పా విను. నన్ను వున్నమని
షిని వున్నట్టుగానే పంపేస్తారు. కట్టుకున్న చీరతో
కట్టిపెడతాను. చిల్లిగవ్వ యివ్వకుండా పెళ్ళి చేస్తారు.
కమల శ్రీపతి కూతురుకాదు. ఇరవై లక్షల ఆస్తిపరు
రాలు కాదు. నడివీధుల్లో అడుక్కుతినే అనాథ,
అప్పుడు నాలో అందం అగుపిస్తూడా నీకు? ప్రేమ
పలచబడకుండా వుంటుందా? అని అడుతున్నారు.

చల : అది కాదు కమలా ఆయన అభిప్రాయం !

కమ : అదే అయితే...

చల : నిన్నిలా అనాథగా వదిలేస్తారా !

కమ : వదిలేస్తే ?

చల : ఈ కష్టతా నీదేనని కూడా చెప్పారు ?

కమ : చెప్పారు. రేపు కాదంటారు. అంతా దాన ధర్మాలు
చేసేస్తాను, నాశనం చేస్తారు. అది నీకెందుకు ?

చల : అలా చెయ్యటానికి వీల్లేదు కమలా ! ఆడపిల్లకు
ఆస్తిగో హక్కువుంది.

కమ : అదన్నమాట నీ ధైర్యం, నీ ఆశ !

చల : కమలా ! అదికాదు...

కమ : ఏదికాదు ? ఇన్నాళ్ళూ నువ్వాడిందంతా నాటకం,
చెప్పిందంతా అబద్ధాలు, నన్ను మోసం చెయ్యాలనుకున్నావ్ ! ప్రేమ ప్రేమని చెవుల్లో నూరిపోశావు.
నన్ను వంచించావ్.

చల : కమలా ! కానేకాదు. అన్యాయంగా అంటున్నావు.
అలా ఎన్నడూ అనుకోలేదు.

కమ : మరింకేమిటి ?

చల : నే న్నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను, ముమ్మాటికీ ప్రేమిస్తున్నాను.

కమ : ప్రేమ ! ఆ మాట నాన్నతో చెప్పలేకపోయావే !

చల : నీతో చెప్పున్నాను. ఆయనతోనూ చెప్తాను.

కమ : ఇంక నీకా అవకాశంలేదు.

చల : ఉంది. ఆలోచించుకుని చెప్పమని ఆయనే అన్నారు.

కమ : ఆయన పొరపడ్డారు. ఆలోచించి చెప్పేది అనురాగం కాదు,

చల : ఆవేశంలో దుమికేదే అనురాగమంటావా ?

కమ : అవును.

చల : అయితే యిక నేను చెప్పేదేమిలేదు కమలా !

కమ : చెప్పాల్సిందికూడా ఏమీ లేదు.

చల : నువ్వు నన్నర్థం చేసుకున్నది యింతేనన్నమాట ?

కమ : ఇంకెలా అర్థం చేసుకోమంటావు ? సమయం వచ్చి నప్పుడు నిలబడి ఒక్కమాట చెప్పలేనివాడివి జీవిత మంతా నీ నిలబడతావు ? సన్నా, నీ ప్రేమనూ ఎలా నమ్ముకోమంటావు (ఇంతకు కొద్ది పూర్వమే పంకజమ్మ మేడమీడిననంచి దిగివస్తూ, మెట్లమీద ఆగి యీ మాటలు వింటూంది)

చల : నమ్మకం పోయింతర్వాత ఏం చెప్పి లాభంలేదు. ఇక నీ యిష్టం కమలా ! ఇన్నాళ్ల మన స్నేహానికి యీ ఒక సాఫుటనతో నువ్వు విలువగట్టి విసిరిపారేస్తున్నావ్ సరే ! ఆలోచించుకోవటంమీద నమ్మకంలేని నీకు ఆలోచించుకోమని చెప్పటం అనవసరం. వస్తా !

కమ : మళ్ళా రానక్కరలేదు.

చల : రమ్మన్నప్పడే వస్తాలే (వెళ్తున్నాడు)

కమ : చలపతీ !

చల : (ఆగాడు)

కమ : (అతన్ని సమీక్షించి) ఇదిగో (వేలినిచూపుతూ ఉంగరం తీసి యిచ్చింది)

చల : (ఒక్కక్షణం అలా చూసి) కమలా ! ఈ ఒక్క రాత్రికి ఉంచుకో ! రేపు యివ్వాలనిపిస్తే యిద్దవుగానిలే (వెళ్ళాడు)

కమ : (ఉంగరాన్ని చేతిలో వుంచుకుని యిలా తిరిగింది)

పంక : ఎవరమ్మా ఆ అబ్బాయి ?

కమ : (ఉలిక్కి పడింది, పంకజమ్మను ఒక్కక్షణం చూసింది) మీరా ? ఇతనేపు ఇక్కడే వున్నారా ?

పంక : దాని కేముందిలేమ్మా ! వాడెవడోగాని బాగా ముఖం మీద కొట్టి పంపించావులే ! ఇట్లాంటి దగుల్బాజీ వాళ్లకు అట్లా చేశూల్సిందేమ్మా ! కాకుంటే ప్రేమట ప్రేమ. వీడి పిండాకూడు కాదూ ?

కమ : ఏమండీ ! మీరాయన్నేమీ అనక్కరేను. దయచేసి వెళ్ళండి.

పంక : అదికాదమ్మా ! ఆమాటకొస్తే ఇప్పుడు మా పెద్ద వాడున్నాడు. నువ్వు చూడలేదులే, వాడికి నువ్వంటే పంచప్రాణాలు. చేసుకుంటే కమలనే చేసుకోవా లంటాడు. అలాగని వాడు యీ పిచ్చి వేషాలేమయినా వేస్తాడా ? పెళ్ళంటే పెద్దవాళ్ళద్వారా, పెద్దవాళ్ళు చేయాలిందని వాడికి తెలుసు. పెళ్ళంటే వెయ్యి విషయాలు చూడాలి. ప్రేమకేంలే, కావాలనుకుంటే వుంది, నద్దనుకుంటే లేదు, ఏ మంటావు ?

కమ : నే నేమీ అనను. మీరు వెళ్తారా లేదా ?

పంక : అయ్యోతల్లీ ! ఎండుకమ్మా అంత విసిరికొడతావు. శ్రీపతికి మేముంటే చెప్పరాని అభిమానం, వద్దన్నా, నీమీదుండక తప్పుతుందామ్మా ! నువ్వు మా కోడలివి కావాలని మేము తపస్సు చేస్తున్నాం. శ్రీపతి ఎంతో ఉబలాట పడుతున్నాడు.

కమ : నిజంగానా ?

పంక : అదేమిటమ్మా అలా అడుగుతావు ? నీకు తెలియదూ ? నేను నీ అత్తయ్యను !

కమ : అత్తయ్య ! (ఒక్కసారిగా పాతాళానికి క్రుంగిపోయి నట్లనిపించింది, తెల్లబోయింది, ఊణంలో తెప్పరిల్లి వెత్రిగా) నే నెవర్నీ చేసుకోను, నాకు పెళ్ళే అక్కరేదు. నే నెవర్నీ చేసుకోను. (అంటూ వెళ్ళిపోయింది)

పంక : (కాస్త కంగారుపడి చూసింది. అలా నిలబడిపోయింది)

సాంబ: (మేడమీదనుంచి) ఇక్కడున్నావా యింకా, పడుకోలా ?

పంక : (పైకి చూసి) ఆఁ పడక, పడక ఇరవై నాలుగు గంటలూ వున్న పడకే ! ఇలా రండి, కొంప మునిగిపోయింది.

సాంబ: (సిగిచస్తూ) అబ్బ ! అర్ధరాత్రిలో కూడా నీకు కొంపలు మునిగిపోతుంటాయి కదా !

పంక : మునిగిపోయే కొంపలు ముహూర్తం కోసం చూస్తూంటాయేమో లేకుంటే !

సాంబ: ఇంతకూ ఏమిటది ?

పంక : కనుక గతి విన్నారా ?

సాంబ: ఏమిటో !

పంక : మీరిట్లా గుడిలో లింగంలా కూచుంటే యేమీ జగగదు చెప్పున్నా ! చేయి దాటింతర్వాత నెత్తి బాదుకున్నా లాభంలేదు. ఇంత దూరం మీకు నూరిపోసి తీసుకొస్తే, వారం రోజులుగా యేం చేస్తున్నట్టు మీరు ? ఇట్లో ఏం జరుగుతుందో, ఎవరేమనుకుంటున్నారో యేమన్నా గమనిస్తున్నారా ?

సాంబ: అబ్బబ్బ ! ఏమిటో చెప్పవే !

పంక : కనుక ఎవరో ఒక అబ్బాయిని ప్రేమిస్తూందండి.

సాంబ: అంతేకదా !

పంక : అంతేకదా ! ఎంత తేలిగ్గా అన్నారు.

సాంబ: ఇందులో మనకొంప మునిగిపోయిందేముందని !

పంక : మీ తెలివి ! ఆ పిల్ల ఎవరినో ప్రేమిస్తూంటే, మన పిల్లవాణ్ణెట్లా చేసుకుంటుందండీ ?

సాంబ: లేకుంటే మాత్రం చేసుకుంటుందని నీకు నమ్మక మేనా ?

పంక : ఆ పిల్ల చేసుకునేదేమిటి ? శ్రీపతిని ఒప్పిస్తే సరి !

సాంబ: ఆ పని ఇప్పుడూ చెయ్యొచ్చుగా !

పంక : అదే చెప్పడం, చేసేదేదో తొందరగా చేయండి అని. అసలు శ్రీపతితో కదిలించారా ?

సాంబ: ఆ,

పంక : ఏమన్నాడు ?

సాంబ: ఆలోచిస్తామన్నాడు.

పంక : ఆ మాత్రం అంటే చాలు. అయినా మీకు నోరు పెగలదేమండీ ! ఈ లాంటివాళ్ళ నంతా ఇంద్రుడూ చంద్రుడూ, దేవేంద్రుడూ అని పొగిడితే పనవుతుంది.

సాంబ: అంత అవసరం లేకుండా, నువ్వు కలిపేశావుగా బాద రాయణ సంబంధం !

పంక : అంతేలేండి, అన్నీ నేను చేసుకుపోతే మీరు చంక లెగరేస్తారు.

సాంబ: సరేగాని పంకజం ! నీకు జ్ఞాపకముందా ? ఇదే శ్రీపతిని మనం ఒకప్పుడు ఎలా తిట్టామో, ఎలా తరిమి కొట్టామో ?

పంక : బాగుంది. మనం ఒక్కరేనా ? ఊళ్లో అందరూ వెలివేశారు.

సాంబ : ఈనాడు అదే శ్రీపతి సంబంధంకోసం పడిచస్తున్నాం.

పంక : సరేలెండి గడిచినవన్నీ జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటే గడుస్తుందా ?

సాంబ : మనం మరచినా శ్రీపతి మరుస్తాడా ?

పంక : శ్రీపతి ఎన్నడూ యిలాంటివి మనసులో పెట్టుకోడు. వాడి స్వభావమే అదికాదు.

సాంబ : పంకజం ! ఇప్పుడు శ్రీపతి యిక్కడ లేడులే ఎందుకు పొగుడుతావు ?

పంక : చాలైడి. అసలు విషయం మరచా ! భద్రయ్య ఎందుకొచ్చాడో తెలుసా మీకు ?

సాంబ : అతనికి కొడుకు లేడనుకుంటాను !

పంక : కూతురేలెండి వున్నది ! ఆ కూతురుని కట్టిపెట్టాలని చూస్తున్నాడు.

సాంబ : ఎవరికి ? కమలకే ?

పంక : ఏడ్చినట్లుంది మీ తెలివి ! శ్రీపతికి !

సాంబ : ఏమిటీ ! శ్రీపతికా ?

పంక : ఆఁ.

సాంబ : రెండవ పెళ్ళా !

పంక : ఆఁ.

సాంబ : ఈ వయసులోనా !

పంక : వయసులో ఏముంది ? మనసులో వుండిగానీ !

సాంబ : శ్రీపతికి పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుండంటావా ?

పంక : మీకులేదూ, ఇచ్చేవాళ్లులే !

సాంబ : నేనా ? ఇంకో పది జన్మలకూడా చేసుకోను.

పంక : పోనీడి. శ్రీపతి చేసుకుంటాడు.

సాంబ : ఆయన మొదటి భార్య చాలా మంచిదన్నమాట !

పంక : ఏం ?

సాంబ : భార్యంటే యేమిటో బాగా అనుభవమైవుంటే ఆయన మళ్లా పెళ్ళి చేసుకుంటాడా ?

పంక : ఏం ? శ్రీపతి నాన్న గారు చేసుకోలా ఇదే నయసులో!

సాంబ : ఆయన చేసుకున్నారంటే కారణంవుంది శ్రీపతి ఎవరో దారినిసోయే పిల్లనో, కులం కానిదాన్ని ప్రేమించాను, పెళ్ళి చేసుకుంటాను, అని ఆయన మాట కాదంటే, ఇక దానితోక సంతానం కోసం, సాంప్రదాయం కోసం చేసుకున్నాడు.

పంక : ఆ మాత్రం కారణం శ్రీపతికి వుంది. శ్రీపతిలాగే ఈ పిల్ల ఎవరినో ప్రేమిస్తూందిగా ! అంతకన్నా పెద్ద కారణం శ్రీపతికి మగసంతానం లేదు. ఎంతటివాడి కైనా కొడుకు కావాలని వుంటుంది. కూతురు కొరివి పెడుతుందా ?

సాంబ : నిజమే ! నీకు తెలియదీ మాశాస్త్రా...

పంక : అందుకనే మనం భద్రయ్యకన్న ముందు భద్రపడా లంటాను. అసలు కమలకు సమయం చూసి చెప్పాలి.

“అమ్మా ! ప్రేమ ప్రేమని పోయావంటే మీ నాన్న
నీకు చిల్లిగవ్వ లేకుండా చేస్తాడు” అని వాళ్ళ తాత
గారి ధంతా చెప్పాలి. ఆ కిల్లిమ్మాతం ఏం తెలివి
తక్కువదా ? ఆ మాత్రం తెలుసుకోదూ ?

సాంబ : అయినా భద్రయ్య అంత చిన్నపిల్లని యిస్తాడంటావా ?

పంక : అంతా డబ్బాడీ ! డబ్బు !

సాంబ : డబ్బుకోసం గడ్డి తింటారా ?

పంక : డబ్బు లేకుండా తినడంకన్నా, తిని డబ్బు గడించటం
మంచిదేలేండి.

సాంబ : ఏమిటో ! ఇదంతా చూస్తుంటే నాకు మతిపోతూంది.
ఏం డబ్బో ! ఏం మనుష్యులో !

నార : (నారయ్య వచ్చాడు) అమ్మా ! మీకు పక్కలవీ
ఆ లోపలి గదిలో వేశాను.

పంక : సరేలే, నాయనా !

నార : దీపాలార్యయ్యనా అమ్మా ?

సాంబ : ఆర్పేయ్ నాయనా, ఆర్పేయ్ ! నీ ధర్మాన్ని నిద్ర
పోతాం.

[అంటూ వెళ్లాడు. పంకజం వెంటడించింది, నారయ్య దీపాలార్యేస్తు
న్నాడు. ఒకటి రెండు ఆర్పాడు. ఇంతలో కమల పరుగెత్తు కొచ్చింది.]

కమ : నారయ్యా ! నారయ్యా !

నార : ఏమమ్మా, యింకా నిద్రపోలే ?

కమ : లేదు నారయ్యా ! యిలా కూర్చో, నీ కి సంగతి
తెలుసా ?

నార : ఏమిటమ్మా ?

కమ : నాన్నగారు రెండవ పెళ్ళి చేసుకుంటాట !

నార : ఏమిటమ్మా ! ఏమిటి నువ్వంటున్నది ?

కమ : అవును నారయ్యా, ఇప్పుడు వాళ్ళందరూ అనుకుంటుంటే విన్నాను.

నార : ఏమని ? నాన్నగారు రెండవ పెళ్ళి చేసుకుంటారనా ? వాళ్ళను మతిపోయి ఉండాలి.

కమ : కాదు నారయ్యా ? భద్రయ్యను కూతురు వుండటం ?

నార : ఉంటే :

కమ : ఆయనిక్కడున్నది అందుకేనట !

నార : అదంతా వట్టిదమ్మా, నేను నమ్మను.

కమ : నాన్నగారు భద్రయ్యను ఈ పదిరోజుల్లో చాలా డబ్బిచ్చారు నారయ్యా.

నార : నాన్నగారు చాలామంది కిచ్చారు ! ఇస్తే ?

కమ : నారయ్యా (గొల్లుమన్నది)

నార : అమ్మా ! ఏమిటది ?

కమ : నాన్నగారు రెండవ పెళ్ళి చేసుకుంటారు. నన్నెవరికో ఒకరికిచ్చి పదిలించుకోవాలని చూస్తున్నారు.

నార : పిచ్చిపోల్లీ ! అలా ఎన్నటికీ జరగదు. నాన్నగారు నీ కెన్నడూ అన్యాయం చేయరు.

కమ : నీకు తెలియదు నారయ్యా ! నాన్నగారు నన్ను అన్యాయం చేయాలనుకున్నారు. లేకుంటే చలపతి

నెందుకలా అంటారు ! ఎందుకు భద్రయ్యసింకా ఇంట్లో వుండనిస్తారు ?

నార : ఏమిటమ్మా నీ పిచ్చి ! అంతగా అయితే రేపు నాన్న గారితే అడిగి తెలుసుకుంటే పోదా ? ఇంతలోగా మునిగిపోయేది లేదుగా ! ఈ ఆగ్రహాత్రిలో ఎందు కన్నూ. ఎవరన్నా విన్నా బాగుండదు. నువ్వెళ్ళి పడుకో తల్లీ ! నా మాట విను.

కమ : నువ్వెళ్ళు నారయ్యా ! దీ పాలు నే నారేస్తానులే !

నార : అలాకాదు. నువ్వెళ్ళి పడుకోవాలి. చూడమ్మా, సిన్ను ఈ చేతుల్లో ఎత్తి పెంచాను. నీకు ఏ ఆపదా రాకుండా నేను చూసుకుంటాను. ఈ ముసలి తాతను నమ్ము తల్లీ ! వెళ్ళు ! ఇవన్నీ మనసులో పెట్టుకో కుండా హాయిగా పడుకొని నిద్రపో ! లే ! లేమ్మా !

కమ : (లేచింది)

నార : ఊఁ వెళ్ళు ! నా మాట విసవ్ ?

కమ : (వెళ్తుంది)

[నారయ్య చూస్తూ నిలబడ్డాడు. కమల మేడమీదికి వెళ్ళిందన్న సమ్మకం వదిలిన తర్వాత అతనూ వెళ్లాడు. దీపం ఆరిపోయింది. ఒక్క క్షణం తర్వాత మళ్లా దీపం వెలిగింది. కమల మెట్లమీద కమపిచ్చాంది. మెట్ల మీదకి దిగి వచ్చింది. ఎవరన్నా మేల్కొన్నారేమోనని ఇటు అటు చూసింది. కాస్తేపు కంఠారుగా పచారు చేసింది. ఒక మూలగావున్న బుద్ధురకెళ్ళి ఒక కాగితం తీసుకుంది. అక్కడేవున్న కలంతో గబగబా యేదో వ్రాసింది. ఆ కాగితం పుచ్చుకుని మేడమీదికి వెళ్ళింది. హాల్లో యిప్పుడెవ్వరూ లేరు. గడియారం 'టిక్ టిక్' మనడం మాత్రం విని

పిస్తూంది. ఒక్క నిమిషం అయిన తర్వాత గడియారం 12 గంటలు కొట్టింది. కమల మేడమీదినుంచి మెల్లిగా దిగివచ్చింది. మళ్లా హాల్లో ఇటు అటు చూసింది. ఆఫీసు రూంలోకి వెళ్లింది. మళ్లా తిరిగివచ్చింది. హాల్లోకొచ్చి అక్కడున్న సోఫానో, కుర్చీనో బ్రదుమని లాగింది. కాస్సేపాగి అలికిడి వినపడుతుందేమోనని చూసింది. మళ్లా పూలకుండీ క్రిందపడేసి చూసింది. ఆ శబ్దానిక్కూడా ఎవ్వరూ లేవలేదు ఇక ధైర్యంగా వాకిలివైపు వెళ్తుంది.]

శ్రీ : (మేడమీదినుంచి శ్రీపతి కంఠం) కమలా !

[కమల మంత్రంచేత కట్టబడినట్లు ఆగిపోయింది. శ్రీపతి దిగి వస్తున్నాడు. హాక్ నుంచి తెప్పిల్లి మెల్లిగా యిటు తిరిగింది. ఈ పాటికి శ్రీపతి దగ్గరకొచ్చేకాదు. కమల శ్రీపతిముఖం చూచింది. అతని చేతిలోవున్న పుత్రరం చూచింది. దుఃఖం ఒక్కసారిగా పొంగివచ్చింది. “నాన్నా” అంటూ శ్రీపతిమీద వారింది. శ్రీపతి ఆమెను గుండెల్లో దాచుకున్నాడు. అతని కళ్ళవెంట నీళ్లు తిరిగాయి. ఆమెను తడుతూ “ఊర్కోమ్మా, ఊర్కో” అని ఓదాచుస్తూ సోఫాలవైపు తీసుకొచ్చాడు. “ఊర్కో అమ్మా!” అవిడను కూర్చోబెట్టి, తనూ పక్కనే కూచున్నాడు.]

కమ : నాన్నా !

శ్రీ : పిచ్చితల్లి ! ఊర్కోమ్మా ! ఎందుకలా ఇదవుతావ్ ? ఇప్పుడేమయిందని... ఏం పర్వా లేదులే! (లేచి చ్వారం దాకా వెళ్ళి) నారయ్యా ! నారయ్యా ! (బిగ్గరగా పిలిచాడు “అయ్యా” అని బదులు వినిపించింది. కమల దగ్గరకొచ్చి) కళ్లు తుడుచుకోమ్మా ?

[నారయ్య వచ్చాడు.]

నార : అయ్యా !

శ్రీ : నీకు చలపతి ఇల్లు తెలుసుకదా ?

నార : తెలుసయ్యా !

శ్రీ : వెళ్లి నేను రమ్మంటున్నానని పిలుచుకురా !

కమ : నాన్నా !

శ్రీ : ఉండమ్మా ! వెళ్ళిరా నారయ్యా !

నార : (వెళ్ళబోతున్నాడు)

కమ : నాన్నా ! అక్కరేమి నాన్నా !

శ్రీ : వెళ్ళిరానీయమ్మా !

కమ : నాన్నా ! వద్దు నాన్నా ! నా మాట వినండి,
నారయ్యా ! నువ్వెళ్ళద్దు.

శ్రీ : ఏమమ్మా, చలపతంతు నా కిష్టంలేదనా ?

కమ : కాదునాన్నా ! అదికాదు చలపతిని యిప్పుడు పిలి
పించవద్దు. నే నేదో పిచ్చిగా చేశాను. నాకు మతి
పోయింది. వద్దు నాన్నా !

శ్రీ : నారయ్యా నువ్వెళ్లి పడుకో.

నార : (వెళ్ళాడు)

శ్రీ : ఏమిటమ్మా ! ఎందుకీ కంగారు, నాతో చెప్పవ్ ?

కమ : నాన్నా ! (యేడుస్తూది)

శ్రీ : ఏడవకమ్మా ! ఏడవకు. ఏమిటో చెప్పు ? ఎందుకిలా
మౌనపడ్డావు ? నాకీ ఉత్తరం రాసిపెట్టి అర్థరాత్రి
నువ్వు ఇల్లు వదిలిపోవాల్సిన ఖర్చుమేముచ్చింది ?
నీకేదన్నా కాదన్నానా ? లేదంటానా ! చెప్పు తల్లి !

మీ అమ్మ పోయిన నాటినుంచి నిన్ను గుండెలో
దాచుకుని పెంచుకున్నాను, ప్రేమించాను, నీ కోసం
బ్రతికున్నాను. ఈ ముసలి నాన్నమీద నీ కెందు
కమ్మా యింత కోపం వచ్చింది ? చెప్పవూ ?

కమ : నాన్నా ! నాన్నా !

శ్రీ : నాకు కోపమూలేదు, బాధా లేదమ్మా ! నీకేమైనా.
బాధ కలిగించానేమోనని బాధ పడుతున్నాను.
అంతే ! చెప్పమ్మా ? తెలియకుండా నీకేమైనా కష్టం
కలిగించానా ?

కమ : లేదు నాన్నా !

శ్రీ : మరేమిటి ? చలపతిని కాదన్నాననా ?

కమ : లేదు నాన్నా !

శ్రీ : మరిగేమిటమ్మా ?

కమ : నాన్నా ! ఒక్క విషయం అడుగుతాను చెప్తారా ?

శ్రీ : చెప్తానమ్మా ! నీకు చెప్పరాని దేముంది, అడుగు ?

కమ : తాతగారు రెండవ పెళ్లి చేసుకున్నారా ?

శ్రీ : అవునమ్మా ! నేను మీ అమ్మను ప్రేమించానని కోపం
వచ్చి నన్ను ఇంటినుంచి వెళ్లగొట్టారు. చిల్లి గవ్వ
లేకుండా పొమ్మన్నారు. సంతానంకోసం మళ్లా పెళ్లి
చేసుకున్నారమ్మా ! ఏం ? ఎందుకమ్మా ఆ విషయం ?

కమ : : ఏంలేదు నాన్నా ! భద్రయ్య యిక్కడెందు కుంటు
న్నాడు ?

శ్రీ : ఈ సత్రంలో ఎవరు ఎందుకుంటున్నారో, అసలు
ఎవరు ఎవరో ఎవరికి తెలుసమ్మా ?

కమ : భద్రయ్యకు మీరు చాలా డబ్బిచ్చారు కదూ ?

శ్రీ : ఇచ్చానమ్మా ! ఏదో బాధల్లో వున్నాడంటే కసిక రించి యిచ్చాను.

కమ : అంతేనా ?

శ్రీ : అంతగాక యింకేముందమ్మా ! ఏమిటమ్మా ? ఏమిటి ప్రశ్నలు ?

కమ : నాన్నా... (గొంతునుంచి పెగిలి రావడంలేదు. బాధ పడుతూంది. తన సందేహాన్ని ఎలా చెప్పాలో తెలీక అవస్థపడుతూంది)

శ్రీ : ఏమిటమ్మా ? చెప్పు ! సంకోచించకు.

కమ : నాన్నా ! నన్ను అన్యాయం చేస్తారా ?

శ్రీ : అమ్మా కమలా ? ఏమిటి నువ్వంటూన్నది ?

కమ : నాన్నా ! కొడుకై నా, కూతురై నా నేనే అన్నారు ! నా ఆనందానికి అడ్డురానన్నారు. ఇంతేనా ? ఇదేనా నాన్నా ?

శ్రీ : కమలా ! ఇప్పుడు నే నేంచేశాను? ఏంచేశానమ్మా ?

కమ : మీరు రెండవ పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నారు.

శ్రీ : ఆ...

కమ : భద్రయ్యకు కూతురుందిట, ఆమెను చేసుకోబోతున్నారు.

శ్రీ : కమలా !

కమ : అవును. ఇందరూ అనుకుంటున్నారు. మీరు రెండవ పెళ్ళి చేసుకోబోతారు. నన్ను పంకజమ్మ కొడుకి కట్టబెట్టబోతారు. తాతగారిలాగ మీరూ నాన్నా...

శ్రీ : కమలా ! (ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం. శ్రీపతి తల తిరిగి పోయింది. తల చేత్తో పట్టుకున్నాడు)

కమ : నాన్నా ! నాకు మీ ఆస్తి పాస్తియేమీ అక్కరలేదు. నేను మిమ్మల్ని కోరేదేమీలేదు. మీరూ నా నాన్నగా వుండండి. అంతే ! మీరు నన్ను దూరం చెయ్యకండి. నాకు చలపతి వద్దు, ప్రేమ, పెళ్ళి అక్కరలేదు. నాక్కావలసింది మా నాన్న...మా నాన్న...

శ్రీ : అమ్మా కమలా ! (ఒక్కసారి కౌగలించుకున్నాడు) అమ్మా రామ్మా ! రా ! పడుకుందువు రా !

కమ : చెప్పండి నాన్నా ! నాకు మాట యివ్వండి.

శ్రీ : నీకు నాన్నే కావాలన్నప్పుడు; నాకు నున్నే కావాలని ఎందుకు నమ్మవమ్మా ! నాన్నమీద నమ్మకంలేదా ? రా తల్లీ, పడుకుందువురా ! రేపు తెల్లవారి అంతా చెప్తాను రా ! (ఆమెను మెల్లగా నడిపించుకొని వెళ్తున్నాడు. వాళ్ళు మేడమెట్లు ఎక్క బోతూండగా భద్రయ్య దిగివచ్చాడు.)

భద్ర : మీరింకా పడుకోలా ?

[అసహ్యంగా చూచాడు. అంతే, కమల అతనూ వెళ్ళారు. భద్రయ్య అలా చూస్తూ నుంచున్నాడు, నారయ్య వచ్చాడు. నారయ్య భద్రయ్యని చూచి దగ్గాడు.]

భద్ర : (మేడమీదికే చూస్తున్నవాడు ఉలిక్కిపడి యిటు తిరిగాడు) ఓ ! నారయ్యా !

నార : అయ్యా ! నేనే.....

భద్ర : నారయ్యా ! అయ్యగారూ వాళ్ళూ యింకా నిద్ర పోలేదే ?

నార : వెధవ కప్పలగోల ఎక్కువై నిద్రపట్టటం లేదయ్యా వాళ్ళకి !

భద్ర : అవునవును. ఆ చెరువులో నీళ్ళయిపోతేగాని ఆ కప్పల బాధ తప్పదు.

నార : అయ్యా ! చెరువులో నీళ్ళన్నీ కప్పలే తాగేస్తాయా ?

భద్ర : అదేమిటి నారయ్యా ! అంత చెరువునీళ్లూ అవెక్కడ తాగించస్తాయి !

నార : కానీ కొన్ని కప్పలు తాగేస్తాయయ్యా !

భద్ర : ఆఁ నీదంతా విచిత్రంలే !

నార : కనీసం తాగేయాలని ఆశపడతాయి కదయ్యా !

భద్ర : ఆఁ అదీ నట్టిదే ! వాటిదేముని పాపం. గుక్కెడు తాగి గుక్కతిరక్కుండా అరుస్తాయి.

నార : అంతేనా ! తమరెప్పుడు పోతారయ్యా !

భద్ర : ఇక్కడినుంచేనా ?

నార : ఈ లోకాన్నుంచని నే నెడి

అడిగినా మీరెట్లా చెప్పగ

భద్ర : భలే వాడివోయ్ నువ్వు.

నార : నాకేం కష్టమయ్యా పేదోడికి! మీ వల్ల యేదన్నా
కష్టమొచ్చినా, మాబోటి వాళ్ళకొస్తదా మారాజు
లకి రావాలిగానీ!

భద్ర : మీ అయ్యగారి కేమైనా కష్టంగా వుందా?

నార : మా అయ్యగారు యిట్లాంటి కష్టాలు శానా సూశారు
లేయ్యా!

భద్ర : మరింకెవరికి?

నార : మీకే!

భద్ర : మాకేం కష్టం! హాయిగా పెట్టే మహారాజు పెడు
తూంటే తింటూ కూచున్నవాళ్ళకి?

నార : ఎన్నాళ్ళు తింటారు లేయ్యా! తిన్నవి అగగొద్దు, లేకుంటే
అజీర్తి చేస్తది. అందుకని తొందరగా.....

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే నీకు అజీర్తి చేయదూ?

నార : మాదేముందయ్య, గంజినీళ్ళు తాగేవాళ్ళం.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే నారయ్యా! మీ అయ్యగారు ఒట్టి
అమాయకుడోయ్!

నార : అందుకనే గడయ్యా, పూటకి యిన్ని యిస్తల్లు లేస్తూ
యి ఇట్టో!

భద్రకొస్తే నలుగురికి పెట్టడం మంచిదేననుకో!

అందులోనూ కొందరున్నారు చూశావ్,

తే చాలు సవారి చేయడం మొదలెడ

ల్ల ఎవరని నీ అభిప్రాయం?

కదయ్యా!

భద్ర : నా బొంక. ఆ మాటకొస్తే నేనూ ఆయన మామ గారే !

నార : ఉంటుందయ్యా ! లేకుంటే మీ రిన్నాళ్లు వుంటారా ?

భద్ర : ఆమెకన్నా ముందునుంచీ వున్నానా ? ఉన్నా, ఆమె లాగా నేనేమైనా అధార్టీలు వెలగబెడుతున్నానా ? అసలు రహస్య మేమిటంటే నారయ్యా, వాళ్ళ పెద్ద బ్బాయి వున్నాడు, కమలను ఎట్లాగైనా వాడికి చేసు కోవాలని విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఎంతసేపూ వాణి చూపించకుండా నాటకం ఆడి అయ్యారేచేత “ఔ”నని పించుకోవాలని, ఆ మాటకొస్తే అయ్య గారు వాణి చూశారంటే చచ్చినా వప్పుకోరనుకో ! వాడు వొట్టి మొద్దు వెధన ! ముండల ముఠాకోరు.

నార : (ఇంతసేపు చాలా శ్రద్ధగా పూ కొడుతున్నాడు) అలా గాయ్యా ?

భద్ర : ఇంతా నీతో ఎందుకు చెపుతున్నానంటే, యిది అయ్య గారి తోనే చెప్తే బాగుండదు. తెలియకుండా తలపూపే స్తారేమో ! నమ్మిన బంటువు నువ్వు కాస్త హెచ్చు రిస్తావని !

నార : అంతేలేయ్యా, లేకుంటే మీరెందుకు చెప్తారు !

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే యింతనాటకం ఎందుకంటావ్ ? ఒక్క కూతురే కదా, వున్న ఆ స్తంతా పూడ్చుకు పోవచ్చని ! డబ్బు నారయ్యా ! డబ్బు ! డబ్బుకోసం గడ్డితింటారు.

నార : అంతేలేయ్యా ? ఎదవది మా బోటివాళ్ళ దగ్గరే నాటకం ఆడతారే, యిక మారాజుల విషయం చెప్పాలా ?

ఆ మాటకొస్తే అయ్యా! మొన్న మా యింటికి ఓ దూరపు బంధువాచ్చాడు. వారం రోజులై నా కదలే! తీరా యేమిటాని విచారించితే ఆయనకో పదారేళ్ళ పిల్ల వుందట, అ గుంటని నా కెట్లాగైనా కట్టి పెట్టాలని కూకున్నాట్ట!

భద్ర : నీకా?

నార : అదే గదయ్యా! ఆ మాట తెలిసేసరికి, నేనేం చేశానో తెలుసా? పోవయ్యా పో, పెద్దమనిషి, పదహారేళ్ళ అమ్మాయిని అరవై యేళ్లాయనకిచ్చి పెళ్లి చేస్తావా? డబ్బు కక్కుర్తికి, కన్నకూతుర్ని అమ్ముకుంటావా? ఇంతకన్న అడుక్కుతిని బతక రాదూ! ఛీ! నీదీ ఒక బతుకేనా?

(భద్రయ్య తెల్లబోయాడు. గుక్కతిప్పకుండా నారయ్య మాటలనేస్తున్నాడు. భద్రయ్యకేమీ పాలుపోక “ఆ, ఆ...” అంటున్నాడంతే!)

పో! బతికి పో! ఇంక యిట్లాంటి పనులకి రాకు. తిన్నింటికి వాసాలెందుకు, పో! పొద్దునలేచి యీ పొలిమేరల్లో కనుపించావా... (పైనుంచి ‘నారయ్యా’ అని శ్రీపతి కేక. నారయ్య శ్రీపతిని చూచి) ఆ, ఆ, అని కర్ర తీసుకునేసరికి అదేపోత పారిపోయాడయ్యా!

శ్రీ) : (దిగిపోయి) ఏమిటి నారయ్యా అది?

నార : ఆ ఏంలేదయ్యా! ఏదో నా యింటిగొడవలు.

శ్రీ : ఓ, అలాగా! నారయ్య తమాషాగా మాట్లాడు తూంబాడు కదూ!

భద్ర : ఆమాటకొస్తే, నేనూ ఆనందిస్తున్నా. నారయ్య మంచి తెలివైనవాడు. నాకు తెలీదూ!

శ్రీ : ఆ పడుకోరూ?

భద్ర : పడుకుంటా, మీరు?

శ్రీ : నాకు కొంచెం ఆఫీసు పనుంది.

భద్ర : ఆమాటకొస్తే, అర్ధరాత్రిదాకా యిట్లా ఫనిచేస్తే మీ ఆరోగ్యం యేమవుతుంది? ఆరోగ్యం మహాభాగ్యం అన్నారు. అది జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. సరే నేను పడుకుంటా. (వెళ్లాడు)

శ్రీ : నారయ్యా! ఎందుకలా నోరు జారావు?

నార : మన్నించండయ్యా! కడుపులో ఏదో కలత.

శ్రీ : నారయ్యా! డబ్బును నేను సంపాదించాను. చివరికి నన్నే మింగేస్తుందీ డబ్బు. చూస్తున్నావుగా!

నార : చూస్తున్నాయ్యా!

శ్రీ : నువ్వేమీ తొందర పడకు, ఏం?

నార : అయ్యా! ఒక్కమాట, కోప్పడకుంటే....

శ్రీ : ఏమిటి నారయ్యా?

నార : తమరు.....?

శ్రీ : అవును నారయ్యా!

నార : మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోటం.....

శ్రీ : నిజమేనా అని అడుగుతావ్ ? అంతేనా ? ... అది రేపు చెప్తా... నారయ్యా, రేపు నా పుట్టిన రోజు !

నార : రేపాయ్యా ?

శ్రీ : ఆఁ ఇంతవరకు ఎప్పుడూ పండగ చేసుకోలేదు. ఈ యేడు చేసుకోవాలని వుంది.

నార : దానికేమయ్యా ! చేసుకుంటే పోలా ?

శ్రీ : రేపు ఎవరి మనసూ కష్టపెట్టవద్దు. ఎవరినీ, యేమీ అనవద్దు. ఎవరికి నచ్చింది వాళ్ళు చేయనీ, చేసుకోనీ.

నార : అలాగే !

శ్రీ : రేపు తెల్లవారి ఆరు గంటలకల్లా చెరువు దగ్గరకు వెళ్ళొస్తా !

నార : అలాగేయ్యా !

శ్రీ : నారయ్యా ! నే నింతవరకు ఏమీ అన్యాయం చేయ లేదని నీకు నమ్మకమేనా ?

నార : అదేంటయ్యా, అట్లా అడుగుతారు !

శ్రీ : ఇకముందు చేయనని నీకు నమ్మకం వుందా ?

నార : (ఏం చెప్పాలో తెలీక) నన్ను పరీక్షిస్తున్నారాయ్యా ?

శ్రీ : లేదు. ఇంత డబ్బు ఎలా సంపాదించానో నీకు తెలుసా ?

నార : (ఊహిస్తున్నాడు.)

శ్రీ : నీకు తెలీను. తెలిస్తే నువ్వే సంపాదించేవాడివి. సంపాదించి నాలా బాధ పడేవాడివి. అంతే ! పోనీలే, సుఖపడ్డావు. రేపు చెప్తారే ! డబ్బు ! ఈ డబ్బుకోసం మానవుడు పడే పాట్లు, ఈ డబ్బు పెట్టే బాధలు... అన్నీ రేపు చెప్తారే... వెళ్ళి పడకో... దీపాలార్యేయ్.....

[అంటూ మేడమీదికి వెళ్ళిపోయాడు. నారయ్య దీక్షాలాచ నలో దీపా లావుతున్నాడు. గడియారం 1 గంట కొట్టింది.]

[తెర జా స తుం ది.]



క ప్ప లు

రెండవ రంగం

[గడియారం ఆరు కొట్టింది. తూర్పు తొలిరేఖలు హాలులోకి తొంగి చూస్తున్నాయి. కాలక్రమేణా హాలులో వెలుగు హెచ్చుతుంది. ఇదివరకులాగ హాలులో ప్రేక్షకులకు కనుపించే దీపాలు ఇప్పుడు వెలిగించకూడదు. ప్రక్షిప్త దీపప్రకాశమే ప్రసరించాలి.

కమల చక్కగా సింగారించుకుంది. చాలా అందంగా అగుపిస్తోంది. హుషారుగా కూడా వుంది. మేడమీదనుంచి కూనిరాగం లాగుతూ సర్రుమని దేవకన్యలా దిగివచ్చింది. కూనిరాగం పాటగా మారినా మారవచ్చు. హాలంతా కలయచూచింది. వాకిలివైపు వెళుతూ.....]

కమ : నారయ్యా! (బదులు లేదు) ఛీ ఛీ, ఏమి నోయ్లు, ఇల్లింకా ఇట్లాగే విడిచిపెట్టాను.

[సోఫాలు అవీ లాగి వేరే విధంగా ఏర్పాటు చేసింది. పూల కుండీలోని పూలు తీసేసింది. వేరే పూలకోసం వెలుపలికి వెళ్ళింది. లోపలనుంచి పంకజమ్మ గబగబా వచ్చింది.....]

పంక : శ్రీపతీ! శ్రీపతీ! (హాలులో లేడని ఆఫీసు గదిలో చూచింది. అక్కడా లేడని వాకిలివైపు వెళ్ళింది. అక్కడా లేడు.) ఏమిటోనమ్మా! ఎక్కడికి వెళ్ళాడో ఎమో! యాయన పుట్టినరోజు పండగని చెప్పాడేకాని మనిషి ఇంట్లో వుంటేనా? తలంటిచూసుకొని కొత్త బట్టలు కట్టుకుంటే యీ పాటికి ఎంత బాగుండేది.

వేణ్ణీళ్ళేమో తెల్ల పోతున్నాయి పోయ్యిమీద. వంట
లేంచేయాలో... ఎవన్నడగాలో... ఈ యింటి సంగతి
నాకేమీ అర్థంకాకుండా ఉంది. ఎవడికి నాడే నాధుడై
పోతే ఎట్లా 'అని తనలోతాను మాట్లాడుకొంటూంది.
ఇంతలో కమల శోటంలోంచి కొత్తపూలు పట్టుకొని
వచ్చింది.) ఏమమ్మా కనులా మీ నాన్నెక్కడ?
తెల్ల వారకముందే వెళ్ళాట్ట. ఇంతవరకు తిరిగిరాలా!
ఎండెక్కపోయిన శిగ్గాత ఏం తెలంటుకుంటాడు.
(కమల కుండీలో పూలుసర్ది బల్లమీద పెట్టింది.)
ఏమమ్మా! వంటలవీ ఏం చేయాలో ఏమో నువ్వైనా
చెప్పు. పుట్టినరోజు—అదీ లేక లేక చేసుకుంటున్న
ప్పుడు నాలుగు పిండివంటలూ చేయాలా!

కమ : ఈరోజు ఎవరెవరికి ఏమేం కావాలో అన్నీ చేయండి,
అంతే!

పంక : బాగుందమ్మా! ఇంతకూ మీ నాన్నెక్కడ?

(ఇంతలో నారయ్య వచ్చాడు.)

కమ : నాగయ్యా! నాన్నెక్కడ?

నార : చెరువుకాడి కల్లారు, వస్తారమ్మా!

పంక : సరే, వాడెప్పుడొస్తాడో ఏమోగానీ, నారయ్యా!
బండి ఏదన్నా చూడు నాయనా! నేను బజారువెళ్ళి
కావలసిన కూరా నారాపట్టుకొస్తా! అవునుగానీ,
అమ్మా! ఈరోజు అందరికీ లేకపోతే పోయింది.
నువ్వు మీ నాన్నైనా కొత్త బట్టవేసుకోండి.

కమ : నేను. మా నాన్న మాత్రం ఏం ? అందరూ తగిలించు
కోనచ్చు. (అంటూ మేడమీదికెళ్ళింది.)

పంక : నువ్వెళ్ళి బండీ సంగతి చూడు నాయనా.

నార : ఆఁ. (వెళ్ళాడు)

సాంబ : (వచ్చాడు)

పంక : అయిందా స్నానం.

సాంబ : ఆఁ

పంక : పొగ వేసుకున్నారా !

సాంబ : పొగా ! నా కెప్పుడూ అలవాటు లేందే !

పంక : ఏడ్చినట్లుంది. మీ దర్జీదం మీరు. తలకు స్నానంచేసిన
తర్వాత పొగ వేసుకోతానికి బంగారంవంటి పొడిఉంటే
వేసుకోరాదా ? పిల్లవాడికి వేశాను. ఉన్నప్పుడు
కూడా దర్జీదమేనా ? రండి వేసుకొందురు.

భద్ర : (వచ్చాడు)

పంక : భద్రయ్యగారూ ! శిరస్నానం చేయలేదా ?

భద్ర : ఇంకాలా

పంక : కానీండి మరి. అందరం అలా బజారువైపు వెళ్ళివద్దాం.
తొందరగా కానీండి.

భద్ర : బజారు కెందుకు అందరూ ?

పంక : బట్టలవీ పట్టుకురావద్దటండీ వెళ్ళి !

భద్ర : ఎవరికి బట్టలు ?

పంక : అందరికీని ! శ్రీపతి పుట్టింరోజు చేసుకుంటూంటే ఈ చింపిరి గుడ్డలు వేసుకుంటామా మనం ?

భద్ర : మీరు తీసిస్తున్నారా అందరికీ ?

పంక : తీసిచ్చేవాళ్ళు యిస్తారు మీకెందుకు ? తొందరగా బయల్దేరింది. (సాంబశివాన్ని గిల్లి రమ్మని పై గ చేసింది. సాంబశివం ఆమెను వెంబడిస్తున్నాడు, భద్రయ్య ఏమీ పాలుపోక తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు. నారయ్య వచ్చాడు)

భద్ర : నారయ్యా ! ఏమిటీ పంకజమ్మ హడావిడి ?

నార : ఏమోనయ్యా !

భద్ర : బజారు వెళ్తానంటూంది !

నార : తమరు వెళ్తున్నారు కదయ్యా ?

భద్ర : నీతో ఎవరు చెప్పారు ?

నార : డ్రైవరును కారు తయారుగావుంచు పంకజమ్మ వెళ్లా లన్నారు అంటే వాడు చెప్పాడు : తమరు ముందుగానే రిజర్వు చేశారని !

భద్ర : ఆఁ. అలా వెండి బంగారం దుకాణాలకి వెళ్ళి అయ్య గారికి మంచి భోజనం పళ్లెం తెద్దామనుకున్నాను.

నార : ఆమెగారిని కూడా తీసుకు వెళ్లండి.

భద్ర : ఇంకేమన్నా ఉందా ? కొళ్ళబెట్టదూ ! (వెళ్ళాడు)

నార : ఈయనేదో మహా ఉద్ధరిస్తున్నట్టు ? ఎవరికి వాళ్ళు ఎదటివాళ్ళ ననటంతప్ప. ఇందులో ఎవరు తిన్నారు తక్కువ ! (వెళ్తున్నాడు తనూ)

శ్రీ : (వాకిటినుంచి వచ్చాడు ఇంతలో) నారయ్యా! ఇలా రా!

నార : (అతన్ని ఆఫీసు గదిలోకి వెంబడించాడు.)

కమ : (మేడమీదనుంచి సోఫాలకు, మందుల తలగడలకు, బల్లమీదికి, తలుపులకు, కిటికీలకి, కొత్త గలీబులు, తెరలు, రుమాళ్ళు తెచ్చి అక్కడ బల్లమీద పడేసి) నారయ్యా! నారయ్యా!

నార : (లోపల్నుంచే) వస్తున్నా నమ్మా!

కమ : ఆఫీసులో ఏం చేస్తున్నావు? నాన్నగా రొచ్చారా?

నార : ఆఁ వచ్చారమ్మా!

కమ : నాన్నా! (ఆఫీసులోకి వెళ్ళబోతూంటే శ్రీపతి, నారయ్యా వచ్చారు బైటికి) నాన్నా! ఎక్కడి కెళ్ళావు నాన్నా! ఈరోజంతా నేను చెప్పినట్టు వినాలి.

శ్రీ : అలాగేమ్మా!

కమ : అయితే, ముందు రా! తలకు పోసుకుందువు.

శ్రీ : తలకా?

కమ : ఆఁ పుట్టినరోజు. తప్పకుండా పోసుకోవాలి.

శ్రీ : మీ అమ్మ ఉండగా పోసుకున్నదే. మళ్లా ఎరగనమ్మా!

కమ : అయితే పద! నే చెప్తున్నా పోసుకో.

శ్రీ : సరేలే.

కమ : నారయ్యా! ఈ గలీబులు బల్లగుడ్డలు అన్నీ తీసేసి కొత్త చెయ్యాలి.

శ్రీ : ఎందుకమ్మా! ఇవన్నీ?

కమ : ఆహా ! నీ పుట్టింరోజు. నా యిష్టప్రకారం జరగాలి అంతే.

శ్రీ : (నవ్వాడు)

కమ : పో, మరి తొందరగా, స్నానంచేసి రా. కొత్తబట్టలు వేసుకోవాలి.

శ్రీ : కొత్త బట్టలా ? ఎప్పుడు తెప్పించావమ్మా !

కమ : అవన్నీ అడకు.

నాగ : అమ్మాయిగారు సరదాపడుతున్నారు వెళ్ళిరండయ్యా !

శ్రీ : పిచ్చితల్లి. (అంటూ వెళ్ళాడు)

కమ : (శ్రీపతితో వెళ్తూ) నారయ్యా ! ఆ కర్రెనన్నీ మార్చు. నే నీప్పుడే వస్తా. (వెళ్ళింది)

[నారయ్య కమల అక్కడ పడేసిన బట్టలన్నీ తీసిచూసి, పాతవి ఊడ బీకడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అవసరమైతే అతనికి సరదాగావుంటే ఒక పాతపాట పాడుకుంటాడు. లేదా ఊరుకుంటాడు. అది అతని యిష్టం. అతనలా వీధి పనిచేస్తూవుండగా పంకజమ్మ లోపల్నుంచి అరుస్తూ వస్తుంది.]

పంక : ఆ పిండిరుబ్బి పాళ్ళన్నీ కొట్టిపెట్టించు. ఇంతలో నే నచ్చేస్తా. ఎంతసేపు, చిటికలో వస్తా. పిండినంటలే ప్రధానం. వాళ్ళట్లా కబుర్లు చెప్పు కుంటూంటే క్షణంలో అయిపోతుంది. నారయ్యా బండి సిద్ధంగా ఉందా ?

నార : భద్రయ్యగారు వెళ్తారటమ్మా !

పంక : అయ్యోరామా ! నే నప్పుడనగా చెప్పానే ! ఏంచేసి నట్లు నువ్వు ? భద్రయ్యగారి కేం తొందరొచ్చింది ? నేను బజారు వెళ్ళాలి. కూరా, నారా తేనాలి. వండాలి. ఎప్పుడయ్యేట్లు? వస్తే ఆయన్నూ రమ్మను. ఎక్కడ దిగబెట్టాలో దిగబెడతా.

భద్ర : (వస్తూ) ఆ మాటకొస్తే మీరేరండి, మమ్మల్ని నేనే దిగబెడతాను.

పంక : దిగబెడతారు సరే. కొన్నవన్నీ నా నెత్తిన వేసుకు రానా ఏమిటి ?

సాంబ : సరేలేవే ! ఎప్పుడూ మహా కార్లలో ఏడ్చినట్లు.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే నేను పదిచోట్లకు తిరగాల్సిన పనుంది అందుకని—

పంక : దానికేం ? తిరిగేదేదో తిరిగి మళ్లా వచ్చేటప్పుడు మమ్మల్ని వేసుకు రా కూడదూ !

సాంబ : సరే. ఏలాగో ఒకలాగు సర్దుకుందాం. పదండి మూడు.

పిల్ల : అమ్మా ! నాకూ ఒక లాగే.

పంక : నువ్వొకడివి, సరే రా. (సాంబ, పంక, భద్ర, పిల్లాడు అందరూ వెళ్ళారు. నారయ్య నవ్వుకొని తనపనిలో పడ్డాడు. కాను కదిలిన శబ్దం, కాను వెళ్ళిపోయింది కమల వచ్చింది)

కమ : నారయ్యా ! ఈ పని నేను చేస్తానుకానీ, నువ్వు తొందరగా కార్లో వెళ్ళి...

నార : కాను వెళ్ళిపోయిందమ్మా !

కమ : ఎవరు తీసుకెళ్ళారు ?

నార : బంధువులు.

కమ : ఎందుకు ?

నార : బజార్లో పనుందని...

కమ : ఛీ ! చస్తున్నాం వీళ్ళతో... సరే... పైకిలు మీదై నా వెళ్ళు.

నార : ఎందుకమ్మా ఇంకొక కారుందిగా !

కమ : చెడిపోయిందన్నావు ?

నార : ఊరేక్క చెప్పాను. బాగుందంటే అదీ బ్రతకదని.

కమ : మంచిపని చేశావు. మన టెయిలర్ రగ్గరకెళ్ళి నాన్న గారి బట్టలు కుట్టిస్తానన్నాడు. ఉండి మరీ తీసుకరా. ఏం ? ఇక్కడున్నట్టు రావాలి.

నార : అలాగేనమ్మా. (వెళ్ళాడు)

[కమల ఒక్కసారి హాళంతా ఇటు అటు చూచి, ఏం

జ్ఞాపక మొచ్చిందో మేడమీదికి వెళ్ళబోతూంది.]

చల : (వచ్చాడు) కమలా !

కమ : నా లెటరందిందా ?

చల : ఆఁ.

కమ : మీ నాన్న గారు రాలా ?

చల : వస్తారు.

కమ : నుంచున్నావేం ? కూచో.

చల : (కూచుంటూ) సరేగానీ కమలా ! నీ పుట్టిన రోజు ఈ నెలలోనా !

కమ : నా పుట్టినరోజు కాదు, మా నాన్నది.

చల : నాన్నగారిదా ! నువ్వు లెటగులో అలా రాశావా ?

కమ : రాసిందదే. నువ్వెలా చదువుకున్నావోగాని.

చల : కొంప మునిగింది. నారయ్య ఉన్నాడా ?

కమ : ఏం !

చల : నాన్న నీకు పుట్టిన రోజనుకుని బజారు వెళ్తున్నాడు వీడై నా పట్టుకురాటానికి. తీరా చీరలు, జాకెట్లు పట్టు కొచ్చారంటే...ఉండొస్తా ! నారయ్యా (బయటి కెళ్లాడు)

[కమల నవ్వుకున్నది. ఆ కర్జవపని చూస్తూంది]

చల : (తిరిగొచ్చాడు) బతికాం, తీరా ఆ సమయానికి తెలిసి తెల్లబోకుండా.

కమ : అయినా లెటగు చదువుకోటంలో అంత వయ్యారమా?

చల : వయ్యారం కాదు, నీ మీదున్న మమకారం.

కమ : ఆఁ. తెలుస్తూనే ఉంది.

చల : నిన్నటి అనుమానాలన్నీ తీరినట్లైనా ?

కమ : ఇప్పుడెందుకులే అవన్నీ.

చల : పోనీలే.

కమ : నిన్న రాత్రి మళ్లా ఎంత నరకం అనుభవించానో తెలుసా !

చల : అక్కలేనని మళ్ళా అవే తిరగేస్తున్నావ్ !

కమ : కాదు. నీతో ఒక్కసంగతి చెప్పాలి. రాత్రి 12 గంటలై ఉంటుంది. ఆ అర్ధరాత్రిలో ఇల్లు వదిలి బయల్దేరాను.

చల : నువ్వా ! అర్ధరాత్రిలో ! ఎక్కడికి !

కమ : ఏటోకి.

చల : కమలా !

కమ : మరి ఎక్కడికని అడుగుతావేం.

చల : నాకోసమా ?

కమ : కాదు. నాకోసమే. నన్ను నేను కాపాడుకోటానికి.

చల : అంత ఆపదేం వచ్చింది ?

కమ : డబ్బుగలవాళ్లకు వచ్చేవి అన్నీ ఆపదలే. లేనివాళ్ల కొచ్చేవి కష్టాలు.

చల : ఇంతకూ ఏం జరిగింది ?

పంక : పంకజమ్మకు ఒక కొడుకున్నాడు.

చల : ఉంటే ?

కమ : చదువుకుంటున్నాడు. చాలా అందంగా ఉంటాడు. మాకు దూరపు బంధువు కూడా.

చల : పంకజమ్మ మీ అత్తయ్య కాదా ?

కమ : ఇప్పటిదాకా కాదు.

చల : మరి అలా చెప్పుకు తిరుగుతూండే ?

కమ : అత్తగారు కావాలని ప్రయత్నిస్తోంది. అందుకే ముందు సంబంధం కలిపేసింది.

చల : అలాగా !

కమ : నేను కోడలవుతానని కొండంత ఆశతో ఉంది.

చల : మీ నాన్నగారు ?

కమ : కాదనటానికి కారణంలేదు.

చల : నువ్వు ?

కమ : నే నింతవరకు ఏమీ నిర్ణయించుకోలేదు.

చల : కమలా !

కమ : ఏం ?

చల : ఏంలేదు. మరి అర్థరాత్రి వేళప్పుడు నువ్వు యిల్లు వదిలి రావటానికి కారణం ?

కమ : నీతో ఈ విషయం చెబుదామని.

చల : ఇందులో నాతో చెప్పేదేముంది ?

కమ : ఏమీలేదా ? అయితే నేనే పొరబడ్డాను. నీతో చెప్పాల్సిన అవసరం ఉందని భ్రమ పడ్డాను. పోనీలే, అంత దూరం వచ్చి అవమానపడకుండా ఆగిపోవటం మేలైంది.

చల : కమలా ! నన్ను పదే పదే అపార్థం చేసుకుంటున్నావు. నా అభిప్రాయం అడిగాదు.

కమ : ఏదైతే ఏం ? నువ్వు నన్ను కాపాడుతావనుకున్నాను. ఓదారుస్తా వనుకున్నాను. ఆ ఆశతోనే అర్థరాత్రిలో బయల్దేరా. ఇప్పుడు తెలిసింది. నీ మీద ఆశ పెట్టుకొవటం నా తెలివితక్కువని.

చల : కమలా ! (ఆమె చేయి పుచ్చుకున్నాడు. ఒక క్షణం ఇద్దరూ ఒకరి కళ్ళలోకి ఒకరు చూసుకున్నారు) నీకు నా ప్రాణమయినా యిస్తాను. నమ్ము.

కమ : (కరిగింది) నన్నీ బాధనుంచి తప్పిస్తావా ?

చల : ఏం చేయమన్నావో చెప్పు.

కమ : నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు. ఎవరి ఆశలు వారి కున్నాయి. అంతా డబ్బుకోసమే, వలలువేసి కూచున్నారు. చివరికి డబ్బుకోసం వీళ్లు ఖాసీలు చేసినా చేస్తారు.

చల : ఛీ ! ఏమిటా సిచ్చి. అంతా నువ్వు పూహించుకుంటున్నావు అంతే.

శ్రీ : (లోపల్నుంచి) అమ్మా, కమలా !

కమ : ఆఁ. (కమల వెళ్లబోతుంది)

శ్రీ : (ఇంతలోనే వచ్చాడు) ఎవరు ? చలపతా... ఏమోయ్ ఈ రోజు నా పుట్టిన రోజు.

చల : కమల చెప్పింది.

కమ : అందరినీ Invite చేశాను నాన్నా !

శ్రీ : మీ నాన్నగారూ వస్తున్నారా ?

చల : ఆఁ.

శ్రీ : కూవో వస్తా. (వెళ్తున్నాడు.)

[కమల ఒకసారి చలపతి వంకచూచి శ్రీపతిని వెంటడించి వెళ్ళింది. చలపతి కూచున్నాడు, నారయ్య వచ్చాడు.]

చల : ఏం నారయ్యా ! నాన్నగారితో చెప్పావా ?

నార : ఆయన లేగయ్యా ! ఇంట్లో చెప్పొచ్చా. చిన్నమ్మగా
రెక్కడయ్యా ?

చల : పై నున్నారు.

నార : అయ్యగారు !

చల : ఇద్దరూ !

[నారయ్య వెళ్ళాడు. ఇంతలో వాకిట ఎవరో వచ్చిన
చప్పుడు. ఏవేవో మాటలు. పంకజమ్మ కంఠం అందరికినూ
పెద్దగా వినిపిస్తూంది. ఒక్కక్షణంలో పంకజమ్మ, సాంబశివం,
భద్రయ్య, పిల్లవాడు అందరూ లోపలి కొచ్చారు.....]

పంక : నారయ్యా ! నారయ్యా ! (డ్రైవరు కొన్ని సామాన్లు
లోపలికి తెస్తున్నాడు, అందరి చేతుల్లో ఏవో మూట
లున్నాయి. పిల్లవాడు ముఖ్యంగా కొత్త బట్టలు
నేసుకున్నాడు.) అట్టా నిలబడతారేం ? ఆ బండిలో
ఉన్న సామానులు తలాఒకటి పట్టుకు రా కూడదూ ?
నువ్వలా పెట్టేసే నాయనా ! మేం లోపలికి తీసుకు
వెళ్తాంలే. (సాంబశివం, భద్రయ్య మూటలు పట్టు
కొచ్చారు. పట్టుకెత్తున్నారు) నారయ్యా !

నార : (ఈ పాటికి నారయ్య వచ్చాడు) అమ్మా !

పంక : ఈ సామానులన్నీ లోపలకు తీసుకెళ్ళి పెట్టు
నాయనా !

నార : ఇవన్నీ మన వేనమ్మా ?

పంక : మనకే కాకుంటే యింకెవరి కనుకున్నావు ? మన
శ్రీపతి పుట్టిరోజు పండగంటే, అందులో లేక లేక

చేసుకుంటున్నాడు. వాడిక్కాకుంటే యింకెవరికి
నాయనా ఇంత సంపాదన, ఇంత ఆస్తి.

నార : (భుజాలెగరేసి మూట తీసుకున్నాడు.)

పిల్ల : అందులో నా చొక్కాలున్నాయి. తీసుకెళ్ళవద్దు.

పంక : చాలే! నీ కింకా చొక్కాలు కొన్నానను కున్నావా?
ఏడ్చి ప్రాణాలుతీస్తే ఆ ఒక్కటి కొన్నాం చాలే.

పిల్ల : లేదమ్మా! నాన్నగారి పంచలు, నా చొక్కాగుడ్డలు
అన్నీ అందులోనే వున్నాయి. నువ్వు మరిచిపోయావు.

పంక : సరే. నువ్వు ముయ్యినోరు. నువ్వు తీసుకెళ్లు
నాయనా!

పిల్ల : ఊ...ఊ...నా చొక్కాబట్టలు...ఊ (ఏడుస్తూ
నాగయ్యవెంబడి వెళ్లాడు. ఈ సమయంలోనే సాంబశివం
భద్రయ్య చాలా సామాన్లు లోపలికి తీసుకెళ్ళిపెట్టారు)

పంక : (ఈ హడావిడిలో యింతవరకు అక్కడ కూచున్న చల
పతిని చూడలేకు. కప్పడే చూచింది.) ఏం నాయనా!
మళ్లా వచ్చావు!

చల : (యిరిటేట్ అయి) రమ్మంటే వచ్చాను.

పంక : ఎవరమ్మన్నారు?

చల : అది మీ కెందుకు?

పంక : నేనెవరో తెలుసా?

చల : తెలుసు.

పంక : ఎవరంటావు?

చల : కమలకి కావాలనుకొంటున్న అత్తగారు.

పంక : కావాలనుకొంటూన్న ఏమిటి ? అయిన అత్తగారే.

తెలుసా !

చల : తెలీదు.

పంక : తెలీకుంటే ఇప్పుడై నా తెలుసుకో నాయనా ! అందు కనే అడుగుతున్నా, నిన్ను ఎవర్రమ్మన్నారని ?

చల : కమలే రమ్మన్నది.

పంక : కమలా ! కమల రమ్మన్నదా ? (ఇంతలో శ్రీపతి కమల మేడమెట్ల మీద కనుపించారు. శ్రీపతి కొత్త బట్టలు వేసుకున్నాడు)

శ్రీ : పంకజమ్మా !

పంక : (తిరిగి చూస్తూ) శ్రీపతీ! యిప్పుడే వచ్చా నాయనా! బజారునుంచి బట్టలు బుగ్గి అంతా కొనేప్పటికి ఇంత యింది. వంటెంతసేపులే. చిటికెలో చేయించేస్తా ! (శ్రీపతి కమలా వచ్చారు) అది సరేగాని శ్రీపతీ, ఏమిటీ బజారంతా ఒకటేమాట !

శ్రీ : ఏం ? ధరలు తగ్గించమన్నారా !

పంక : అదికాదు. మనింటికొచ్చిన మనుషులని తెలిసేసరికి డబ్బిచ్చినా ఒక్కడన్నా పుచ్చుకుంటేనా ! మన కారులో వెళ్లటం పొరపాటైపోయింది. వద్దని ఎంత చెప్పినా వింటేనా ! అన్నీ నీ పద్దలో రాసేవారు. నువ్వట్లా ఆరరు వేసుకున్నావట. “మీదగ్గిర డబ్బు పుచ్చుకుంటే ఆయన మా తల తీసేస్తార”ని అందరిదీ

ఒకటే గోల. ఏంచేస్తాం. ఏదో కొనుక్కుని బయట పడాలి.

శ్రీ : (నవ్వి) అవునుమరి ఇంత లక్షాధికారి ఇంటికొచ్చి మీరు డబ్బిచ్చి కొన్నారంటే మాకెంత అవమానం !

పంక : అవమానం ఏముందిలే. అభిమానం ఉండాలిగాని, వస్తా నాయనా ! వంటపని చూడాలి. (వెళ్లింది)

[డ్రైవరు వస్తాడు]

శ్రీ : ఏం డ్రైవర్ ! బజార్లో ఏంజరిగింది ?

డ్రైవర్ : వీళ్ళ సంసారానికి సంవత్సరానికి చాలినన్ని బట్టలు కొన్నారయ్యా !

కమ : మన పద్దుల్లోనే వేశారా ?

డ్రైవర్ : ఆ...అంతా మనపద్దేనమ్మా ! డబ్బివ్వడానికి పోతే, వాళ్లు వద్దన్నారని అన్నదంతా వట్టిదమ్మా ! వాళ్ళ చేతుల్లో కానీ లేకుండా వస్తేను !

శ్రీ : పోనీలే.

కమ : ఇంతకూ నీకేమన్నా కొనిచ్చారా ?

డ్రైవర్ : నాకెందుకమ్మా !

శ్రీ : ఏంరా ! కొనుక్కో పోయావా ?

డ్రైవర్ : ఆ... కొనుక్కోకుండానే జరుగుతుందాయ్యా ? ఈ బట్టలన్నీ మీరు కుట్టిచ్చినవికావా ? ఈ రోజు కొనుక్కుంటేనే కొన్నట్టా !

(శ్రీ) : సరే పోనీ ! చలపతీ కూచో. సాంబశివం, భద్రయ్యూ
అందరూ రండి. పంకజమ్మనూ రమ్మను. చలపతీ !
నాన్నగారు రాలేదేం ?

చల : వస్తూంటాను. (సాంబశివం, భద్రయ్యూ వచ్చారు)

(శ్రీ) : పంకజమ్మ వదీ ?

సాం : వంటపనీ ఆదీ చూస్తూంది.

(శ్రీ) : వంటచునిసి ఉంది. చూస్తుంది గానీ, ఆమెను రమ్మను

సాం : ఏమే ! నిన్నే ! రా, శ్రీపతిగారు పిలుస్తున్నారు. తొంద
రగా రా !

పంక : వస్తున్నా !

సాం : వెధవది, ఆ పొయ్యి దగ్గర పడ్డనంటే దానికదే
వైకుంఠం.

శ్రీ : కూచో భద్రయ్యూ ! కూచో సాంబశివం ! నారయ్యూ
మీరూ ఇక్కడే ఉండండి.

పంక : (వచ్చింది) ఎందుకు శ్రీపతీ పిలిచావట ?

శ్రీ : నువ్వు రావమ్మా ! వంట ఆ లక్ష్మి చూసుకుం
టుందిలే !

పంక : ఉండు నాయనా ! దానికా పోపు పెట్టడం కాస్త
చెప్పొస్తా !

శ్రీ : పంకజమ్మా ! ఏం పర్వాలేదు. కూచో చెప్తా. కూచో
పిల్ల వాడెక్కడ ?

పంక : ఒరేయ్ నాయనా చిన్నాడా !

పిల్ల : వస్తున్నామ్మా ! (పరుగెత్తుకొచ్చాడు)

శ్రీ : కూ-చోండి, అందరూ కూ-చోండి. కూ-చోమ్మా కనులా ! (అందరూ ఆసీనులయ్యారు) ఈనాడు మీరందరూ ఇక్కడ ఉండటం నాకు నిజంగా చాలా సంతోషం.

సాంబ : మాకు మరీ మరీ సంతోషం.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే సంతోషం ఏమిటి ? మీరు ఎన్నడూ లేండి యీ యేడే పుట్టినరోజు పండగ చేసుకోవాలని సంకల్పించటం, సరీగ్గా సమయానికి మేమిక్కడ ఉండడం, నిజంగా మా పూర్వజన్మ పుణ్యం అనాలి. ఇది ఒక్కరోజు ముందే తెలుసుంటే మా అమ్మాయిని కూడా పిలిపించేవాణ్ణి.

పంక : (సాంబశివాన్ని గిల్లింది.)

సాంబ : ఒక్కరోజు కాదు. కొన్ని గంటలముందు తెలిసుంటే మా పెద్దబ్బాయిని తంతిమీద పిలిపించేవాణ్ణి.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే మా అమ్మాయి వుండి చూచారూ ! చక్కటి శాస్త్రీయ సంగీతం పాడుతుంది. భరతనాట్యం బాగా నేర్చింది, ఒక కచేరీ పెట్టించేవాణ్ణి.

పంక : (సాంబశివాన్ని గిల్లింది.)

సాంబ : మా పెద్దబ్బాయి వున్నాడు చూచారూ ! అద్భుతంగా ఆశుధారగా కవిత్వం చెప్తాడు. ఇక్కడవుంటే ఈ పాటికి మీమీద ఆశువుగా ఒక శతకం చెప్పేశేవాడు.

కమ : (ఒకవైపు నవ్వు, ఇంకొకవైపు చికాకుగా వుంది) చల పతి గారూ మీరేం చేస్తారు ?

చల : ఇవన్నీ ఉంటే వీటిని చూచి ఆనందించేవాణ్ణి.

కమ : అంతేనా ? ప్రేమమీద ఒక ఉపన్యాసం దంచరూ ?

చల : ఆలోచించుకోకుండా ఉపన్యాసం ఇవాలంటే మీరే.

కమ : ఆలోచించి ఉపన్యాసం ఇవ్వటానికి మీరా ?

శ్రీ : (నవ్వి) నా పుట్టినరోజు పండగ చేసుకోవాలని నాకెందుకో రాత్రే అనిపించింది. అమ్మాయితో చెప్పాను, అలాగే నాన్నా అని అమిత ఉత్సాహపడింది అమ్మాయి. ఉత్సాహంకొద్దీ చేసుకోక తప్పిందికాదు.

పంక : అమ్మాయి రాత్రే నాకు చెప్పింది. అప్పటినుంచి నాకు నిద్రపడితేనా ? ఒకటే ఆలోచన. పండగకు ఏం చేస్తామా, ఎలా చేద్దామా అని.

శ్రీ : నిజంగా పంకజమ్మ ఈనాడు మా యిల్లో ఆడదిక్కులేని కొరత తీర్చింది. నా అదృష్టం కొద్దీ పెద్దలు మీరందరూ వున్నారు. మీరు నన్ను, మా అమ్మాయిని, ఆశీర్వాదించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

పంక : వుండండి ? కాస్త ఆగండి ఆశీర్వాదమంటే అట్లా పూర్కే జరిపేయటమేనా ? (వెళ్ళింది.)

భద్ర : ఇదిగో ఒక్కనిమిషంలో వస్తా. (వెళ్ళాడు.)

శ్రీ : ఏ ? చలపతి ! మీ నాన్నగారు రాలేదేం ?

చల : వస్తుంటారను కుంటా.

కమ : నాన్నా ! నాన్నా ! ఒకగమ్మత్తు చెప్పనా నేను.

“నాన్న పుట్టిన రోజు” అని లెటర్ రాసిపంపితే

ఈయనగారు నా పుట్టిన రోజని చదువుకున్నారట.
ఇప్పుడు వాళ్ళనాన్నగారు నీకు...

చల : (చెప్పడద్దని సైగచేశాడు.)

కమ : (నవ్వింది.)

పంక : (ఇంతలో పంకజమ్మ పశ్చేంలో అక్షతలు, ధోవతులు అన్నీ పట్టుకొచ్చి బల్లమీద పెట్టింది. భద్రయ్య ఏదో పాకెట్ పట్టుకొచ్చాడు. సాంబశివంతో) ఇక కానీండి!

సాంబ; (లేచి అక్షతలు అందుకొని, అక్షతలు అందరికీ పంచి పెడుతూ ఆశీర్వాదం పనస చదువుతున్నాడు. పనస పూర్తిఅయింది. అందరూ అక్షతలు చల్లారు.) ఇక చదివింపులు కావచ్చు.

పంక : (ధోవతులు చాపు అందిచ్చింది.)

సాం : (మరో చిన్న పనస చదివి) ఏదో ఉడుతాభక్తి. చంద్రునికొక నూలు పోగన్నట్లు, మా స్వల్పాన్ని మీరు స్వర్ణంగా స్వీకరించాలి. శ్రీమాన్ శ్రీపతిగారికి వారి బావగారు సాంబశివంగారి ఆశీర్వాదం. (అంటూ ఇచ్చాడు.)

[శ్రీపతి అందుకున్నాడు]

సాం : (పంకజమ్మ చీర రవిక అందించింది) చిరంజీవి కమలా దేవికి, అంటే నా కాబోయ్ కోడలికి. ఆమె అత్తగారు పంకజమ్మగారి ఆశీర్వాదం. (అంటూ ఇచ్చాడు. కమల విసుగ్గా పుచ్చుకుంది)

[భద్రయ్య తన పళ్లెం ఇచ్చాడు]

సాం : (చిన్న పనస చదివి) శ్రీమాన్ శ్రీపతిగారికి వారి జన్మదిన సందర్భాన వారి — (అని భద్రయ్యను చూచాడు)

భద్ర : మామగారు.

సాం : అఁ, వారి మామగారు శ్రీ భద్రయ్యగారి ఆశీర్వాదం.

[జగ్గయ్య వచ్చాడు]

శ్రీ : ఓ జగ్గయ్యగారా! గండి గండి.

సాం : దయచేయండి, దయచేయండి. సరీగ్గా సమయాని కొచ్చాగు. ఆశీర్వాదాలు యిప్పుడే అవుతున్నాయి.

జగ్గ : అరరే! ఆలస్యంగా వచ్చానన్నమాట.

[చలపతి కంగారు పడుతున్నాడు]

భద్ర : ఆమాట కొస్తే ఏం పర్వాలేదు. చదివింపులు ఇంకా పూర్తికాలేదుగా.

జగ్గ : మరింకేం! ఇదిగో చదివించు?

చల : నాన్నా!

జగ్గ : ఏమిరా?

చల : అదికాదు నాన్నా...! అదికాదు.

జగ్గ : మీరు కానీండయ్యా! మీరు కానీంసి.

సాం : (జగ్గయ్య ఇచ్చిన పాకెట్ తీసుకొని పనస చదివి) శ్రీమాన్ శ్రీపతిగారికి వారి ప్రియమిత్రులు జగ్గయ్యగారి ఆశీర్వాదం (అంటూ పొట్లాం విప్పి ఇవ్వబోయాడు. అది చీర కావటం చూసి అందరూ గొలు

మన్నారు. జగ్గయ్య తెల్లబోయాడు. చలపతి తల వంచాడు.

జగ్గ : ఏమిటి, ఏమిటది, ఎందుకు నవ్వుతారు ?

సాం : ఏం లేదండి. మీ స్నేహితాన్ని తెలుపుతుంది. లేకుంటే శ్రీపతిగారితో ఇంత పరాచకాలాడుతారా మీరు ?

జగ్గ : పరాచకాలా ! ఏమిటండీ ?

చల : అదికాదు నాన్నా ! యీనాడు కమల పుట్టిందోజు కాదు. శ్రీపతిగారిది.

జగ్గ : మరి నువ్వమ్మాయిదని చెప్పావే ?

చల : వుత్తరం చదువుకోటంలో పొరపాటైపోయింది నాన్నా !

జగ్గ : ఏడ్చావ్ చెధవ, ఉత్తరం చదవటంలో అంత వయ్యా రమా ? ఛీ ఛీ ! ఎంత అవమానం, ఎంత తలవంపులు !

శ్రీ : జగ్గయ్యగారూ కోప్పడకండి. ఇప్పుడేం మునిగిపోయిందీ ? మనలో మనకు లాంఛనాలేమిటండీ ! నాకైతే ఏం ? నా బిడ్డకైతే ఏం ? కూ-చోండి, కూ-చోండి.

[జగ్గయ్య విసుక్కుంటూ కూర్చున్నాడు. నారయ్య శ్రీపతి మెడలో ఒక పూలమాలవేసి నమస్కరించాడు.]

శ్రీ : నారయ్యా ! ఏమిటిదంతా !

[నారయ్య పల్కకుండా వెళ్ళిపోయాడు. డ్రైవరు పళ్ళు, పూలు తీసుకొచ్చి బల్లమీదపెట్టి దండంపెట్టి వెళ్ళాడు...]

శ్రీ : ఏమిటది ? మిమ్మల్నంతా ఎవరు చేయమన్నా రీపని ?

పంక : ఒకడు చేస్తే చేసేదా ఈ పని ? అభిమానం !

శ్రీ : మీ అందరి అభిమానం చూస్తే నాకు చాలా బాధగా ఉంది. నిజంగా శ్రీపతి ఎవరో, ఎలా యింతవాడయ్యాడో, తెలిస్తే, మీ రెవ్వరూ నన్నభిమానించరు.

పంక : మాకు తెలియని శ్రీపతా ఏం ? శ్రీపతిని గురించి మాకు చెప్పనక్కర్లేదులే. (గిల్లింది)

సాం : (లేచి) అవకాశం దొరికింది కనుక మా శ్రీపతిగార్ని గురించి నన్ను నాలుగు ముక్కలు చెప్పనిస్తారా ?

జగ్గ : తప్పకుండా చెప్పండి.

సాంబ : మీకు తెలుసో లేదో శ్రీపతిగారిది మావూరు.

పంక : ఊరేంఖర్మ ! మా బంధువుకూడా.

సాంబ : అవునవును. శ్రీపతిగారిని ఇంత చిన్నప్పటినుంచీ నేను బాగా ఎరుగుదును. వారి నాన్నగారికి మా కుటుంబంమీద చాలా అభిమానం. నిజం చెప్పాల్సిస్తే మేమంతా ఒకే కుటుంబంగా వుండేవాళ్ళం.

పంక : అసలు నేను ఇంతపిల్లప్పటినుంచీ యిరవై నాలుగు గంటలూ వాళ్ళింట్లోనే ఉండేదాన్ని. మా నాన్నగారు 'ఏమే, ఎప్పుడూ అక్కడే వుంటావ్' అని కోప్పడితే శ్రీపతి నాన్నగారు అనేవారు కదా 'పంకజమ్మను మేము దత్తు తీసుకున్నాం లేవోయ్' అని. వారు నన్ను స్వంత కూతురులా చూచుకునేవారు. (సాంబశివాన్ని గిల్లింది.)

సాంబ: అవునవును. అసలు మా యిద్దరికీ సంబంధం కుదిర్చి పెళ్ళిచేసినవాడు కూడా ఆయనే.

పంక : మీ రూరుకోండి. మహా తెలుసున్నట్లు మాట్లాడుతున్నాడు. సంబంధం కుదిర్చింది శ్రీపతి తల్లిగారండి. నాకు తెలుసు.

సాంబ: చాలేవే నువ్వు. అసలు దీనికప్పట్లో అవన్నీ తెలిసే వయసుకూడా కాదు. నాకు బాగా తెలుసుగా. శ్రీపతి తండ్రిగారే...

పంక : మీరు లక్ష చెప్పండి, వెయ్యి చెప్పండి, ఆనాడు నాకు నీళ్ళుపోసి జడవేసి అంతాచేసింది ఆమె. నాకు బాగా గుర్తుంది.

సాంబ: ఏడ్చినట్లుంది. నన్ను బజారుకు తీసుకెళ్ళి బట్టలు కొనిచ్చింది ఆయనైతేను. (యిద్దరూ లేచి నిలబడి దెబ్బలాడే స్థితి కొచ్చారు.)

శ్రీ : (అడ్డుపడి) పంకజమ్మా! ఎవరైతే ఏం ఊరుకో అమ్మా! మీ రిద్దరూ మొగుడూ పెళ్లా లైనారు. యింకేం ?

పంక : అందుక్కాదు. ఏది చెప్పినా ఉన్నమాట చెప్పుకోవాలి. అబద్ధాలాడితే నేను చచ్చినా బిప్పుకోను.

శ్రీ : పోనీతేమ్మా! కూచో, కూచో.

సాంబ: ఆఁ. ఇంతకూ ఏం చెప్పొచ్చానంటే...అలాంటివారి కుమారులు శ్రీపతిగానూ, ఈ నాడు శ్రీపతిగారు వారి నాన్నగారి నే మరిపిస్తున్నారు.

భద్ర : ఆమాటకొస్తే శ్రీపతిగారు వారి నాన్నగార్ని మించి పోయాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు నా కనిపిస్తుందీ శ్రీపతి గారి చేతికి ఎముకలు కావుకదా, కనీసం నరాలైనా ఉన్నాయా ? అని.

జగ్గ : మీకింకా సందేహంగా ఉండేమో ? మాకు మాత్రం శ్రీపతిగారిచేతికి నరాలు లేవన్న విషయం గట్టిగా తేలి పోయింది.

సాం : ఈలాంటి శ్రీపతిగారు మా ఊరివారు కావడం మాకు గర్వకారణం.

జగ్గ : మీ ఊరినారైనా, మా ఊరిలో నివాస మేర్పరుచు కోవడం మాకు మరి గర్వకారణం.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే శ్రీపతిలాంటి వారికి మా ఊరు మీ ఊరు అని ఎల్లప్పుడు వేర్వేరుచటా ఉంది చూచారూ అది మన చిన్న తనం. వారూ, ఈ విశాల విశ్వానికే చెందినవారు.

జగ్గ : అందుకనే మా అబ్బాయి వాళ్ళ కాలేజీలో శ్రీపతి గారి శిలా విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించడానికి చందాలు వసూళ్లు చేస్తున్నాడు. కాదబ్బాయ్ ?

చల : (వెకిలిగా నవ్వి) అవునవును.

[కమల నవ్వింది]

శ్రీ : చూడండి, మనం ఇదంతా మాట్లాడుకోటాలో ఏమీ సరిదా ఉండదు. ఏదో కులాసాగా కలత్రేపం చెయ్యాలి కాని పట్లను మీటింగులా చెయ్యడం నా కిష్టంలేదు.

జగ్గ : అందుకనే నే నూరుకున్నా. లేకపోతే టాన్ హాల్లో
ఈ పాటికి ఒక బహిరంగసభ జరిపేవాళ్ళం.

శ్రీ : *Thanks !* నారయ్యా, ఆఫీసు గదిలోవున్న ఆ పెట్టె
పట్టుకురా !

[నారయ్య వెళ్ళాడు]

శ్రీ : ఈ రోజంతా యిలా, చిన్న నాటి కబుర్లు చెప్పుకుంటూ
గడపాలనుంది. మీ కెవ్వరికీ తొందర పట్ల లేవలు
కుంటా.

జగ్గ : అబ్బే ! మా కింతకన్నా ఏం పనుందండీ !

శ్రీ : అసలీరోజు నేను భూదానం, గోదానం అన్నీ చెయ్యా
లనుకున్నాను. కానీ వ్యవధి లేకపోయింది. అన్నిటికీ
స్వర్ణ దానంచేస్తే సరిపోతుందంటారు. నిజమా సాంబ
శివంగారూ !

సాంబ : శాస్త్రం సమ్మతిస్తుంది.

నార : (పెట్టె తెచ్చాడు.)

శ్రీ : భద్రయ్యగారూ ! ఎంతడబ్బుగాలే ఏం ? మనిషి నలు
గురిలో మంచనిపించు కోవాలి. ఏ మంటారు ?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే అంతే. మంచి మీలో మూర్తీభవించి
దంటే నమ్మండి.

శ్రీ : (నవ్వి పెట్టిలోంచి డబ్బుతీసి) పుచ్చుకోండి భద్రయ్య
గారూ !

భద్ర : నాకా ?

శ్రీ : ఏదో నా కానుక తీసుకోండి. సాంబశివంగానూ !
ఏది శాశ్వతం ? ఉన్నట్టుండి నే నిస్సాధు చచ్చిపోయా
ననుకోండి.

సాంబ : అదేమిటండీ. యిందరముండి నిమ్మలూ చచ్చిపో
నిస్తామా ?

శ్రీ : తీసుకోండి.

సాంబ : (నవ్వి పుచ్చుకున్నాడు.)

శ్రీ : జగ్గయ్యగారూ ! డబ్బులో ఏమున్నదండి ? ఇలా
అందరికీ పంచిపెట్టి నే నివాళి దినాలా తీసేననుకోండి.
మీరు నన్ను గౌరవించడం మానేస్తారా ?

జగ్గ : ఆఁ, మనిషంటే నెథవ డబ్బే నటండి ? డబ్బుదేముంది,
ఈ రోజు పోతుంది రేపొస్తుంది. నా మట్టుకు మని
షంటే మనిషే.

శ్రీ : మంచి మాటన్నాకు పుచ్చుకోండి ? (బలసంతాన
చేతిలో పెట్టేస్తాడు.) పంకజమ్మా ! నువ్వు ఆలో
చించుకోకుండా ఒక్క అబద్ధం చెప్పు. అయిదు
వేలిస్తాను.

పంక : అయ్యో నాయనా ! అబద్ధం అంటే ఏమిటో నేనెక
గండే !

శ్రీ : (నవ్వి) నువ్వే గెల్చానమ్మా ! యివిగో అయిదు వేలు.

[కమల, చలపతి నవ్వారు.]

శ్రీ : (ఎలబడ్డి) మీరాదనూ ఆశ్చర్యపోతున్నాను ఏమిటా,
నేడు యిలా డబ్బు వెదజల్లుతున్నాడని. యిదంతా

నాటకం అని కూడా అనుకుంటారు. అసలు మీరు
ఇది నిజమైన నోళ్లనా అని సందేహం కూడా రావచ్చు.
నే నొకవేళ నోళ్లు అచ్చవేస్తున్నా కేమోనని మీరు
అనుమానం పడొచ్చు. అసలు విషయం ఈ డబ్బుంటే
నా కసర్యాం. ఎన్నో పాపాలు చేసి సంపాదించా
నీ డబ్బు. ఆ పాపాలన్నీ పరిహారం చేసుకోవాలంటే
ఈ డబ్బు పదిమందికీ పంచిపెట్టడమే మార్గమని
తోచింది. అంతేకాదు, ఈ డబ్బు నా దగ్గర ఉన్నందు
వల్ల ప్రపంచంలో ఎన్నో పాపాలు పెరుగుతున్నాయ్.
ఇంత డబ్బూ నా ఒక్కడి ఇనప్పైటెలో మూలుగుతుం
దంటే ఎందరో పేదవాళ్లుగా ఉన్నా గన్నమాట. వాళ్ళం
దూ డబ్బుజేకపోవడంవల్ల, అబద్ధాలు చేస్తారు. అభి
మానాన్ని అవ్వుకుంటారు, అత్తలను చంపుకునే పనులు
చేస్తారు. దొంగతనాలు; దోపిళ్ళు, ఖాసీలు, ఎన్నో
చెయ్యాలి వస్తుంది. అన్నిటికీ కారణం ఈ డబ్బు నా
దగ్గర ఉండటమే. ఆ పాపాలన్నీకీ బాధ్యుణ్ణి నేనే.

పంక : బాగుందీ వాదన. ఎవరో పాపాలు చేశారని మనం
డబ్బు సంపాదించడం మానేస్తామా ?

భద్ర : అమాటకొస్తే, థర్సార్థ కామమోక్షాలన్నాను.
మిగతా మూడిటిని సాధించడానికి అర్థం చాలా అవ
సరం. అందుకనే బాగా సంపాదించమన్నారు.

శ్రీ : సంపాదించాలి కానీ నాలా కాదు. నేను ఎన్నో
అన్యాయాలు, పాపాలు, అక్రమాలు చేసి సంపాదిం
చాను.

[చలపతి తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు]

శ్రీ : ఎవ్వరూ తెల్లపోనక్కర్లేదు. ఒకప్పుడు నేనే ఏ అక్రమమూ చేసి సంపాదించలేదని కొందరితో చెప్పాను. మహారాజులందరూ ఇదేమాట చెప్తారు. కానీ ఒకనాడు కాకున్నా ఒకనాడు నిజం వాళ్ళ గుండెల్లో గుచ్చుతుంది.

పంక : చాల్లే నాయనా ! పండగ చేసుకోవాలనుకుని ఈ పాడు మాట్లాందుకు. పాపాలు చేసేట్ట, చెబుతున్నాడు నువ్వు ఎంత చెప్పినా మే మెవ్వరం నమ్మటానికి సిద్ధంగా లేములే.

సాం : శ్రీపతిగారు పాపం చేశారంటే ఎవరు నమ్ముతారు మరి.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే వారే పాపులంటే మనం మహా పాపులం.

జగ్గ : అఁ. ఇదంతా ఏదో తమాషా కంటున్నాడుగాని నిజమా ?

శ్రీ : నిజమే చెప్తున్నాను. మీరు నమ్మినా నమ్మకున్నా నిజం నిజమే. నా మైకా గనులు త్రవ్వతూ వంద మంది కూలీలు చచ్చిపోయారు.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే చావుపుట్టుకలకి మనం కారకులమా ? వాళ్ళ ఖర్చు.

శ్రీ : నేనూ ఖర్చునుకునే కళ్ళుమూసుకొని వెళ్ళిపోయాను. కానీ ఈనాడు తెలుస్తోంది. నా పెట్టుబడి వాళ్ళను

పోట్ల బెట్టుకుందని. పట్నంలో యిప్పుడు బాడగలు
సంపాదిస్తున్న నాయిల్లు కడుతూ దూలాలు పడి
ఇద్దరు తాపీవాళ్ళు చచ్చిపోయారు.

సాంబ: అలాంటి ప్రమాదాలు సహజం.

శ్రీ : వాళ్ళు పోగానే వాళ్ళ పెళ్ళాలు, ఒకతె గుండెవగిలి,
యింకొకతె మంచానపడి చనిపోయారు. ఆ రెండు
సంసారాలు నా సంపాదనకు ఆహుతై పోయినయ్.
కనులను కని నా భార్య పోయింది. కనుగందుకు తల్లి
పాలులేవు. పాలివ్వడానికి ఒక దాదిని ఏర్పాటు చేశాను.
ఆవిడ పేదరాలు. డబ్బుకాశపడి ఒప్పుకుంది. నా బిడ్డకు
పాలిచ్చి తన బిడ్డకు లేసుండా చేసుకుంది. ఆమె బిడ్డ
కొద్దిరోజులకు పోయింది. ఇంతకన్నా ఘోరం ఇంకేం
కావాలి. డబ్బుతో మనుష్యుల్ని కొన్నాను. చంపే
శాను. నేను హంతకుణ్ణి.

కమ : నాన్నా !

పంక : శ్రీపతి !

సాంబ: ఏమిటండీ ఏమిటీ మాటలు ?

శ్రీ : చెప్పనివ్వండి, చేసినపాపాలు చెప్పుకుంటే పోతాయం
టారు. నేనొక వ్యాపారం పెట్టాను. నా వ్యాపారం
బాగా పెరిగింది. అదివరకు అదే వ్యాపారం చేస్తున్న
తనకి బేరం తగ్గింది. అతను దివాలా తీశాడు. అప్పుల
పాలయ్యాడు. ఇక బతక లేక ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.
దీన్నేనుంటారు ? అతన్ని ఖూన్ చేసిందెవరు ? నేనే.
ఇలా ఎందరో చంపి సంపాదించాను. ఆ డబ్బుతో

మేడలు కట్టాను. గౌరవం కొన్నాను. పదవులు తెచ్చుకున్నాను. పెద్దమనిషిలా లోకాన్ని మోసంచేసి బతుకుతున్నాను. ఈనాడు నేను పాపిని కాకపోవచ్చు. మీ కళ్ళకు నేను పాపిగా కనపడక పోవచ్చు. కొన్నాళ్ళకైనా నా బండాగం బయట పడుతుంది. నేను పాపినని నిర్ణయించే కాలం వస్తుంది. ఆనాడు నన్నందరూ అసహ్యించుకుంటారు. నా పేరూ ఊరూ లేకుండా తుడిచేస్తారు. అంతామోసం. నేను మోసం. నా బతుకే మోసం. (శ్రీపతి కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం వచ్చాడు.)

కమ : “నాన్నా నాన్నా” (అందరూ నిర్ఘాంతపోయారు.)

[కొత్తవ్యక్తి లోపలికి వచ్చాడు.]

శ్రీ : కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకొని) నమస్కారం దయచేయండి.

అతను: నే నెవరో మీకు తెలియదు. కానీ మీరు నాకు తెలుసు. మిన్నుల్ని చూడాలని చాలా రోజులుగా అనుకుంటున్నాను. పట్టుకుందామంటే దొరికేరు కారు.

శ్రీ : కూర్చోండి.

అతను: (కూర్చుంటూ) ఈనాడు పుట్టినరోజు పండగని తెలిసే వచ్చాను.

శ్రీ : చాలా సంతోషం.

అతను: ఈలా పుట్టినరోజు పండగచేసుకునే అలవాటు మీ కెప్పుడూ లేదనుకుంటూ.

శ్రీ : లేదండి.

అతను: ఈ యేడే ప్రత్యేకంగా చేసుకుంటున్నారు కదు !

శ్రీ : అవును.

అతను: కారణం ఏమిటి ?

జగ్గ : ఏమండీ ! మీరెవ్వరో నాకు తెలీదు కానీ క్షమించాలి. మీరు కేవలం పోలీసువాళ్ళు క్రాసు చేసేలా అడుగు తున్నారు. అదేమంత బాగా లేదు నాకు.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే నాకూ బాగోలేదు.

శ్రీ : దానిదేముందిలేండి. ఆయనకు తెలుసుకోనాలనుంది అడిగాను. కారణం ఏమీ లేదండి. ఎందుకో ఉన్నట్టుండి రాత్రే అనిపించింది.

అతను: రాత్రినుంచి మీలో ఏదో మార్పు అగుపించి ఉండాలి.

సాంబ: చూస్తే మీరు జ్యోతిషుడిలా గున్నారు.

అతను: నన్ను గురించి ఇప్పుడేమీ అడక్కండి. ఏమండీ నే నన్నది నిజమేనా ?

అతను: మీలో కలిగిన మార్చేమిటో చెప్పగలరూ ?

శ్రీ : సరీగ్గా చెప్పలేను. కాని ఒకటి మాత్రం తెలుస్తూంది. నా చరిత్ర అందరితో ఏ దాపరికము లేకుండా చెప్పుకో వాలనిపిస్తూంది.

అత : వేరేవిధంగా అనుకోకండి. మీకు చచ్చిపోతారన్న భయం ఏమన్నా...

శ్రీ : అబ్బే అలాంటిదేమీ లేదు.

అత : పోనీ ఏదైనా ఆపద వస్తుందని...

శ్రీ : ఆపదా ? అలాగని కూడా చెప్పలేను.

అత : ఆవేదనకు కారణం అదే. మీ అంతర్వాణి ఏదో ఆపదను ఎదురు చూస్తోంది.

పంక : ఏం నాయనా ! నువు చూస్తే నాకంటే చిన్నవాడివిగా వున్నావు. అందుకని చెప్తున్నా, మే మేదో హాయిగా పండగ చేసుకుంటూంటే, ఇప్పుడు ఈ ఆపదలూ, చావులు ఎందుకు చెప్పు ?

అత : వచ్చే ఆపదలు మనకోసం ఆగుతాయామ్మా ?

పంక : నచ్చినప్పుడు రాసీలే నాయనా ! శ్రీపతికి ఆపదలొస్తే ఆకుకు నేనాళ్లు లక్షాయాభై మందున్నారు.

అత : (నవ్వి) ఏమండీ ! మీరు జీవితంలో ఎప్పుడో ఘోరమైన పాపమో, మోసమో, అన్యాయమో చేసినట్టు మీకు లోపల అనిపిస్తుందా ?

శ్రీ : (అందరూ తెల్లపోయారు) మీ రెవరండీ. మహానుభావులుగా ఉన్నారు. మీరు రావటానికి క్షణం ముందు అదే చెప్తున్నా.

అత : ఎందుకు చెప్పవలసాచ్చింది ?

శ్రీ : చేసిన పాపం చెప్పుకుంటే పోతుందేమోనని.

అత : (నవ్వి) చెప్పుకుంటే ఎలా పోతుందండీ ? అనుభవించాలి.

శ్రీ : అవును. అదీ నిజమే.

అత : అనుభవించాల్సిస్తుందని బాగా తెలుసా ?

శ్రీ : తెలుసు.

పంక : శ్రీపతీ ! మమ్మల్ని ఉండమంటావా ? వెళ్ళమంటావా ?

శ్రీ : అదికాదు పంకజమ్మా !

పంక : కాక మరింకేమిటి ? ఈ పాడు పురాణాలు వినటానికేనా పండగా పండగన్నావ్ ?

అత : ఊమించండి. మీరొకరికీ యిష్టలేని విషయం నేను మాట్లాడను. మీ అనందానికి నేను అడ్డొచ్చాను. అవును, పండగాటే హాయిగా, పాడుతూ, ఆడుతూ...

పంక : అవునమ్మా కమలా ! ఒక్క పాటపాడు విందాం.

కమ : అబ్బే నాకు పాటలు రావు.

చల : అబద్ధం. పాడాల్సిందే, తప్పకుండా పాడాలి.

శ్రీ : పాడమ్మా !

అత : పాడండి. మీ పాటవింటూ కాసేపు బాధలైనా మర్చిపోతారు. మనిషికి కావల్సింది అదే. తన్ను తాను ఎలాగో మోసం చేసుకోవడం.

పంక : అదుగో నోరు తెరిస్తే మోసం మోసం అని అదే కూతొస్తుంది, ఎందుకు మీకందరికి. నువ్వు పాడమ్మా.

కమ : ఉహూం.

చల : నా కోసం ఒక్క పాట.

కమ : గొంతు సర్దుకుని పాడబోతూంది. (ఇంతలో...)

అత : ఊమించండి. నా కర్జులుగా మీరో సహాయం చెయ్యాలి.

శ్రీ : ఏమిటి ?

అత : వెయ్యి రూపాయల చిల్లగ కావాలి.

శ్రీ : అంతేనా ! పెద్ద సహాయం అన్నారు. (పెట్టె తెరిచి చూసి) అరే. ఇప్పుడే అందరికీ యిచ్చేశాను. ఆఁ. మీదగ్గ రేమైనా ఉందేమో చూడండి. (ప్రతి ఒక్కరూ వాళ్ళ నోట్లకట్ట యింకొకరికి కనబడకుండా మరుగ్గా తీసి లెక్క పెట్టుకుంటున్నారు)

సాం : నా దగ్గర రెండువందలకుంది.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే...నా దగ్గరా... నాలుగు వందలు న్నాయెండి.

జగ్గ : నా దగ్గర రెండువందలకంటే ఎక్కువలేవండి !

శ్రీ : పంకజమ్మా ! నువ్వు చూడూ.

పంక : నా దగ్గరా...అసలు నువ్వు నాకు చిల్లరిచ్చావా ? చూస్తానాండు నాయనా ! (నోట్లు చూచి) ఏదో కొద్దిగా వుందిలే నాయనా.

శ్రీ : అందరిదీ కలిపితే వెయ్యి రూపాయలు కావచ్చు. యివ్వండి. (ఎవరికి వాళ్లు, వాళ్ల దగ్గిరున్న నోట్లు యిచ్చి, అతని దగ్గర్నుంచి వందరూపాయల నోట్లు పుచ్చుకున్నారు. భద్రయ్య అతనిచ్చిన నోట్లను కొంచెం పరీక్షగా చూశాడు)

అత : దొంగనోట్లు కావులెండి.

భద్ర : అబ్బే ! అందుకాకాదు.

అత : ఆఁ అందరి డబ్బు అందిందా ! సెలవు. మీకు శ్రమ కలిగించినందుకు క్షమించండి. వస్తా.

శ్రీ : వెళ్తున్నారా ?

అత : అవసరమైతే మళ్లా కలుసుకుంటాను. (వెళ్తాడు)

పంక : అబ్బా ! శనిగాడెవడో ? విరగడై పోయాడు.

కమ : ఎవరు నాన్నా ! అతను ?

శ్రీ : ఎవరో నమ్మా ! ఎక్కడా చూచిన గుర్తులేదు.

జగ్గ : నాకూ ఎక్కడా తటస్థ పడలేదు.

సాంబ : ఎవరైతే నేం ? ఏమిటాయన ప్రశ్నలు ?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే అవన్నీ అడగడానికి ఆయ నెవరని ?

పంక : అడిగినా, శ్రీపతి జవాబు చెప్తూ కూర్చున్నాడు
చూడండి. అది మరీ మంటయింది నాకు.

చల : అతని ప్రవర్తన ఏదో వింతగా వుంది నాకు.

సాంబ : వింతేమిటి ? వాలకం చూస్తే ఒట్టి దగుల్బాజీ అని
పిస్తున్నాడు.

పంక : పాడుముఖం వాడూ !

జగ్గ : పోలీసులాగ ప్రశ్నలూ వాడూ !

శ్రీ : బహుశా పోలీసేమో ?

చల : పోలీసు యిక్కడి కెందుకొస్తాడు.

శ్రీ : రాకూడదని ఏముంది ?

కమ : ఆయన ఏం చేసుకుపోయినట్లు ?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే వెయ్యిరూపాయల చిల్లర పట్టుకు
పోయాడు.

శ్రీ : అదే ఆలోచిస్తున్నా ! నోట్లు పట్టుకెళ్ళాడు ఎందుకు
పట్టుకెళ్ళాడా అని. (లేచి పదారు చేస్తున్నాడు.)

సాంబ : ఆఁ ఏదో చిల్లర కావాల్సొచ్చి పట్టుకెళ్లాడు. దాని కేముంది.

శ్రీ : ఇంత పెద్ద ఊళ్ళో చిల్లర ఎక్కడా దొరకుకొండా మన దగ్గరకే రావాల్సొచ్చిందా ?

జగ్గ : ఏమిటండీ మీరు ? అతన్ని గురించి అంతగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఎనడో వచ్చాడు, వాగి పోయాడు.

శ్రీ : అలా కాదులండి. ఏవీ ఆ నోట్లు యిలా యివ్వండి చూద్దాం (నోట్లుతీసి పరీక్షగా చూచి) ఊ ! (మళ్లా పచాగు చేస్తున్నాడు.)

జగ్గ : ఏమిటండీ ? ఏమిటది ?

పంక : దొంగనోట్లా ఏం ? కొంపతీసి !

శమ : ఏం నాన్నా !

శ్రీ : ఏమీ లేదమ్మా ! (ఆఫీసుగదిలో టెలీ ఫోన్ మోగింది.)

నార : అయ్యా ! ఫోన్ !

శ్రీ : ఆఁ (ఆఫీసు గదిలోకి వెళ్తూ) నారయ్యా యిలారా !

నార : (శ్రీపతివెంట ఆఫీసులోకి వెళ్లాడు)

పంక : ఛీ ! పాడుముండా నాడు. వచ్చినవాడు ఊరుకోక ఏదోతెచ్చి పెట్టాడు.

జగ్గ : బహుశా అతనిచ్చినవి దొంగనోట్లమో !

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే దొంగనోట్లు మనకు తెలియవూ ?

జగ్గ : అది కనిపెట్టడం అంత తేలిక కాదులండి. మనబోటి వాళ్ళకు ఆతేడా తెలియదు.

సాంబ: అయినా దొంగనోట్లొచ్చి వాడేం బావుకుంటాడని ?

పంక : ఏడ్చినట్లుంది మీ తెలివి. వెన్ను రూపాయలు పోతే మట్టి కొట్టుకుని.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే శ్రీపతిగారు ఆ మాత్రానికే అంత కలవర పడతారా ?

చల : (కమలేదో ఆలోచనలో ఉంది. మెల్లగా ఆమెపక్కన చేరి) ఏమిటి కమలా ? ఏమిటిదంతా ?

కమ : ఏమిటో ! నాన్నగారు నిన్నటి నుంచి ఒకలాగున్నారు

చల : ఎప్పుడూ యిలా ఉండేవారు కారే ?

సాంబ: మాకు తెలియదా ? ఎప్పుడూ మందహాసం వారూ!

[శ్రీపతి ఆఫీసు గదిలోంచి మెల్లగా బయటకు వస్తున్నాడు. మనిషి పూర్తిగా మారిపోయాడు. ముఖం నల్లబడిపోయింది. అంత భారీమనిషి ఏదో మోయరాని బరువుకింద కుంగిపోతున్నట్లుండాడు. అందరూ అతని వాలకం చూసి తెల్లబోయారు. బల్లదగ్గర కొచ్చాడు. ఏదో కంపం కనిపిస్తోంది. నిలబడ లేకుండా ఉన్నాడు. అడుగుల్లో తడబాటు. కుర్చీని ఊతచేసుకొని నిలబడ్డాడు.....]

కమ : నాన్నా ! ఏం నాన్నా ! ఏమిటలా ఉన్నారు ?

శ్రీ : ఏమీ లేదమ్మా ! (పొంగివస్తున్న దుఃఖాన్ని దిగ మింగు కున్నాడు) ఏమీ లేదు తల్లీ. నా పాపం పండింది.

కమ : నాన్నా !

శ్రీ : బేనమ్మా ! నా పాపం పండింది. అమ్మా ! కమలా !
(ఇక నిలవలేక మేడమెట్ల మీదికి వెళ్తున్నాడు)

కమ : నాన్నా ! (ఏమీ పాలుపోక ఇటూ అటూ చూసి శ్రీపతి వెంట వెళ్ళింది. అందరూ రాలి బొమ్మలా నిలబడిపోయారు. ఎవరికీ నోట మాట రాలేదు. ఒక్క ఊణం తరువాత పంకజమ్మ తెప్పరిల్లి...)

పంక : ఏమిటో బాబూ ! ఇదంతా ఏదో విచిత్రంగా ఉంది !

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే అయోమయంగా ఉంది.

సాం : ఇంతకూ ఏమిటై ఉంటుందంటారు ?

జగ్గ : ఏమో ! శ్రీపతిగారికి అంత కొంప మునిగే అపద ఏమొస్తుందబ్బా ! ఏమీ ఊహించుకోలేకుండా ఉన్నాను.

చల : 'నా పాపం పండింద'న్నారు ఏమిటో నాన్నా !

జగ్గ : నారయ్యా !

నార : అయ్యా !

జగ్గ : నీకేమైనా తెలుసా ?

నార : ఏమిటయ్యా ?

జగ్గ : అదే ! అయ్యగారు ఎందుకలా ఉన్నారని !

నార : నాకూ ఏం పాలుపోలేదయ్యా ! ఆయనెప్పుడూ ఇట్లా మాట్లాడలేదు. పెద్ద పెద్ద కష్టాల్లోంచి నప్పుడు కూడా నవ్వుతూ "కష్టాలెంతకాలం ఉంటాయిలే నారయ్యా" అనేవారు. నేనూ ఇకవై ఏళ్లుగా చూస్తున్నా, ఆయన కంటకడిబెట్ట ఎరగం ! ఏమైందో ఏమో ! నిన్నటినుంచీ మనిషిడోలా మారిపోయారు.

పంక : నారయ్యా ! నువ్వు హాపలి కెళ్ళావుకదా! ఏం జరిగింది?

నార : ఏముందమ్మా ! ఫోనులో ఎవరో పిలిచారు. మాటాడారు.

సాం : అదే నువ్వక్కడ ఉన్నావుకదా, నీ కేం వినపడలే ?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే అతడు వింటాడనా ?

చల : నిన్ను లోపలకు పిల్చారు ఎందుకు నారయ్యా ?

నాం : పిల్చారేగాని ఏమీ చెప్పలేదయ్యా ! ఫోనులో మాటాడిం తర్వాత చెబుదామనుకున్నారో ఏమో ! మాట్లాడుతూండగానే మనిషి ముఖం మారిపోయింది. ముచ్చెనుటలు పోసినయ్. ఒకటే కంగారు. లేవలేక పోయి నారయ్యా ! నారయ్యా ! అన్నారంతే. ఇంకేం పలకలే. బయటి కొచ్చారు.

చల : నీ కేం వినపడలేదంటావ్ ?

నార : ఒక్కమాట మాత్రం విన్నానయ్యా !

జగ్గ : ఆ ఏమిటది ?

నార : ఏదో పోలీసు, ఎరెస్టు అని యినపడ్డదయ్యా !

పంక : ఆఁ ! పోలీసే !! (అందరూ ఒక్కసారిగా “పోలీస్” అన్నారు. ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకున్నారు. కమల మేడమీదినుంచి దిగొస్తూంది)

నార : చిన్నమ్మగారొస్తున్నారు. (అందరూ అటు తిరిగాడు. కమల చాలా కంగారుగా ఉంది. మనిషి జారిపోయింది)

పంక : ఏమమ్మా కమలా ! ఏమన్నా చెప్పాడా ?

సాం : ఏమీ ప్రమాదం లేదుకదా ?

చల : ఇంతకూ ఏంజరిగింది కమలా ?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే నువు ముందు కూర్చోవమ్మా! కూర్చో.

జగ్గ : నాన్నగారు ఎక్కడున్నారు ! ఏం చేస్తున్నారమ్మా !

కమ : గదిలో ఉన్నారు.

చల : నీతో ఏమీ చెప్పలేదా ?

కమ : ఏమీ చెప్పలేదు, నన్ను వెళ్ళమన్నారు. అంతా తరువాత చెప్తానన్నారు.

జగ్గ : ఏమైవుంటుంది చెప్పా !!

పంక : ఏమిటో తెలిస్తే మనం ఏమైనా చెయ్యటానికి ప్రయత్నించొచ్చు. కనీసం ఏచెయ్యాలో ఆలోచించొచ్చు.

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే ఆలోచించేదాకానా? అదేదో తెలిస్తే ఇంతదాకా ఊరుకుంటానా ?

కమ : నాకేమో భయంగా వుంది. నాన్నగారివి చూస్తే పిచ్చి పట్టినవారిలా ఉన్నారు పక్కమీద ఊర్కే దొర్లుతున్నారు, (యేడస్తుంది)

నార : అమ్మా ! అమ్మా ! ఏడవకండమ్మా ! ఏడవకండి.

పంక : ఛీ పిచ్చికిల్లా ! ఏమిటాభయం ? మేమిందరం ఉండగా భయమొదుకు ? ఊర్కోమ్మా ! ఊర్కో !

జగ్గ : అమ్మా ! కమలా ! నీకు తెలిసి నాన్నగారి కేమైనా బాధించానా ?

కమ : బాధలున్నట్లుగా అంతా కూడా ఎప్పుడూ కనిపించను కూడా లేదు.

జగ్గ : పోనీ ఇంకా ఏమైనా బాధించానా ?

సాం : అబ్బే ! శ్రీపతిగారికి విరోధులేమిటా? ఆయన అజాత శత్రువైతేను.

చల : కమలా ! కాసేపు తాపీగా ఆలోచించు. ఏమిటై ఉంటుందో.

కమ : ఏమో ! నా కేమీ అర్థంకాలేదు, నన్ను దగ్గరకూడా వుండొద్దని పంపించేశారు. తలుపులు వేసుకుని వంట రిగా గదిలో ఉన్నాను. ఏమైపోతారో ! (ఏడుస్తుంది)

నార : అమ్మా ! ఊర్కోమ్మా ! నే వెళ్ళి చూసాస్తా ! ఊర్కోమ్మా ! (మేడమీదికి వెళ్ళటానికి బయల్దేరాడు. శ్రీపతి మేడమీదనుంచి దిగివస్తున్నాడు) అమ్మా ! నాన్నగారు (అందరూ అటుతిరిగి చూశారు.)

కమ : నాన్నా ! (లేచి శ్రీపతివైపు కెళ్ళింది. శ్రీపతివచ్చాడు. తలంతా చిందర వందరగా వుంది. కిళ్ళు ఎర్రబడి వున్నాయి. పది లంకణాలు చేసిన నునిషిలాగు అగు పిస్తాడు. అందరూ నిశ్శబ్దంగా, ఆదర్శంగా చూస్తున్నారు.)

శ్రీ : (నిలబడి అందరినీ ఒక్కసారి చూచాడు) మీతో చెప్పాలనుకునే వచ్చాను. ఇప్పుడునేను మీకు చెప్పక పోయినా మీకెలాగూ తెలుస్తుంది. మారకో గంటలో నన్ను అరెస్టు చేసి తీసుకెళ్తారు.

కమ : నాన్నా !

అందరూ : ఏమిటా ?

శ్రీ : అవును. కంగారు పడకండి అది తప్పదు, చేసిన పాపం అనుభవించాలి. యింక లోకం ఏమనుకుంటుందన్న దాంతో నాకు ప్రమేయంలేదు. అయిపోయింది. లోకానికి దూరమై పోతున్నాను. లోకం ఏమనుకున్నా నాకింక వినపడదు.

కమ : నాన్నా ! ఏమిటి నాన్నా యిదంతా? నువ్వేంచేశావ్?

శ్రీ : చేశానమ్మా ! లోకాన్ని మోసం చేశాను.

జగ్గ : శ్రీమహారూ ! మా కేమీ అర్థం కాక అల్లాడి పోతున్నాం. అంతా ఆయోమయంగా వుంది. ఏమిటో చెప్పండి ?

పంక : లోకంలో ఎవ్వరూ చెయ్యనిమోసం నువ్వేం చేశావ్ నాయనా ! చెప్పు.

సాంబ : మేమండరం ఉన్నాం. ఏమైనా చేయగలిగితే చేస్తాం. చెప్పండి

భద్ర : ఆమాటకొస్తే మీ కష్టసుఖాల్లో భాగం పంచుకోలేని బంధువులం మేముండటం దేనికి ?

శ్రీ : చెప్తాను. మీతో కాక యింకెవరితో చెప్పకుంటాను. నేను చెప్పకపోయినా రేపు లోకం చెప్పుంది. నేను దొంగనోట్లు అచ్చువేశాను.

అంద : ఆఁ

శ్రీ : అవును. దొంగనోట్లు అచ్చువేసి ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలను మోసంచేశాను. యిన్నాల్లు చేస్తున్నాను. ఇంకా చేద్దామనుకున్నాను. కానీ ఈ నాకు పట్టుబడ్డాను.

పోలీసు డిపార్టు మెంటులో నా స్నేహితుడొకడు
ఇప్పుడే టెలిఫోన్ చేసి చెప్పాడు. నా మీద అరెస్టు
వారంటు తెయ్యారవుతోంది. ఇంతకుపూర్వం ఇక్కడను
వచ్చి వెళ్ళినతరు పోలీసు సి. ఐ. డి.

అందరూ : పోలీసే !!

పంక : వాడే ? వాడి మొహం మండ, వాడు నాశనంకానూ!
నంగనాచిలా వచ్చి ఎంతపని చేశాడమ్మా !

శ్రీ : ఇప్పుడు మీదద ఉన్న నోట్లన్నీ దొంగ నోట్లే. నాతో
పాటు మీరూ పట్టుబడి బాధపడ్డం దేనికీ ఆ నోట్లన్నీ
తగలేసేసింది. లేదా అవతల పారేయింది. (అందరూ
వాళ్ళ దగ్గరున్న నోట్లు బల్లమీద పారేశారు)

కమ : నాన్నా ! ఎందుకు చేశావ్ నాన్నా ఈ పని ?

శ్రీ : చెప్తానమ్మా ! అంతా చెప్తాను.

జగ : శ్రీపతిగారు ! దీన్ని తప్పించుకోడానికి ఏమీ మార్గం
లేదా ? ఉంటే చెప్పండి ప్రయత్నిస్తాం.

శ్రీ : లేదు జగ్గయ్యగారూ ! ఒక వేళ ఉన్నా లాభంలేదు.

సాం : లాభం లేకేం బావా ! చెప్పు.

పంక : చెప్పు నాయనా ! చెప్పు. ఎట్లా చేతులు వేలాడ
వేసుకుంటే ఎట్లా ?

కమ : నాన్నా చెప్పండి నాన్నా !

శ్రీ : ఒక్కటే మార్గ ముందమ్మా ! (ఏమిటా అని అందరూ
అద్దంగా చూస్తారు) నోట్లన్నీ వేసే మిషను, దానికి
సంబంధించిన సామాన్లు ఉన్నాయి. వాటిని ఎవరై నా

తీసుకువెళ్ళి ఒక్క రోజు దాచగలిగితే ఒక విధంగా ఈ ఆపద తప్పితుంది. అదీ ఈ అరగంటలో జరగాలి. (అందరూ ఆలోచనలో పడ్డారు. ఒకరి మొగాలు ఒకరు చూసుకున్నారు. ఒక్క ఊణం నిశ్శబ్దం) అయినా ఎందుకులేమ్మా! ఎవరిగ్గాని ఎందుకు నా వల్ల కష్టం. నన్నెవ్వరూ కాపాడక్కలేదు, ఇంత మోసంచేసి ఇన్నాళ్లు తప్పించుకు తిరిగాను. ఇంకా తప్పించుకోవా లనుకోవడం దురాశ. నేను జైలుకు వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఏంపర్వా లేదు. మీ రెవ్వరూ బాధపడకండి. (మేడమెట్లవైపు వెళ్తున్నాడు. నారయ్య - అందరూ నిశ్శబ్దంగా ఉండటం చూసి.)

నార : అయ్యా! అయ్యా! అయ్యా!

శ్రీ : ఏం నారయ్యా!

నార : (శ్రీపతిని సమీపించి) నేను తీసికెళ్ళి దాస్తాను.

శ్రీ : ఓ...నువ్వొక్కడికి తీసుకెళ్తావు నారయ్యా?

నార : నా గుడిసెలో దాచుకుంటాను. అక్కడికొచ్చి ఎవరు చూస్తారయ్యా!

శ్రీ : పిచ్చివాడా! నువ్వు నా నౌకరివని అందరికీ తెలుసు. నాయింట్లోనే ఉన్న నీ గుడిసెలో వెళుకుండా ఎదిలేస్తారా? నారయ్యా.

స ర : తీసుకుని ఎక్కడికయినా పారిపోతాను, చూద్దామని వచ్చాడు.

శ్రీ : లాభింతేను నారయ్యా ! పోవీసులు చూచారంటే తప్ప
కుండా అనుమానిస్తారు. అనుమానించారంటే నిన్న
కాల్చేసినా కాల్చేస్తారు.

నార : పోవీయ్యా ! చస్తే చస్తాను. ఇన్నాళ్ళూ మీ ఉప్పు
తీని ఈ నల్గు పెంచాను. మీకు పనికిరాని పేణాలు
ఉండి ఏంచేసుకోనయ్యా ! చెప్పండయ్యా ?

శ్రీ : ఒగు నారయ్యా. ఇప్పటికే నేను చాలా పాపాలు
చేశాను. ఎండరో పేదల ప్రాణాలు తీశాను. ఇంకా
ఇదికూడానా వద్దులే

నార : అయ్యా ! అయ్యా ! సరే ననండయ్యా ! నేను బతి
కుండి ప్రయోజన మేముంది. మీరు చల్లగుంటే
నాలాటి పేదోళ్ళను పదిమందిని కాపాడుతారు.
నాకేం పిల్లా పీసుకా ? మీ కోసం కాకున్నా మా
కోసం కమలమ్మకోసం ఒప్పుకోండయ్యా ! కమలమ్మను
బిడ్డలా ఎత్తుకు పెంచాను. ఆ తల్లి కంట తడిపెడతా
వుంటే నా కడుపు తరుక్కుపోతా ఉంది. నాన్నలేని
బిడ్డలాగా నేనామెను నూడలేనయ్యా ! ఒప్పుకోండి ?
ఆ మిషనేదో నాచేతి కిచ్చేయండి. నే నెట్లాగో
పోతా. (కాళ్ళ వేళ్ళ పడి ప్రాధేయ పడ్డాడు. తల్లి
డిల్లాడు)

శ్రీ : (నారయ్యను భుజం పట్టుకు లేపి వీపుమీద తడుతూ)
నీ అభిమానం నా కర్తమైంది నారయ్యా ! కానీ ఏం
చేస్తా ? నా మాట విను ! నువ్వు నన్నెట్లా కాపాడ
లేవు. నువ్వు లేకపోతే కమలేమ్మపోతుంది. కమలేమ్మ

వరు చూసుకుంటారు. నువ్వున్నావన్న ధైర్యంతోనే నే నిప్పుడు జైలుకి వెడతాను. అది లేకుండా చేస్తావా నారయ్యా ?

నార : అయ్యా ! (బోరుమని ఏడుస్తున్నాడు)

కమ : నాన్నా ! గొల్లుమన్నది)

శ్రీ : (కమలను ఓదారుస్తూ) పిచ్చిదానా ! ఏడుస్తావా ! సుఖాల్లో సంతోషించామే ! కష్టాల్లో ఏడుస్తామా ?

కమ : నాన్నా ! (ఏడుస్తూ నిలబడిపోయింది. శ్రీపతి మేడ మెట్లు ఎక్క, వెళుతున్నాడు. నాగయ్య కంటతడి పెట్టు కుని అలాగా చూస్తున్నాడు శ్రీపతి వైపు)

శ్రీ : నారయ్యా ! ఇలారా !

[నారయ్య పరుగున వెళ్ళాడు. జగ్గయ్య, చలపతి బైటకు వెళ్ళారు.....]

పంక : (కమలను సమీపించి) ఏడవకమ్మా ! ఏడవకు ! ఏడ్చి ఏం చేస్తాం.

కమ : (సగ్రునుని తిరిగి) ఏమీ చెయ్యలేమా ! నాన్న జైలుకి పోవల్సిందేనా అంతేనా ? అత్తయ్యా ? ఈ ఒక్క సహాయం చేయలేరా ? ఒక్కరోజు ఆ మిషను మీ దగ్గరుంచుకోండ శయ్యా ! ఇదంతా తప్పిపోతుంది.

పంక : చెయ్యగలిగితే చేయలేకేనుమ్మా ! ఈ ఊరా ? ఇక్కడేనున్నా ఇట్లా ? ఎక్కడ తీసుకెళ్ళి పెట్టుకుంటాం !

కమ : మీ ఊరికే తీసుకెళ్ళండి.

పంక : ఊరికా ? ఇంత మిషను ఎట్లా మోసుకుపోతామమ్మా ?

కమ : కారుంద త్రియ్యూ, కార్లో తీసుకెళ్ళండి.

పంక : అయ్యో తల్లీ ! ఆ సాడు కొంపకు కారు పోగలిగితే యింకేమి. వెధవ కుగ్రామం అదీని. కార్లోంచి రెండేడ బండిమీది కెక్కించి, యింతా చేసేటప్పటికి ఏ పోలీసు వెధవో చూశాడంటే పని చెరుపు కావటం తప్ప యింకేముందమ్మా ! ఏనుండి మీరేమంటారు ? (గిల్లుతుంది)

సాం : బేనాను. అంతేకదా. (వీళ్ళిలా మాట్లాడుతూండగా భద్రయ్య జారుకున్నాడు)

కమ : అంతేనా ? నాన్న జైలుకు పోవలసిందేనా ? (అని ఒక్కడున్న సోఫాలో పడి ఏడుస్తూంది. పంకజమ్మ సాంబశివాన్ని గిల్లి రమ్మని సైగచేసింది. యిద్దరూ మెల్లగా లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. వాకిలి వైపునుంచి చలపతి వచ్చాడు. మెల్లిగా ఆమెను సమీపించి)

చల : కమలా !

కమ : (తలెత్తకుండానే) వెళ్ళండి. అందరూ వెళ్ళండి! ఎవ్వరూ నాన్నను కాపాడరు. నాన్న జైలుకి వెళ్ళవలసిందే. సమయానికి ఎవ్వరూ ఆదుకోరు. నా కింక నాన్న లేడు.

చల : కమలా !

కమ : (తలెత్తి చూసి) నువ్వా చలపతీ ! చెప్పు. నువ్వయినా కాపాడుతావా నాన్నని. ఒక్కరోజు మిషన్ను ఎక్కడి కయినా తీసుకెడతావా ? చెప్పు చలపతీ ! టైమై పోయింది చెప్పు. పోలీసువాళ్లు వచ్చేస్తారు. నాన్నను

ఃట్టుకెళ్ళాను. నేను దిక్కులేని దాన్నయి శోతాను.
చెప్ప. చలపతి! చెప్పు!

చల : నేను తీసుకు వెళతాను కమలా!

కమ : తీస్కె శతావా! చలపతి, (మేడమీదికి పరుగెత్తటం
యింకి)

చల : కమలా! కమలా! (ఆగింది) ఇలారా! ఒక్కమాట.

కమ : ఏం? (దగ్గరకొచ్చి)

చల : నేను తీసుకెళతాను కానీ...

కమ : కానీ...

చల : నాన్న ఒప్పుకోటంలేదు కమలా!

కమ : ఆ నాన్న ఒప్పుకోటంలేదా? (ఒక్కసారిగా మనిషి
వణికిపోయింది. కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. వెర్రి ఆవేశంతో
అరిచింది) వెళ్ళండి. అందరూ వెళ్ళండి మీ అందరూ
దగుల్బాజీలు. చాంకలు, మీకు మనుష్యులకారు.
మీకు మనుష్యులకట్లేదు. మీకు కానాల్సింది డబ్బు.
వెళ్ళండి (సోఫామీద కూలింది) నేను మోసపోయాను,
నేను భ్రమపడ్డాను. మీరు చూపే ప్రేమంతా నిజ
మనుకున్నాను. మీకు హృదయముండనుకున్నాను.
నాన్నగారు చెప్పింది నిజమైంది. (తోక తొక్కిన
తాచులా లేచింది) వెళ్ళు. ఇంకా ఎందుకు ఇక్కడ
నిలబడ్డవ్? యింకా నీ బూటకపు మాటల్తో నన్ను
మోసం చేయాలనుకుంటున్నావా! వెళ్ళు (చని
వెర్రిగా కేకలేసింది)

చల : కమలా !

కమ : వెళ్తావా లేదా !

[చలపతి ఇంకేం మాటాడకుండా తల వంచుకుని వెళ్ళిపోయాడు. కమల పొంగివచ్చే దుఃఖాన్ని చేతుల్తో ఆపుకుని ఆఫీసు గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. భద్ర న్య ఒక చిన్న ట్రంకు, మూట చేతిలో పట్టుకుని మెల్లిగా లోపలినుంచి వచ్చాడు దొంగలా. హాల్లో ఇటు ఆటూ చూచాడు. బల్లమీద శ్రీపతికి చదివించిన వస్తువులంకా అలాగే ఉన్నాయి. తను చదివించిన పల్లెం తీసి చంకలో పెట్టుకున్నాడు. పిల్లలా ఆడుగులు వేసుకుంటూ జారుకున్నాడు బైటికి. ఒక్క ఊసం తర్వాత పంకజమ్మ ఒక పెద్ద మూట ఒక చంకిన, ఇంకో చంకన పిల్లవాణ్ణి నేసుకుని గబ గబా వచ్చి వెనక్కు తిరిగి.....]

పంక : రండి ! తొందరగా రండి ! (ఎవ్వరైనా ఉన్నారేమో నని ఇబటు చూసింది)

పిల్ల : అమ్మా !

పంక : (నాడిని నోరుమూసి) శ్. అరవకు ! అబ్బబ్బ ! రండి తొందరగా !

సాం : వస్తున్నానే (అంటూ మోయలేని బకవు మోస్తున్నాడు. ఒక పెద్ద ట్రంకు, రెండు మూడు మూటలు. ఒక మూటలోంచి కాయకూరలు పైకి కనుపిస్తున్నాయి)

పంక : 'వస్తున్నా' అని కూచుంటే ఆ పోలీసులుకాస్తా వచ్చేస్తారు... ఎదండి...

సాంబ : ఎవ్వరితో చెప్పనక్కర్లే.

పంక : ఏడ్చినట్లుగాది మీ తెలివి. పదండి. (సాంబశివం మూడు వెనకాల పంకజన్మ వెస్తున్నారు. వెల్తున్న పంకజన్మ కంటికి బల్లమీద ఉన్న ధోవతుల చీర కనుపించాయి. ఆగి) ఏ మండోయ్... (ఆగాడు) ఇవి ఇక్కడే ముంచి పోయాం.

సాంబ: పోనీలేవే అవి ఆయన డబ్బుపెట్టి కొన్న వేగా!

పంక : ఇప్పుడు తీసుకెల్తున్న వన్నీ మీ డబ్బుపోసి కొన్నారా ఏ?

సాంబ: అగ్గకాదు, వాళ్ళకోసం కొన్నాంకదా అవి.

పంక : ఏం పర్వా లేదు తీసి వుంచండి. (చాటినితీసి సాంబయ్య మీద ఉన్న మూటలో దోపిండి.)

పిల్ల : అమ్మా పండే!

పంక : (బల్లమీద ఉన్న పండుతీసి ఇచ్చింది) తను నాయనా! ఇ కెప్పటికో తిండి (బయల్దేరింది)

పిల్ల : అమ్మా! ఊరికా?

పంక : అవునురా బాబూ!

పిల్ల : నేను రాను ఊరి నాకిక్కడే బావుంది. నేను రాను. (దిగడానికి ప్రయత్నిస్తాడు.)

పంక : (వాణ్ణిబాది నోరుమూసి) నోరు మూసుకుని రా. మధ్య నువ్వొక తద్దించం మాకు. (పిల్ల రాడు ఏడుస్తూనే ఉన్నాడు. వాళ్ళు వెళ్లారు)

[ఒక్క క్షణం తర్వాత బయటనుంచి చలపతి విసురుగా లోపలికి వచ్చాడు. అతని వెనకాతే జగ్గయ్య అతనికన్నా విసురుగా వచ్చాడు.]

జగ్గ : చలపతీ ! (చలపతిని ఆపాడు.)

చల : నాన్నా ! ఇదిచాలా అన్యాయం నాన్నా !

జగ్గ : ఏమిటిరా అన్యాయం నోరుమూసుకుని ఇంటికి పద.

చల : నాన్నా ! అందరూ శ్రీపతిగారిని ఆకాశాని కెత్తేశారే, ఇంద్రుడు చంద్రుడు అన్నారే, ఎక్కడలేని అభిమానం వెళ్ళగక్కారే. కష్టం వచ్చినప్పు డిలా వదిలేస్తారా ?

జగ్గ : సరేలేవోయ్. ఆయన కష్టాలు తీర్చబోయి మనం లేని కష్టాలు తెచ్చుకుంటామా ?

చల : ఇప్పుడు మనకిందులో వచ్చేనష్టం ఏముంది నాన్నా ?

జగ్గ : నీ కేం తెలుసురా ? “పిల్ల కాకికి ఏం తెలుసు వుండేలు దెబ్బ” అన్నారు. పెద్దవ పేషాలు మాని పద ముందు.

చల : నాన్నా ! మీరెవ్వరూ ఏం చెయ్యనక్కర్లేదు. నేను తీసుకుంటాన్న ఆ గాధ్యత, ఆ భాధలేవో నేను పడ తాను, మీరు వెళ్ళండి,

జగ్గ : నువ్వు పడేబాధలు నీకోసాతే ఫర్వాలేదు నీ కింకా చిన్నవాళ్ళు చెల్లెళ్లు, తమ్ములున్నాడు. వాళ్ళ బాధ్యత కూడా నీ మీదుంది. ఆలోచించు. అసలిదంతా ఎందుకు ? దారిని పోయేదాన్ని ఇంటికి తెచ్చుకుంటా నంటావేమిరా ?

చల : నాన్నా ! ఇన్నాళ్ళూ కమలను ప్రేమిస్తున్నానని కబుర్లు చెప్పాను. ఈ నాడు కమల ఇంతకష్టంలో ఉంటే విడిచి వెళ్ళుంటారా ?

జగ్గ : చాల్లే. ప్రేమట ప్రేమ, కన్నతండ్రిమీద, తోబుట్టు
పులమీద లేని ప్రేమ కమలమీద మాత్రం పోడుచు
కొచ్చిందేమో; నా మాటవిని పద.

చల : నేను రాను.

జగ్గ : రావూ ! (చలపతిని మెడబట్టుకు గెంటుకు పోయాడు.
చలపతి తిరుగుబాటు లాభం లేకపోయింది.)

చల : నాన్నా !

జగ్గ : నోరు మూసుకుని నడు.

చల : నాన్నా !

జగ్గ : మాట్లాడావా చెంపలు వాయిస్తా. ఎవగనుకున్నావ్
నాటకాల్లో నాన్న ననుకున్నావేమో ! ఆ మాటలన్నీ
మనదగ్గరకావు. రాడట, ప్రేమట ప్రేమ. పదవోయ్ !
(అలాగే గెంటుకు వెళ్ళాడు)

పంక : (ఒక్కక్షణం తరువాత బయట) అయ్యో నాయనా !
మేమేమీఎరగం మాదారిన మమ్మల్ని పోనీయి
నాయనా !

పిల్ల : పోలీసీ !

సాంబ : చూడండి ఇనస్సెక్టరుగారూ !

ఇన : ఊఁ చూసేదీ గీసేదీ పనిలేదు. పదండి. లోపలికి
పదండి.

భద్ర : ఆమాటకొస్తే పదండి, ఏం చేస్తాం.

[పంకజమ్మ, సాంబశివం, భద్రయ్య, పిల్లవాడు మాటా ముల్లెతో సహా లోపలికొచ్చారు. వాళ్ళ వెంకటేశ పోలీస్ ఆఫీసర్ వచ్చాడు. ఎవ్వరూ మాటలు దింపకుండా చేతుల్లానే పట్టుకున్నారు.....]

పంక : అయ్యో ! అయ్యో ! బుద్ధిలేకుండా వచ్చామమ్మా వీడింటికి. ఇట్లా పోలీసాళ్ళకి పట్టిస్తాడనుకుంటే చచ్చినా వచ్చేవాళ్ళ ముకాము, అయినా ఇదేమన్నాయం. వాడు దొంగనోట్లు వేసుకుంటే మేమేం చేశామని. పోలీసు వాళ్ళ బుద్ధి మిగిలిపోను.

ఇనస్పెక్టర్ : ఏయ్ షటప్ !

పంక : అంటే ఏమిటి నాయనా ! ఇంకేం చెయ్యమంటావ్ ?

సాం : షటప్ ! షటప్ !

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే ఏమండీ, మే మెవ్వరికీ అప్పులేం.

ఇన : ఏయ్ ! అదికాదు, నోరుమూసుకోండి.

పంక : ఆఁ. నోరు మూసుకోవాలా ? ఎందుకు మూసుకోవా లని ? మేమేం చేశామని ? ఏదో చుట్టపు చూపుగా చూసిపోదామనొస్తే ఇదేం ఖర్చు మొచ్చిందిరా తండ్రీ.

ఇన : ఏయ్ ! వూరుకుంటారా లేదా ? మర్యాదగా మాటలన్నీ క్రింద వెట్టండి.

పంక : పెడతాంగానీ నాయనా...!

ఇన : పెట్టుముందు.

పంక : (మూట్లన్నీ కింద దింపేసి) నాయనా ! నడిచి పోయే వాళ్ళ గొడవ అడ్డుపడి బాదమూ ముస్తున్నావ్ గానీ, కార్లో తురుముని పోయారే, జగ్గయ్య, ఆయన

కొడుకు చలపతీనీ ? వాళ్ళనేం చేయగలిగావని ?
ఇదేనా న్యాయం ? మెత్తటివాళ్ళయితే మొత్తబుద్ధి
స్తూదన్నారు.

ఇన : వూర్కే వాగకండి. అడిగిందానికి జవాబు చెప్పండి.
శ్రీపతిగారికీ మీకూ ఏం సంబంధం ?

పంక : అయ్యో నాయనా ! వాడితో సంబంధం కూడానా ?
మా పిల్లవాడికి కడుపులో బల్ల వచ్చిందంటే డాక్టరుకి
చూపించుకుందామని పట్నం వచ్చాం. “మన వూరి
వాడు శ్రీపతి, వాడింట్లో దిగుదామ”ని ఈయనే ఉబ
లాట పడ్డాడు. చెప్తే విన్నారా ? వద్దో అని అప్పుడే
నెత్తిన బాగుకున్నా నేను ? లంకంత సత్రం రామ
సామి సత్రం ఉంది. అక్కడ దిగితే ఈ అగచాల్లేమీ
లేకపోయేవా ? అనుభవించండి. ఇప్పుడంతా అనుభ
వించండి. నాకేం ?

ఇన : అయితే మీకూ శ్రీపతిగారికీ ఏమీ సంబంధం
లేదంటారా ?

భద్ర : ఆ చూటకొస్తే నాకసలు సంబంధం లేదండి. వాళ్ళది
వూరైనా ఒకటే, నాకదీ లేదు.

ఇన : శ్రీపతిగార్ని గురించి మీ కేమైనా తెలుసా ?

పంక : (రహస్యంగా) తెలియకేం నాయనా ! బోలెడంత
తెలుసు.

ఇన : మీకు తెలిసిందేమిటో చెప్పండి.

పంక : ఒక్కటా, రెండా, నాయనా చెప్పటానికి. చిన్న
ప్పుడు వాడుట్టి ఆల్లరి వెధవ. (గిల్లింది)

సాంబ: అసలువాడు ఇంత చిన్నప్పుడే, అంటే ఏ విదారేళ్లో వుంటుంది. నే నిద్రపోతూంటే నా బొమ్మలోంచి రూపాయి దొంగిలించుకు పోయాడు.

పంక : ఒక దొంగతనమేనా ! వాడి అబద్ధాలు మండి. అసలు వాడేం చేశాడో తెలుసా నాయనా ! ఈ కమల తల్లి వుండే దాన్ని లేవదీసు కొచ్చాడు.

పంక : అయితే పెళ్ళి చేసుకుంది కాదంటానా ?

ఇన : అయ్యో ! వాడిముఖానికి పెళ్ళి పెటాకులు కూడానా?

భద్ర : ఆమాటకొస్తే మా అమ్మాయిని, పదహారేళ్ళ పిల్లను రెండవ పెళ్ళి చేసుకోవాలని నన్ను ఇక్కడికి పిలిపించి బుట్టలో వేసుకోడానికి ఎంతో ప్రయత్నం చేశాడు, నేనేనా వప్పుకునేవాడిని, నాకు తెలియదూ !

పంక : అసలు వాణ్ణి మా కులంలోనుంచి వెలివేశారు. వాడితో సంబంధం ఎవరూ చేసుకోరు. వాడి కూతురు కమలకి మొగుడుకోసం వెతికి చస్తున్నాడు. (గిల్గింది)

సాంబ: అవునవును. అందుకనే మా పెద్దబాబ్బాయి కెట్లాగై నా అంటగట్టాలని మమ్మల్నిక్కడికి పిలిపించాడు.

పంక : అవును కానీ నాయనా ? మీదే కులం ?

ఇన : బ్రాహ్మణం.

పంక : అదే తెలుస్తోంది. ఆ ముఖవచ్చుస్సు అదీ! ఎంత ఇంగ్లీషు గుడ్డలేసుకున్నా బ్రాహ్మణ కథ వుట్టి పడుతుంది నాయనా ? ఏం గోత్రమో !

ఇన : అత్రేయస గోత్రం.

పంక : అయితే ఇంకేం ! మా వియ్యంకుల గోత్రమే. కూర్చో నాయనా కూర్చో.

ఇన : ఏయ్ ! కూర్చునేది గీర్చునేది ఏంటేను.

పంక : “మాడు నాయనా ! నీకంటే పెద్దదాన్ని” ఏయ్. అని మాత్రం అనకు. నువ్వేం చెయ్యమన్నా చేస్తా.

ఇన : ముందు మూటలన్నీ విప్పండి. (ఎవరూ విప్పకుండా అలాగే నిలబడిపోతారు) నిలబడతారేం ! కానీండి. (ఎవరు మూటలు వాళ్లు విప్పతారు) ఇవన్నీ ఎక్కడ కొన్నారు ?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే యింకెక్కడ కొంటాం. బజార్లోనే !

ఇన : వీట్లో ఏవీ మీరు తీసుకుపోతానికి వీలేదు.

పంక : అయ్యో నాయనా ! అంతంత సొమ్ముపోసి కొన్నాం. అంతా ఈ శ్రీపతి ముఖాన్ని తగలేసుకోవలసిందేనా ?

ఇన : ఎవరి సొమ్ముపెట్టి కొన్నారు ?

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే ఎవరి సొమ్ము ! మా సొమ్మే.

ఇన : మాకంతా తెలుసు ఇది శ్రీపతిగారి పద్మలో కొన్నవి. ఇక్కణ్ణుంచి చీపురుపుల్ల కదలడానికి వీలేదు.

పంక : అయ్యో ! అయ్యో ! ఇదుగో నాయనా ! ఈ చీర మా అత్తగారింటి నాళ్ళు సత్యన్నారాయణ వ్రతానికి కిచ్చారు. ఇది మాత్రం తీసుకుపోనీ నాయనా ! (అని కమల కిచ్చిన చీర చూపిస్తూంది)

పిల్ల : లేదమ్మా ! అది యిక్కడ కొట్లో కొన్నదే. నువ్వు మర్చిపోయావు.

పంక : ఛీ ! నోరుముయ్ !

భద్ర : ఆ మాటకొస్తే యిలా చూడండి. మా అమ్మాయి భోజనానికి వెండి పళ్ళెం కావాలని ఒకటే పోరు పెట్టింది. మొన్ననే కొన్నా. మారనుగ్రహిస్తే మా అమ్మాయి ఆశ తీరుతుంది.

పంక : ఏమండీ, ఈ ధోవతులు మొన్న 'రాజు' గారింట్లో పోరోహిత్యాని కిచ్చినవి కదూ (గిల్లుతుంది)

సాం : ఔనాను. అవే !

ఇన : ఏవై నాసరే ! తీసేశ్యటానికి వీల్లేకు !

పంక : (గోలగా) అయ్యో ! అయ్యో ! ఇదేం అన్యాయ మమ్మా ! ఇదేం అక్రమమమ్మా ! ఒరేయ్ శ్రీపతి ! నువ్వయినా వచ్చి చెప్పరా ! వాడి దగ్గర్నుంచి చిల్లి గవ్వయినా తీసుకుని ఎరగం. మా కెందుకొచ్చింది నాయనా ! మా కున్నదేదో ఉంది. కష్టపడి సంపాదించుకున్నది కూడా దక్కని కాలం అయిపోయింది. ఒరేయ్ నాగయ్యా ! శ్రీపతి ! (అని కేకలు వేసింది. కమల ఆఫీసు గదిలోంచి వచ్చింది. పోలీసు ఆఫీసర్ను చూచి)

కమ : పోలీస్...! నాగయ్యా... (మేడమీదికి పరుగెత్త బోయింది. శ్రీపతి ఎగురుగా వస్తున్నాడు. చూసింది... నాన్నా-అంటూ కేకేసి పరుగెత్తిపోయి అతన్ని కౌగి లించుకుంది)

ఇన : నమస్కారం శ్రీపతిగారూ !

శ్రీ : నమస్కారం. నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను.

కమ : నాన్నా ! నాన్నా ! (కమల శ్రీపతి దిగి వస్తున్నారు)

ఇన : ఊహ, మీరంతా బైటూడండి. (సాంబశివంవాళ్లు వాళ్లు
మూటలు తీసుకో బోతారు) ఏయ్ ! మూట్లక్కడ
పెట్టి కదలండి. (వాళ్ళనంతా తోలుకుని బైటకు
వెళ్ళాడు)

కమ : నాన్నా ! నాన్నా ! చెప్ప నాన్నా ! ఎందుకు చేశావీ
పని ?

శ్రీ : అంతా నీ కోసమేనమ్మా !

కమ : (పిడుగుపాటు తిన్నదానిలా) ఆ...నా కోసమా ?
నా కోసం చేశావా ? నాన్నా...ఏమిటి నాన్నా ?
నా కోసం ఎందుకు చేశారు నాన్నా ?

శ్రీ : బానమ్మా ! నీ కోసమే. తలిదండ్రులు దాచిపెట్టేది
పిల్లలకోసం కాకపోతే యింకెవరికి ? నువ్వు సుఖంగా
గౌరవంగా బతకడానికి యింతా చేశానమ్మా ! నేను
పోయింతర్వాత నా కమల కిష్టపడకూడదని చేశాను.
మీ అమ్మ పేదరాలు. పేదరాలు కావడంవల్ల ఆమెను
సంఘం నీచంగా చూసింది. ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోడా
నికి మా నాన్న ఒప్పుకోలేదు. పేదవాళ్ళకు ప్రేమేమి
టని నన్ను పిచ్చివాణ్ణి చేసి నవ్విందీ లోకం. చివరికి
ఆమెను లేవదీసుకు వెళ్ళానన్న అపనాదుకి గురి కావా
లొచ్చింది. నువ్వు అలాంటి బాధలు పడటం నా
కిష్టంలేదు. అందుకే నే చేశానమ్మా !

కమ : నాన్నా ! నేను కష్టపడకూడదని చేశారా ? ఎందుకు నాన్నా ఈ ఐశ్వర్యం ? అడుక్కుతిని బతికేవాళ్ల మే. ఎందుకు నాన్నా యిలా చేశారు. ఇప్పుడు నాన్న లేకుండా నన్నెలా బతకమంటారు ?

శ్రీ : పిచ్చితల్లీ ! నాన్నా, అమ్మా ఎవ్వరూ అవసగం లేదమ్మా ! ఈ ప్రపంచంలో కానాల్సింది డబ్బు. డబ్బుంటే మనుష్యులొస్తారు, మనసులిస్తారు, గౌరవిస్తారు. డబ్బు లేకపోవడం అంటే ఏమిటో నేను బాగా ఎరుగుదునమ్మా ! పస్తులున్న రోజుల్లో ఈ బంధువులెవరూ పట్టెడన్నం పెట్టిన పాపాన పోలేదు తల్లీ ! అనుభవించాను. అనుభవించి తెలుసుకున్నాను. అన్యాయమూ అక్రమమూ చేసి డబ్బు సంపాదించాలని నిశ్చయించుకున్నాను. ఈ ప్రపంచమిద పగ సాధించాలను కున్నాను. నా పెళ్లాం బిడ్డలు హాయిగా బతకాలని, ఆ నాడు కాలదన్నిన వాళ్ళంతా మన కాళ్ళమీదొచ్చి పడాలని కసితో చేశాను. బయట పడకుండా బతికిపోయింటే నేనూ మంచివాణ్ణి. మీరూ సుఖపడేవాళ్లు. దైవం సహించ లేకపోయాడు. బైట పడ్డాం తల్లీ ! మంచో చెడో చేశాను, ఈనాడు నన్నం దరూ మోసగాడని ఎత్తిపొడుస్తారు. కానీ నువ్వయినా మీ నాన్న యిదంతా తనకోసం చేసుకోలేదని నీ సుఖంకోసం చేశాడని నమ్మితే చాలు.

కమ : నాన్నా ! (అని ఏడుస్తుంది. ఇనస్పెక్టరు నచ్చాడు)

ఇన : శ్రీపతిగారూ, క్షమించాలి. టైమైడి. (అని బేడిలు వేయడానికి వస్తున్నాడు. శ్రీపతి చేతులు అందించాడు. కమల ఆ చేతులు పుచ్చుకొని)

కమ : నాన్నా ! నన్నూ తీసుకెళ్ళు నాన్నా ! నన్నూ తీసుకెళ్ళు. ఇనస్పెక్టరుగారూ ! నాన్న లేకుండా నేనుండలేను! నాకు నాన్న కావాలి. మా నాన్న కావాలి. (ఏడుస్తుంది. చలపతి గబగబా పరుగెత్తుకొచ్చాడు లోపలికి.)

చల : కమలా ! కమలా ! ఆమిష నెక్కడందో చెప్పు. నేను తీసుకు వెళ్తాను. (ఇనస్పెక్టరు ఉండడం ఇప్పుడు గమనించాడు. తెల్లబోయి నిలబడ్డాడు.)

కమ : (తిరిగిచూచి) తీసుకు వెళ్తావా ? ఇంకేం తీసుకెళ్తావ్ ? నా పాగాలున్నాయ్ తీసుకు వెళ్ళు మళ్ళా ఏ ముఖం పెట్టుకొచ్చావ్ ? ఇంక నువ్వెవర్ని కానాడ నక్క లేదు వెళ్ళు. (అని చలపతి వేపు నడుస్తుంది. శ్రీపతి ఇనస్పెక్టరు విరగబడి నవ్వాడు. కమలా, చలపతి నిర్భాతపోయి చూచారు. వాళ్ళింకా నవ్వుతున్నాడు. చలపతికి కమలకి ఏమీ అర్థంకాలేదు.) నాన్నా ఏమిటిదంతా ?

శ్రీ : నాటకమమ్మా !

కమ : నాటకమా ? ఏమిటీ నాటకం ?

శ్రీ : ఎవ్వరూ రాయని నాటకమమ్మా ! (కమలకు ఇంకా ఏమీ అర్థంకాలేదు. ఇనస్పెక్టరువైపు చూచింది ఈయనెవరూ ? అన్నట్టుగా.)

ఇన : నేనామ్మా ! నేనింతవరకూ మీకెవరికీ పరిచయంలేదు. నాటకం రాసే అనుభవం వున్న కవి అయితే నన్నెప్పుడో ఇంట్రడ్యూస్ చేసుండేవాడు. కానీ ఈ నాటకం నేనూ మీ నాన్నగారు కలిసి రాసుకున్నాం. చెరువుగట్టుమీద రిహార్సులు వేసుకున్నాం. అందుకని నా కర్మకాలి నన్ను నేను పరిచయం చేసుకోవాల్సి వచ్చింది. నేను మీ నాన్నగారి స్నేహితుణ్ణి. గోపాలం అంటారు. ఇంతకూ ఎలాగుందంటూవ్ నాటకం ?

(శ్రీ) : ఏమమ్మా ! ఫస్టుప్రైజ్ యివ్వాలి నట్టే వుందికదా ?

గోపా : ఆఁ. అసలు ప్రైజులు కోసమా మనం నాటకం ఆడింది.

కమ : ఏమిటి నాన్నా ! ఎందుకింత నాటకం ఆడేరు ?

గోపా : బాగుందమ్మా ! ఇంతనాటకంచూసి ఎందుకనేది అర్థం కాలేదంటే నాటకం ఫేల్మూర్ అన్నమాట.

కమ : అయితే దొంగనోట్లు అచ్చుచేసిందంతా అబద్ధమేనా !

పంక : (లోపలికివస్తూ) అబద్ధమని నే నప్పుడే అనుకున్నా నమ్మా ! ఇదంతా నాటకం అని నా కప్పుడే అని పించింది. ఒరేయ్ ! శ్రీశ్రీ ! ఉత్తినే ఎంత ఏడిపించా వురా అందర్నీ !

గోపా : ఏయ్ ! ఎవరిది నాటకం ? పదండి స్టేషనుకి.

భద్ర : ఆమాటకొస్తే ఏ స్టేషనుకి ? రైలుస్టేషనుకా ?

సాం : ఏ స్టేషనుకి లేదుకాని, బాసగారూ పదండి. భోంచేద్దా పదండి.

గోపా : కాస్త ఆగండి వడ్డిస్తాను, నారయ్యా ! ఆ కమ్మి యిలా తీసుకో.

సాం : ఆఁ...

పంక : ఆఁ...

భద్ర : ఆఁ...

నార : (కమ్మి యిచ్చాడు.)

గోపా : పదండి. మర్యాదగా పదండి. లేకుంటే వీపులు విమానం మోత మోగుతాయి.

పంక : మోగుతాయేం ? అసలు నువ్వెవరూ ఈ యింట్లో ఎవడో నాటకాల్లో వేషాలు వేసేవాడివి. ఇక్కడొచ్చి అదమాయిస్తున్నావ్ ?

గోపా : ఏయ్ ! షటప్ ! కాలికి బుద్ధిచెప్పండి. ఇంకా పొలిమే రల్లో కనుపించారా చంపేస్తాను. (కమ్మి తీసుకుని బాదడానికొస్తాడు. పరుగెత్తబోతూ మూటలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారు. కమల శ్రీపతి నవ్వుతుంటారు. గోపాలం ఒకటి రెండు దెబ్బలు కొడతాడు. పంక జమ్మకి ఒక దెబ్బ తగులుంది.)

పంక : కొడతావట్రా. నీచేతులు పడిపోనూ ? నువ్వు నాశనమైపోను. నవ్వుతున్నారా ! నవ్వండి. నాశనమైపోతారు, నవ్వండి. (అందరూ వెళ్లారు. చలపతి మాత్రం ఉన్నాడు.)

కమ : (చలపతిని చూపుతూ) ఆయన్ని మాత్రం వదిలేశారేం?

గోపా : ఆయన సంగతి నీకు వదిలేశాం.

(శ్రీ) : కమలా యిలారా ! ఒక్కమాట. (చెవిలో ఏదో చెప్పాడు) రాండి యినస్సెక్టరుగారూ ! మనం వెళదాం (అని శ్రీపతి గోపాలం అఫీసు రూంలోకి వెళతారు.)

నార : అమ్మా ! కమలమ్మా !

కమ : ఏం నారయ్యా !

నార : చలపతి వాళ్ళ నాన్న లాంటాయనకాదు. ఏదో చూసి పోనీండి. (లోపలకు వెళ్ళాడు)

కమ : ఏం నిలబడ్డారు ?

[చలపతి మాట్లాడమండా వెళ్ళి కూర్చుంటాడు]

కమ : అదేమిటి ? మిమ్మల్ని కూచోమని నేను చెప్పలేదు.

చల : వెళ్ళమన్నావని నాకు తెలుసు. కానీ ఎక్కడికి వెళ్లడమా అని అలోచిస్తున్నా !

కమ : ఎక్కడికో ఎందుకు ? మీ ఇంటికే వెళ్ళండి.

చల : మా ఇంట్లో నాకు చోటులేదు.

కమ : ఏం ? చాలా పెద్ద యిల్లే !

చల : చిత్తం. మా నాన్నతో దెబ్బలాడాను. ఇక ఇంటికి వెళ్ళడానికి వీలేదు.

కమ : ఓ. అలాగయితే ఇక్కడే ఉండండి.

చల : ఉండొచ్చు. కానీ...

కమ : కానీ...

చల : ఇక్కడ ఒకటే కప్పలగోల.

కమ : అన్ని కప్పలూ పోయినాయి. ఇంక ఒక్క కప్పేగా
వుంది.

చల : నన్నూ కప్పే అంటావా కమలా ?

కమ : ఊ... ఊరే తమాషాగా అంటే !

శ్రీ : (శీఘ్ర గోపాలం వచ్చారు) ఏమమ్మా కమలా ! ఈ
రెండు గోజులూ నీకు కప్పల గోల వినిపించిందా ?

కమ : అసలు కప్పల గోల్లో అదెక్కడ వినిపించింది నాన్నా !

నార : భోజనానికి రండయ్యా !

కమ : ఎన్ని విస్తళ్లు వేశావ్ !

నార : నాకు తెలియదమ్మా ! నాలు గేశాతే. (అందరూ
లోపలకు వెళ్ళారు.)

[తెర జాగుతుంది.]



123



ర చ య త

ఆంధ్రదేశంలో, ఆధునిక నాటక లోకంలో 'ఆత్రేయ' పేరు వినని వారుండరు. నటుడై, నటనానుభవంతో నాటక రచనకు దిగి, నటుడు గానూ, నాటక రచయితగానూ మంచి పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిన వారిలో వీరు ప్రథములు. నటనద్వారానూ, నాటక రచనద్వారానూ నాటక రంగంలో బ్రహ్మాండమైన విప్లవం తీసుకువచ్చి, ఆంధ్రదేశపు దృష్టిని సాంఘిక నాటకాలమీదికి మరల్చేట్టు చేశారు. ఈనాడు ఆంధ్ర దేశంలో పల్లెపల్లెలో ఇంత నాటక వ్యామోహం కలగటానికి కారణం చాలావరకు ఈయన నాటకాలే వనపచ్చు.

నెల్లూరుజిల్లా సూళ్లూరుపేట జన్మస్థలం. చాలాకాలం పత్రికా రచయితగా పనిచేశారు. ప్రస్తుతం మద్రాసు, కోయంబత్తూరు సినిమా కంపెనీలలో రచయితగా పుంటున్నారు.

పీరి నాటకాలు : పరివర్తన, ఈనాడు, ఎన్. జి. టి., విశ్వశాంతి, తిరపతి, భయం. నాటికలు : ప్రగతి, ఎవరు దొంగ? వరప్రసాదం.

Check List

Book Number	AA2024214	Date	25/09/21
Front Cover	yes	Back Cover	yes
Blank Pages	CT, 123		
Missing Pages	1402.		
Prepared	Layshmi	Scanned	DAVID
BOOK SIZE	H 7.1 W 4.8	Pages	126

cutting

Daveed [19]